

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

නිරසාර ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීම සහ ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ වැදගත්කම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් විසින් හොඳින් හඳුනා ගෙන ඇති අතර, එබැවින් එය තවදුරටත් සමස්ත සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයේ මූලික කොටසක් ලෙස පවතී. අඛණ්ඩව ආයෝජනය කිරීමේ ප්‍රතිලාභ ලබමින් බලශක්තිය, ප්‍රවාහන, මාර්ග, අධිවේගී මාර්ග, වරාය, ජල සම්පාදනය, විදුලි සංදේශ යනාදී රටේ ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පසුගිය කාලය පුරා ක්‍රමිකව වැඩිදියුණු වූ බව දැකිය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, මෙම පහසුකම් සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ යමින් පවතින අතර, තවදුරටත් ආයෝජන අවශ්‍ය බව එමගින් පෙන්නුම් කරයි. ඒ සමඟම, විශේෂයෙන් අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍ය යන සමාජ යටිතල පහසුකම් සැපයීම සඳහා පැවති රජයන් විසින් දරන ලද ප්‍රයත්නයන් හේතුවෙන් රටේ මානව සංවර්ධනය සැලකිය යුතු දියුණුවක් ළඟා කර ගෙන ඇත.

කෙසේ වුව ද, රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශය තුළ පවත්නා සීමාවන් හේතුවෙන් රටේ යටිතල පහසුකම්වල පවතින අඩුපාඩු පිරවීමට කළ යුතු යටිතල පහසුකම්වල ගුණාත්මකභාවය පුළුල් කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය රාජ්‍ය ආයෝජන සීමා කිරීමට සිදු වේ. රාජ්‍ය ආයෝජන ඉහළ නැංවීම සඳහා නීත්‍යානුකූල හා දීර්ඝකාලීන අවශ්‍යතාවයක් පැවතිය ද රජයේ අයවැයෙහි අපේක්ෂිත ආදායම් කාර්යසාධනය

පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ පුනරාවර්තන වියදම් සාපේක්ෂව ඉහළ අගයක පැවතීම රජයේ ආයෝජන වියදම් කිසියම් මට්ටමකින් ඔබ්බට ඉහළ නැංවීමට බාධා ලෙස ක්‍රියා කරයි. අයවැය හිඟය ඉහළ යෑම සහ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස රාජ්‍ය ණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය ණය පාදක කරගත් ආකෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සීමාකම් පවතී. යටිතල පහසුකම්වල ආයෝජනය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය ප්‍රාග්ධනය ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන් ඒ සඳහා පෞද්ගලික ප්‍රාග්ධනය ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකි වන කොටස් ආයෝජන ක්‍රමවේදය, යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා ආයෝජනය කිරීමේ මූල්‍යන ක්‍රමය ලෙස බොහෝ රටවල් විසින් වඩ වඩාත් ක්‍රියාවට නංවමින් සිටින බව දැකිය හැකිය. මෙම සන්දර්භය තුළ, විශේෂයෙන් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව පදනම මත යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සඳහා විශාල ප්‍රමාණයක පෞද්ගලික ප්‍රාග්ධනය ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ආයතනික හා වෙනත් තත්ත්වයන් නිර්මාණය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

රට තුළ රජයට අයත් ව්‍යාපාර ආයතන විසින් සිදු කරන ලද උපායමාර්ගික වශයෙන් වැදගත් මෙහෙවර නිසි ලෙස සලකා බැලිය යුතු අතර, සපයනු ලබන ආර්ථික යටිතල පහසුකම් දිරිගැන්වීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පවතී. විශේෂයෙන්ම, විදුලිබලය හා බලශක්ති අංශය මෙන්ම සිවිල් ගුවන් සේවා අංශයේ

රජයට අයත් ව්‍යාපාර ආයතනවල කළමනාකරණ ආකෘතියේ කාර්යක්ෂමතාවය, ඵලදායීතාවය, විශ්වසනීයත්වය සහ ශක්‍යතාවය තුළ පවත්නා දුර්වල කාර්යසාධනය පිළිබඳව දිගින් දිගටම අවධාරණය කර ඇත. සාමාන්‍ය ජනතාව මත පැනවෙන පීඩනය අඩු කරමින් වඩා දියුණු සේවා සැපයුමක් තහවුරු කිරීම සඳහා මෙම ආයතනවල පවත්නා ව්‍යාපාර පාලනය මෙන්ම මිල ක්‍රමය හා මූල්‍ය ආකෘතීන් ඇතුළු කළමනාකරණ ව්‍යුහයන් ඉතා සුපරීක්ෂාකාරී ලෙස නැවත සලකා බැලීමේ අවශ්‍යතාවය මෙමගින් අවධාරණය කෙරේ.

මේ සමගම, මෘදු යටිතල පහසුකම් මගින් ආර්ථික වර්ධනයේ ගුණාත්මකභාවය හා තිරසාරභාවය ඉහළ නංවන බැවින් සර්ව සහභාගිත්වයක් සහිත දීර්ඝකාලීන ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති කිරීමේ දී විශේෂයෙන්ම, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනය හා නිපුණතා සංවර්ධනය වැනි මෘදු යටිතල පහසුකම්වල වැඩි වශයෙන් ආයෝජනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාව තවදුරටත් අඩු නිපුණතාවය හා සාපේක්ෂව ලාභදායී ශ්‍රමය මත යැපෙන ක්ෂේත්‍රවල තරගකාරී නොවන බැවින් මෙම ආයෝජන අතිශයින් වැදගත් වේ. අනාගතයේ දී ඉහළ තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා වෙළඳපොළ ඉලක්ක කරගත් නිපුණතාවයකින් යුත් නිරෝගී ශ්‍රම බලකායක් අවශ්‍ය වේ. කෙසේ වෙතත්, මෘදු යටිතල පහසුකම් හා මානව ප්‍රාග්ධනය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වන සම්පත් ප්‍රමාණවත් ලෙස ඉහළ නැංවීම සඳහා අයවැය සීමාකම් පැවතීම අහිතකර ලෙස බලපා ඇත. විශේෂයෙන්ම, අයවැය සංරෝධක පැවතීම මධ්‍යයේ වුව ද, අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍ය ආශ්‍රිත මෘදු යටිතල පහසුකම් සැපයීමේ දී පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය නිසි පරිදි ඉහළ නැංවීමට පහසුකම් සලසමින් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, ක්‍රියාවලි හා ක්‍රියාමාර්ගවලට කඩිනම් හා නවීන ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. අත්‍යවශ්‍ය සමාජ සේවා සැපයීමේ දී රජයට වෙනත් පාර්ශ්වයකට පැවරිය නොහැකි භූමිකාවක් පැවතිය ද, රටේ වේගවත් ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති කිරීම හා රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය මත ඇති වන පීඩනය අවම කිරීම සඳහා ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් සැපයීමට පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය දිරිමත් කිරීම, සේවා සැපයුමේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම මෙන්ම, ප්‍රාදේශීය විෂමතා අඩු කිරීම ද අවශ්‍ය වනු ඇත.

රාජ්‍ය මූල්‍ය සීමාකම්, පාරිසරික ගැටලු හා යටිතල පහසුකම් වෙනුවෙන් වූ රාජ්‍ය වියදම්වල උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘතිවල ආර්ථික හා මූල්‍යමය ශක්‍යතාවය ඇගයීම සඳහා ගන්නා ලද රජයේ ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් රාජ්‍ය අංශයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. %	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. %	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. %
	2011	326.0	4.5	63.4	0.9	389.4
2012	343.8	3.9	71.2	0.8	415.0	4.8
2013	369.4	3.9	77.6	0.8	447.0	4.7
2014	330.1	3.2	112.3	1.1	442.5	4.2
2015 (අ)	429.0	3.8	124.4	1.1	553.4	4.9

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: මුදල් අමාත්‍යාංශය ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ප්‍රගතිය මන්දගාමී වුව ද, 2015 වසර තුළ දී එම ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක වූ අතර තවත් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ආරම්භ කෙරිණි. රජය විසින් සියලු නවීන පහසුකම්වලින් යුත් කොළඹ කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් ලොව පිළිගත් නව නගරයක් සංවර්ධනය කිරීම අරමුණු කර ගත් බස්නාහිර පළාත් මහා නගර ප්‍රධාන සැලැස්මේ පුළුල් සංකල්පීය රාමුව කෙටුම්පත් කළ අතර, එම සැලැස්ම 2016 ජනවාරි මාසයේ දී එළිදක්වන ලදී. සෘජු විදේශ ආයෝජන මගින් මූල්‍යනය කෙරෙන වරාය නගර ව්‍යාපෘතිය ප්‍රධාන වශයෙන් පාරිසරික ගැටලු හේතුවෙන් 2015 වසර ආරම්භයේ දී රජය විසින් තාවකාලිකව නවතා දමනු ලැබූ ද එය 2016 මාර්තු මාසයේ දී නැවත ආරම්භ කිරීමට අවසර ලබා දී ඇත. මේ අතර, රටේ මානව ප්‍රාග්ධන පදනමේ හැකියාව සහ ඵලදායීතාවය වැඩි කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් සමාජ යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන වසර තුළ දී අඛණ්ඩව සිදු වූ අතර, ඒ සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ද තවදුරටත් ඉහළ ගියේය.

3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව හා ක්‍රියාකාරීත්වය

පහිවුඩ හුවමාරු සේවා

නිෂ්පාදන හා සේවා මත දැවැන්ත බලපෑමක් නිර්මාණය කර ඇති, ඩිජිටල්කරණය ඇතුළු ගෝලීය විදුලි සංදේශ තාක්ෂණයේ කැපී පෙනෙන දියුණුවට හා නවෝත්පාදනයට අනුකූලව විදුලි සංදේශ අංශය අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. 2015 වසර තුළ දී දුරකථන හා අන්තර්ජාල සේවාවන් අඛණ්ඩව පුළුල් විය. 2015 වසරේ දී ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සියයට 10.2 කින් ඉහළ ගිය අතර, රැහැන් සහිත ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සියයට 0.5 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත්, රැහැන් රහිත ස්ථාවර

3.2 සංඛ්‍යා සටහන **විදුලි සංදේශ අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය**

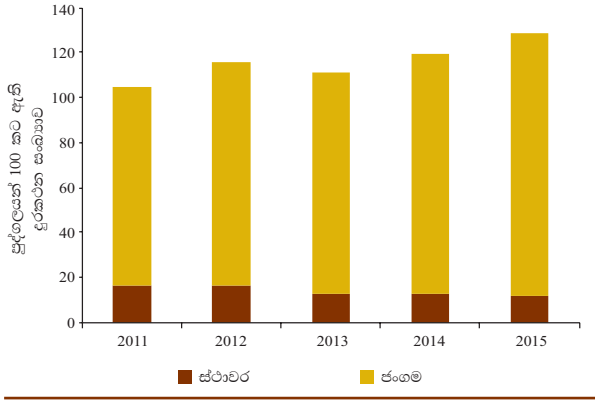
ශීර්ෂය			වර්ධන අනුපාතය %	
	2014	2015 (අ)	2014	2015 (අ)
1. ස්ථාවර දුරකථන සේවා ('000)	2,710	2,601	0.1	-4.0
රැහැන් සහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,123	1,128	5.7	0.5
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	1,587	1,473	-3.5	-7.2
2. ජංගම දුරකථන ('000)	22,123	24,385	8.9	10.2
3. අනෙකුත් සේවා				
පොදු දුරකථන කුටී	6,642	5,809	-1.9	-12.5
අන්තර්ජාල ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ('000) (අ)	3,396	4,091	69.0	20.5
4. දුරකථන සහනවිය (අ%)	119.6	128.7	6.9	7.7
ස්ථාවර දුරකථන	13.1	12.4	-0.8	-4.9
ජංගම දුරකථන	106.5	116.3	7.9	9.2
5. අන්තර්ජාල ඝණත්වය	16.4	19.5	67.5	19.3

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් (ආ) ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ඇතුළත්ව ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන (ඇ) පුද්ගලයින් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා දෙපාර්තමේන්තුව සංඛ්‍යාව ලෙස අර්ථ දැක්වේ.

දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය අඛණ්ඩව පහළ යෑමේ නැඹුරුතාවයක් පෙන්නුම් කරමින් 2015 වසරේ දී සියයට 7.2 ක අඩු වීමක් වාර්තා කළ අතර, ඒ හේතුවෙන් වසර තුළ දී මුළු ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව සියයට 4.0 කින් පහළ ගියේය. 2015 වසර අවසානය වන විට, ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා ඝනත්වය (පුද්ගලයන් 100 කට ඇති සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය) හා ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා ඝනත්වය පිළිවෙලින් 12.4 ක් හා 116.3 ක් විය. අන්තර්ජාල සේවා සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේ දී 2015 වසර තුළ දී අන්තර්ජාල ඝනත්වය 19.5 ක් දක්වා ඉහළ නංවමින් මුළු අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව සියයට 20.5 කින් ඉහළ ගියේය¹. ජංගම අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවන්හි වාර්තා වූ සියයට 22.2 ක ශීඝ්‍ර වර්ධනය මේ සඳහා විශාල වශයෙන් හේතු වූ අතර, ස්ථාවර අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය ද සියයට 12.6 කින් ඉහළ ගියේය. අනාගතය පාදක කරගත් දත්ත ඉල්ලුම සපුරාලනු පිණිස ශ්‍රී ලංකාවට විශාල දත්ත ධාරිතාවක් ලබා දීම සඳහා නව SEA-ME-WE 5 කේබල් පද්ධතිය, SEA-ME-WE 4 කේබල් පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ජාලය පුළුල් කිරීම හරහා, අනාගතයට ගැලපෙන සේ ගෝලීය සම්බන්ධතා සඳහා ආයෝජනය කිරීමට විදුලි සංදේශ ක්‍රියාකරුවන් පියවර ගෙන ඇත. සිය ආයෝජනවලට ඇති අනාගතය පිළිබඳ තහවුරු කරගනිමින් අන්තර්ජාල පාරිභෝගිකයින්ගේ අත්දැකීම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා

¹ සාමාන්‍ය දුරකථන සම්බන්ධතා ඔස්සේ ඉදහිට දත්ත භාවිතා කරන්නන් මෙම සම්බන්ධතා යටතේ පිළිබිඹු නොවන බැවින් මෙන්ම, ආයතනවල භාවිතා කරන පොදු ප්‍රවේශ ස්ථාන බොහෝ පුද්ගලයන් විසින් භාවිතා කළ ද ඒවා එක් සම්බන්ධතාවයක් ලෙස සැලකෙන බැවින් අන්තර්ජාල සේවා සඳහා වන ප්‍රවේශය මෙයට වඩා වැඩි අගයක් ගත හැකිය.

3.1 රූප සටහන **දුරකථන සහනවිය**

හතරවන පරම්පරාවේ දීර්ඝකාලීන විකාශණය (4G/LTE) සහ නිවසටම තත්තු අන්තර්ජාල පහසුකම් (Fibre to the Home - FTTH) වැනි අධිවේගී අන්තර්ජාල සේවා අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඔවුන් කටයුතු කළහ. ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා ස්ථාවර අඛණ්ඩ දත්ත බාගත කිරීමේ (download) වේගයක්, උඩුගත කිරීමේ (upload) වේගයක් සහ ඉහළ තීව්‍රතාවයකින් යුතු රූපවාහිනී සේවා සැපයීම සහතික කිරීම සඳහා අධිවේගී ප්‍රකාශ තත්තු පදනම් කරගත් බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් යෝජනා සැලසුම් මේ වන විට ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිතය.

ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව 2015 වසරේ දී ද සිය ඉදිරිගාමී නියාමන කාර්යය අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ සංගමය, ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය සහ අනෙකුත් රජයේ අදාළ ආයතනවල සහභාගිත්වයෙන් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් විද්‍යුත් කෘෂිකර්ම (e-Agriculture) උපාය මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. කෘෂිකාර්මික අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය යොදා ගැනීමට බාධා ඇති කරන අභියෝග ජය ගැනීමට මෙමගින් හැකි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ සංගමයේ විශේෂඥ සහාය ඇතිව, ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව 2015 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි සංදේශ ක්ෂේත්‍රයේ බලපත්‍ර ලබා දීමේ රාමුව සමාලෝචනය කිරීම ආරම්භ කළ අතර, පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහාය ඇතිව එම ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව සිදු කර ගෙන යන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව තුළ විශ්වසනීය හා කාර්යක්ෂම ජාතික හා ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ සේවා සැපයීම තහවුරු කිරීම ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාවේ ප්‍රධාන අරමුණක් වේ.

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුම්

මෙම අරමුණට අනුකූලව, බලපත්‍ර ප්‍රදානය කරමින් විවිධ කාණ්ඩවල සේවා සැපයුම්කරුවන් කර්මාන්තය තුළට හඳුන්වා දෙන ලදී. 2015 වසර අවසානය වන විට විවිධ අංශ 11 ක් යටතේ එවැනි බලපත්‍ර 38 ක් ලබා දී තිබුණි. කුඩා පරිමාණ ජංගම දුරකථන සේවා සපයන්නන් අතර තරගකාරිත්වය තහවුරු කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව විසින් නව දුරකථන සම්බන්ධතා සඳහා 2016 පෙබරවාරි මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඇමතුම් ගාස්තු, කෙටි පණිවුඩ සහ බහුමාධ්‍ය පණිවුඩ සඳහා පොදු අවම මිලක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, එකම ජාලය තුළ මිනිත්තුවකට අය කිරීම ගත 50 කින් ඉහළ නංවමින් හා ජාල අතර මිනිත්තුවකට අය කිරීම ගත 50 කින් පහළ දමමින් ජාලය තුළ හා ඉන් පිටතට වන ගාස්තුව මිනිත්තුවකට රුපියල් 1.50 ක් බවට පත් කරන ලදී. තවද, තත්පර මත පදනම් වූ ඇමතුම් ගාස්තු ඕනෑම ජාලයකට මිනිත්තුවකට රුපියල් 1.80 ක් ලෙස වෙනස් කරන ලද අතර, සියලුම ජාල සඳහා කෙටි පණිවුඩ/බහුමාධ්‍ය පණිවුඩ ගාස්තු ගත 20 ක් ලෙස සංශෝධනය කරන ලදී. මේ අතර, ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ සංගමයේ “Measuring the Information Society Report of 2015” වාර්තාවට අනුව මුදල මත පදනම්ව ජංගම දුරකතනයක් සතු කර ගැනීමේ ලාභදායීත්වය රට ලෙස ශ්‍රී ලංකාව පත් වී ඇත. තවද, ජාත්‍යන්තර විදුලි සංදේශ සංගමය විසින් සියලු ආකාරයේ අන්තර්ජාල බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් මිල ගණන් සම්බන්ධයෙන් ද ලාභදායීත්වය රටවල් පහ අතර ශ්‍රී ලංකාව නම් කර ඇත. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව යටතේ ඉදි කරනු ලබන කොළඹ නෙලුම් කුළුණ ඉදිකිරීමේ කටයුතු වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර එය 2017 වසරේ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය. මෙම කුළුණ මගින් කොළඹ හා තදාසන්න ප්‍රදේශ ආවරණය කරමින් සම්ප්‍රේෂණ පහසුකම් එකම ස්ථානයක ස්ථානගත කිරීමට උපකාරී වන ලෙස ඩිජිටල් විධියේ සම්ප්‍රේෂණ නාලිකා 50 ක් සහ ගුවන් විදුලි නාලිකා 50 ක් සඳහා පහසුකම් සලසනු ඇත.

රටේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සේවා භාවිතය පුළුල් කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය ක්‍රියාකාරී ලෙස දායක විය. නොමිලේ වයිෆයි සේවා ලබා දීම ඇරඹීම යටතේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් ප්‍රධාන බස් නැවතුම්පොළ, පොදු වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන, දුම්රිය ස්ථාන, මහජන පුස්තකාල, රාජ්‍ය ආයතන, රෝහල්, විශ්වවිද්‍යාල හා අනෙකුත් පොදු ස්ථානවල නොමිලේ අන්තර්ජාල සේවා සපයමින් වයිෆයි ස්ථාන 200 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් නිම

කළ අතර, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සේවා වෙත ප්‍රවේශ වීමට ග්‍රාමීය ජනතාවට වැඩි අවස්ථා සලසා දෙමින් රට තුළ නැණසල මධ්‍යස්ථාන 1,005 ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. තවද, රාජ්‍ය ආයතනවල වෙබ් අඩවි නිර්මාණය කිරීමේ කටයුතුවල තොරතුරු හා තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය අඛණ්ඩව නිරත වූ අතර, ඉ-පළාත් පාලන ව්‍යාපෘතිය යටතේ පළාත් පාලන ආයතන තුනක් සඳහා නියමු වෙබ් අඩවි ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මාර්ගගත පොලිස් නිශ්කාශන සහතිකපත් නිකුත් කිරීමේ සේවාව, වාහන තොරතුරු සොයා බැලීම සඳහා මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවට ජංගම යෙදවුමක් නිර්මාණය කිරීම, මාර්ගගත ආදායම් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ සේවාව නැගෙනහිර, වයඹ, සබරගමුව හා මධ්‍යම පළාත් වෙත පුළුල් කිරීම වැනි රාජ්‍ය ඉ-සේවා කිහිපයක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මේ අතර, සයිබර් අපරාධ විමර්ශනය සඳහා පහසුකම් සලසන සයිබර් අපරාධ පිළිබඳ බුඩාපෙස්ට් සම්මුතියට ඇතුළත් වූ ප්‍රථම දකුණු ආසියානු රට හා දෙවන ආසියානු රට බවට ශ්‍රී ලංකාව පත් විය. තවද, තොරතුරු තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ නවෝත්පාදනය හා ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳව මෙන්ම තොරතුරු තාක්ෂණය හා ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍රයන්හි ඇති රැකියා අවස්ථා පිළිබඳව පාසල් හා විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ දැනුම්වත්භාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් සම්මන්ත්‍රණ කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මේ අතර, රාජ්‍ය තොරතුරු කේන්ද්‍රය විසින් වර්තමානයේ දී දුරකථන ඇමතුම් හරහා රාජ්‍ය සේවා 2,000 කට අධික ප්‍රමාණයක තොරතුරු ලබා දීම හා මගපෙන්වීම සිදු කරන අතර, ශ්‍රී ලංකා රජයේ නිල අන්තර්ජාල බිහිදොර වන www.gov.lk මගින් විභාග ප්‍රතිඵල, දුම්රිය කාල සටහන්, ගුවන් ගමන් තොරතුරු, ආර්ථික දර්ශක සහ වෛද්‍ය සේවා වැනි මාර්ගගත සේවා 150 කට අධික ප්‍රමාණයක් ලබා දෙන ලදී. සේවා සැපයීමේ එවැනි ප්‍රවේශයන් ශ්‍රී ලංකාවේ ඉ-රාජ්‍ය සේවා සැපයුම වැඩිදියුණු කිරීමට හේතු වූ අතර, 2014 වසරේ දී පවත්වන ලද එක්සත් ජාතීන්ගේ ඉ-රාජ්‍ය සමීක්ෂණයේ නවතම වාර්තාව මගින් දක්වා ඇති පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ ඉ-රාජ්‍ය සංවර්ධන දර්ශකය 2012 වසරේ දී වාර්තා කළ 115 වන ස්ථානයේ සිට 2014 වසරේ දී 74 වන ස්ථානය දක්වා ඉහළ නංවා ඇත. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය සිය නව තුන් අවුරුදු උපායමාර්ගය (2016-2018) සහ රටේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ඉදිරි දැක්ම මගින් ඉ-ජනගහන ලේඛණයේ කාර්යයන් වැඩිදියුණු කිරීම හා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘති හඳුනා ගෙන ඇත. මේ සඳහා අවශ්‍ය ව්‍යාපෘති සංකල්ප සකස් කර ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව

මගින් අනුමත කර ඇති අතර, 2016 වසරේ අයවැය මගින් මේ සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා හඳුනා ගැනීමේ අංකය නමින් උපතේ දී අනන්‍ය වූ පුද්ගලික හඳුනා ගැනීමේ අංකයක් නිකුත් කිරීම, මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අභිමතාර්ථයකි. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය විසින් සිදු කරන මෙම ව්‍යාපෘතිවල විෂයපථ තුළින් රෙජිස්ටාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මුහුණ දෙන බොහෝ අභියෝගවලට විසඳුම් ලබා ගත හැක.

ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ කර්මාන්තයේ සංවර්ධනයේ සුවිශේෂී සන්ධිස්ථානයක් සනිටුහන් කරමින් හතරවන පරම්පරාවෙහි (4G) අන්තර්ජාල පහසුකම්වලින් මුළු දිවයිනම ආවරණය කළ හැකි පරිදි ‘ගුගල් ඌන්’ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීම සඳහා වන ගිවිසුම 2015 වසරේ ජූලි මාසයේ දී රජය හා ගුගල් සමාගම අත්සන් තබන ලදී. මේ වන විට පරීක්ෂණ අදියරේ පවතින මෙම ව්‍යාපෘතිය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් මුළු ශ්‍රී ලංකාවම ආවරණය වන අන්තර්ජාල ප්‍රවේශයක් හිමිවනු ඇති අතර, දිවයින පුරා අධිවේගී අන්තර්ජාල පහසුකම් දැරිය හැකි මිලක් යටතේ ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, මෙමගින් දේශීය අන්තර්ජාල සේවා සපයන්නන්ගේ ජාල යටිතල පහසුකම් පිරිවැය අඩු වනු ඇති අතර, එමගින් අඩු පිරිවැයක් යටතේ අන්තර්ජාල සේවා ලබා දීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. තවද, අගින් අගට (end-to-end) විසඳුම් සලසන සේවාවන් හා ජංගම ගෙවීම් තාක්ෂණය තවදුරටත් වැඩිදියුණු කිරීම වැනි ඉහළ එකතු කළ අගයක් සහිත නව ව්‍යාපාර ආකෘති වෙත සේවා සපයන්නන් වැඩි අවධානයක් යොමු කරනු ඇති බැවින්, මෙමගින් නවෝත්පාදනය හා සේවා සැපයුම පදනම් කරගත් තරගකාරිත්වයක් සඳහා කර්මාන්තය විවෘත කෙරෙනු ඇත. මුළු රටම ආවරණය වන පරිදි අන්තර්ජාල පහසුකම් සැපයීම මගින් මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය (financial inclusion) සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ නැංවෙනු ඇති අතර, එමගින් ඉහළ සමාජ-ආර්ථික ඒකාබද්ධතාවයක් ගොඩනැංවෙනු ඇත. මෙයට අමතරව, මෙමගින් අඩු පහසුකම් සහිත ප්‍රජාවට අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශ වීමේ අවස්ථා ඉහළ නැංවීමට පහසුකම් සලසමින් විද්‍යුත් ඉගෙනුම් සේවා ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වීමට මග පාදනු ඇත. තවද, ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර පාර්ශ්ව වෙත පැවරීම හා දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර පාර්ශ්ව වෙත පැවරීම වැනි තොරතුරු තාක්ෂණය පදනම් කරගත් සේවා රටපුරා ව්‍යාප්ත කිරීමට ද මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් පහසුකම් සැලසෙනු ඇත. මේ අතර, ජංගම ඉගෙනුම් (mLearning), ක්ෂේත්‍ර ආසන්න සන්නිවේදන සේවා

(Near Field Communication), ජංගම දුරකථන හා විද්‍යුත් බැංකුකරණය, ජංගම විකුණුම්පොළ සේවා, ක්ලවුඩ් සේවා (Cloud services) හා ට්‍රැකිං සේවා (Tracking services) වැනි විවිධ අන්තර්ජාල යෙදුම් ඔස්සේ ආර්ථික කටයුතුවලට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සේවා ක්‍රියාකාරී භාවිතය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා විදුලි සංදේශ ක්‍රියාකරුවන් විසින් අඛණ්ඩව කටයුතු කරන ලදී.

විශේෂයෙන්ම, රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය යටතේ වසර තුළ දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව සිය සේවා සැපයුම පුළුල් කරන ලදී. අවසන් ස්ථානය කරා සේවා සැපයීමේ අනන්‍ය හැකියාව සහ දිවයින පුරා පුළුල් හා කාර්යක්ෂම සේවාවක් සැපයීමේ හැකියාව හේතුකොට ගෙන පවතින ව්‍යාපාර අවස්ථාවලින් ප්‍රයෝජන ලබමින් විවිධ රාජ්‍ය, අර්ධ-රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට තෝරාගත් බැංකු, රක්ෂණ හා විදුලි සංදේශ සේවා සැපයීම වැනි නියෝජිත සේවා අඛණ්ඩව සැපයීමට තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවට හැකි විය. මෙවැනි සංවර්ධනයන්, අඛණ්ඩව මෙහෙයුම් අලාභ වාර්තා කළ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍යමය ක්‍රියාකාරිත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට ඉවහල් වනු ඇත. විකල්ප සන්නිවේදන මාධ්‍ය භාවිතය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් අලාභය 2014 වසරේ පැවති රුපියල් බිලියන 3.0 සිට 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 5.0 ක් දක්වා සියයට 69.1 කින් ඉහළ ගියේය. මෙය, මුළු ආදායම (නාවකාලික) රුපියල් බිලියන 6.7 ක් දක්වා සියයට 2.3 කින් වර්ධනය වීමේ හා මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 11.8 ක් දක්වා සියයට 23.2 කින් වර්ධනය වීමේ ප්‍රතිඵලයකි. තවද, සමාජ සේවයක් ලෙස, රජයේ විශ්‍රාම වැටුප් හා වැඩිහිටි දීමනා ගෙවීමට පහසුකම් සැලසීම වැනි නිදහස් සේවා සැපයීමට තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. 2015 වසර අවසානය වන විට තැපැල් සේවය ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල 653 කින්, උප තැපැල් කාර්යාල 3,410 කින්, නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 524 කින්, ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 101 කින් හා වතු නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 4 කින් සමන්විත විය. කුරියර් සේවා වැනි ලාභදායී උප අංශවල පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ඉහළ යෑමේ වාතාවරණය හමුවේ කිරුම් මිනුම් උපකරණ හා මුද්දර මුද්‍රා යන්ත්‍ර ඇතුළු අඛණ්ඩ හා පැරණි උපකරණ ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම මෙන්ම තොරතුරු තාක්ෂණය පදනම් කර ගත් කාර්යක්ෂම සේවා මගින් සේවා සැපයුම ඉහළ නැංවීම තුළින් තැපැල් සේවා නවීකරණය කිරීම සඳහා තවදුරටත් පියවර ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

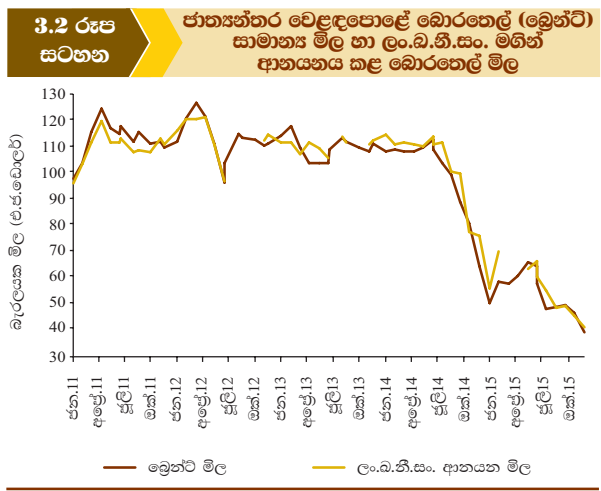
බනිජතෙල්

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බනිජතෙල් මිල ගණන්වල පහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවය 2015 වසර තුළ දී අඛණ්ඩව පැවතුණි. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් 99.68 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 53.75 ක් දක්වා සියයට 46.1 කින් පහළ ගියේය. 2015 වසරේ දී බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මිල එ.ජ.ඩොලර් 36-68 අතර අගයක විචලනය විය. 2014 වසරේ දෙවන භාගයේ දී බොරතෙල් මිල ගණන් කියුණු ලෙස පහළ යෑමෙන් අනතුරුව, එක්සත් ජනපදයේ බනිජතෙල් කැණීම් කටයුතු මන්දගාමී වීම හා මැදපෙරදිග භූ-දේශපාලනික වාතාවරණය හේතුවෙන් 2015 වසරේ පළමු භාගයේ දී බොරතෙල් මිල ගණන්වල යම් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබුණි. චීනය ඇතුළු ප්‍රධාන නැගී එන වෙළඳපොළ ආර්ථිකවලින් මෙන්ම ජපානය හා යුරෝ කලාපයේ රටවල් ඇතුළු දියුණු ආර්ථිකයන් කිහිපයකින් වූ ඉල්ලුම පහළ යෑම මධ්‍යයේ වුව ද බනිජතෙල් අපනයන රටවල සංවිධානයේ (ඔපෙක්) රටවල් අඛණ්ඩව බොරතෙල් නිෂ්පාදනය ඉහළ දැමීමට කටයුතු කිරීමත් සමඟ ගෝලීය බනිජතෙල් සැපයුමේ අතිරික්තයක් ඇති වීම හේතුවෙන් 2015 වසර මැද සිට මිල ගණන් නැවතත් පහළ ගියේය. 2015 වසර අවසානයේ දී එක්සත් ජනපදයේ ෆෙඩරල් සංචිත බැංකුව දශකයකට ආසන්න කාලයකට පසු පළමු වරට සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීමත්, ඉරානයට එරෙහිව පැවති සම්බාධක ඉවත් කිරීමට අදාළ සාකච්ඡා අවසන් අදියරේ පැවතීමත් හේතුවෙන් 2015 වසර අවසානය වන විට බොරතෙල් බැරලයක මිල 2009 වසරේ සිට එතෙක් වාර්තා වූ අවම අගය වන එ.ජ.ඩොලර් 36.38 ක් දක්වා පහළ ගියේය. ජාත්‍යන්තර බනිජතෙල් මිල ගණන්වල

පැවති ප්‍රවණතාවයට අනුකූලව, ලංකා බනිජතෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.බ.නී.සං.) විසින් ආනයනය කළ බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් 104.53 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 54.80 ක් දක්වා සියයට 47.6 කින් පහළ ගියේය. සමස්ත පිරිපහදු කළ බනිජතෙල් නිෂ්පාදිත මෙට්‍රික් ටොන් එකක සාමාන්‍ය මිල 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් 886.26 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 542.61 ක් දක්වා සියයට 38.8 කින් අඩු විය. මේ අතර, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බොරතෙල් මිලගණන් 2016 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී තවදුරටත් පහත වැටුණු අතර, 2016 ජනවාරි මස 21 වන දින බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මිල වසර 12 කට පසු වාර්තා වූ අවම අගය සනිටුහන් කරමින් එ.ජ.ඩොලර් 28.09 ක් විය. ඉන් අනතුරුව, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බනිජතෙල් මිල ගණන්වල කිසියම් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවයක් දැකිය හැකි විය.

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බනිජතෙල් මිල ගණන් පහළ යෑමට ප්‍රතිචාර ලෙස 2015 වසරේ ජනවාරි මාසයේ දී බනිජතෙල් නිෂ්පාදිතවල දේශීය සිල්ලර මිල ගණන් අඩු කරන ලදී. 2015 ජනවාරි මාසයේ දී පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92), පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95), සුදු ඩීසල්, සුපිරි ඩීසල් හා භූමිතෙල් ලීටරයක දේශීය සිල්ලර මිල පිළිවෙළින් රුපියල් 33 කින්, රුපියල් 30 කින්, රුපියල් 16 කින්, රුපියල් 23 කින් හා රුපියල් 22 කින් පහත දමන ලදී. මෙයට අමතරව, 2015 වසර ආරම්භයේ දී විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා භාවිතා කරන දැවිතෙල් ලීටරයක මිල රුපියල් 90 සිට රුපියල් 80 දක්වා අඩු කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බනිජතෙල් මිල ගණන් අඩු මට්ටමක පැවතීමේ ප්‍රතිලාභය ආර්ථික වශයෙන් පීඩාවට පත් අංශවල ජනතාවට ලබා දීමේ අරමුණින් 2015 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේ දී භූමිතෙල් ලීටරයක මිල රුපියල් 10 කින් තවදුරටත් අඩු කරන ලදී.

2015 වසර ආරම්භයේ දී දේශීය බනිජතෙල් මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස පහත දැමීමත්, මෙරට වාහන ප්‍රමාණය ඉහළ යෑමත් හේතුවෙන් ගෙන ප්‍රවාහන අංශයෙන් බනිජතෙල් සඳහා වූ දේශීය ඉල්ලුම ඉහළ ගියේය. ප්‍රවාහන අංශයෙන් ඇති වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් දේශීය පෙට්‍රල් අලෙවිය සියයට 20.9 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී ජල විදුලිය හා ගල්අඟුරු විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ගෙන ඉන්ධන භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනය පහළ යෑම නිසා මුළු ඩීසල් අලෙවිය සියයට 7.7 කින් පහළ ගිය ද, ප්‍රවාහන අංශය සඳහා වූ ඩීසල් අලෙවිය සියයට 3.0 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, අඩු මිල ගණන් පැවතීම හේතුවෙන් ධීවර කටයුතු, අනෙකුත් කාර්මික කටයුතු සහ විශේෂයෙන්ම ග්‍රාමීය හා වතු අංශවල

3.3 සංඛ්‍යා සටහන **බැංකුගේ අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය			වර්ධන අනුපාතය %	
	2014	2015 (අ)	2014	2015 (අ)
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
බොරතෙල්	1,824	1,763	4.6	-3.4
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත	3,385	3,321	16.4	-1.9
ගල්අඟුරු	1,608	1,883	9.5	17.1
එල්.පී. ගෑස්	198	277	0.6	39.9
දේශීය එල්.පී. ගෑස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.'000)	28	10	27.3	-64.3
ආනයන වටිනාකම (මි.ර.ගැ.)				
බොරතෙල් (රු.මිලියන)	187,760	100,578	3.1	-46.4
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	1,438	739	1.8	-48.6
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (රු.මිලියන)	391,651	244,148	11.0	-37.7
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	3,000	1,802	9.8	-39.9
ගල්අඟුරු (රු.මිලියන)	20,739	21,613	-0.7	4.2
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	159	159	-1.8	0.1
එල්.පී. ගෑස් (රු.මිලියන)	25,876	22,326	-3.9	-13.7
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	198	164	-4.9	-17.1
බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ර.ගැ.)				
(රු./බැරල්)	13,646	7,459	-3.6	-45.3
(එ.ජ.ඩො./බැරල්)	104.53	54.80	-4.8	-47.6
අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
අපනයන වටිනාකම (රු.මිලියන)	44,132	50,461	-19.9	14.3
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	338	374	-21.0	10.6
දේශීය අලෙවිය - පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (මෙ.ටො. '000)				
ඉන්, පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92) (අ)	767	911	4.7	18.7
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	69	100	25.3	45.5
සුදු ඩීසල්	1,947	1,779	14.2	-8.6
සුපිරි ඩීසල් (අ)	61	74	21.6	21.2
භූමිතෙල්	122	130	-3.4	6.5
දැවිතෙල්	915	630	10.7	-31.2
ඉවත්යාතා ඉන්ධන	391	382	8.5	-2.3
නැඟ්නා	94	99	30.3	5.7
දේශීය අලෙවිය - එල්.පී. ගෑස් (මෙ.ටො. '000)	232	293	6.4	26.5
දේශීය මිල (වර්ෂය අවසානයේ දී) (රු./ලීටර)				
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 92)	150.00	117.00	-7.4	-22.0
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	158.00	128.00	-7.1	-19.0
සුදු ඩීසල්	111.00	95.00	-8.3	-14.4
සුපිරි ඩීසල්	133.00	110.00	-8.3	-17.3
භූමිතෙල්	81.00	49.00	-23.6	-39.5
දැවිතෙල්				
තත්පර 800	92.20	82.20	0.0	-10.8
තත්පර 1,500	90.00	80.00	0.0	-11.1
තත්පර 3,500	90.00	80.00	0.0	-11.1
එල්.පී. ගෑස් (රු./කි.ග්‍රෑම්)				
ලිට්‍රේ ගෑස්	151.68	107.68	-20.9	-29.0
ලාඪ් ගෑස්	151.68	107.68	-20.9	-29.0
ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළේ බොරතෙල් මිල (එ.ජ.ඩො./බැරල්)				
බ්‍රෙක්ට්	99.68	53.75	-8.7	-46.1
ඩබ්.ටී.අයි.	93.14	48.91	-5.0	-47.5
ලෝක බැංකු තෙල් සැපයුම (දිනකට බැරල් මිලියන)				
ලෝක බැංකු තෙල් ඉල්ලුම (දිනකට බැරල් මිලියන)	93.7	96.4	2.5	2.9
ලෝක බැංකු තෙල් ඉල්ලුම (දිනකට බැරල් මිලියන)	92.8	94.4	1.0	1.7
(අ) නාවකාලික මූලාශ්‍ර: ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව				
(ආ) XtraPremium Euro 3 ඇතුළත්ව	ලංකා අයි.පී.සී. සමාගම			
(ඇ) XtraMile ඩීසල් ඇතුළත්ව	ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම			
	ලිට්‍රේ ගෑස් ලංකා සමාගම			
	ලාඪ් ගෑස් සමාගම			
	ශ්‍රී ලංකා පේට්‍රෝලියම්			
	රොයිට්			
	ජාත්‍යන්තර බලශක්ති ආයතනය			

ඉවුම් පිහුම් කටයුතු සඳහා භූමිතෙල් භාවිතය ඉහළ යෑම නිසා භූමිතෙල් අලෙවිය 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 3.4 ක පහළ යෑමට සාපේක්ෂව 2015 වසර තුළ දී සියයට 6.5 කින් ඉහළ ගියේය.

ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බැංකු තෙල් මිල ගණන් පහළ වැටීම හමුවේ පවා වසර තුළ දී ලං.ඩ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය දුර්වල විය. තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ලං.ඩ.නී.සං. 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 1.5 ක සුළු ලාභයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 18.4 ක අලාභයක් වාර්තා කළේය. වසර ආරම්භයේ දී දේශීය බැංකු තෙල් මිල ගණන්, එයට සරිලන ලෙස බදු අඩු කිරීමකින් තොරව සැලකිය යුතු ලෙස පහළ දැමීම සහ වසරේ අවසන් කාලයේ දී රුපියල අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් ලං.ඩ.නී.සං. විසින් වෙළඳ අනුදෙප්‍රවලට ගෙවිය යුතු මුදල් හා බැංකු අංශය වෙත ඇති වගකීම් ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම, ලං.ඩ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය දුර්වල වීමට බලපෑ මූලික කරුණු විය. තවද, බැංකු තෙල් පිරිපහදුවෙන් ලැබෙන දැවිතෙල් හා නැඟ්නා වැනි අතුරු නිෂ්පාදිත සඳහා අඩු දේශීය ඉල්ලුමක් පැවතීම හේතුවෙන් ලං.ඩ.නී.සං. එම නිෂ්පාදිත අපනයනය කිරීම නිසා දැරීමට සිදු වූ රුපියල් බිලියන 6.2 ක අලාභය ද මීට ඇතුළත් වේ. විශේෂයෙන්ම, වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී බැංකු අංශය තුළ පැවති ලං.ඩ.නී.සං. සතු රුපියල් තැන්පතු ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගිය ද, රුපියල අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් ලං.ඩ.නී.සං. එ.ජ. ඩොලර්වලින් ලබාගත් ණය ප්‍රමාණය මත ඇති වූ බලපෑම යම් ප්‍රමාණයකට පිළිබිඹු කරමින් වසර තුළ දී බැංකුවලින් ලබාගත් මුළු දළ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 264.5 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 18.9 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, කාර්යක්ෂම ණය අය කර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් රාජ්‍ය ආයතනවලින් ලං.ඩ.නී.සං. වෙත අයවිය යුතු හිඟ මුදල් ප්‍රමාණය 2014 වසර අවසානයේ දී පැවති රුපියල් බිලියන 30.8 ට සාපේක්ෂව 2015 වසර අවසානය වන විට රුපියල් බිලියන 16.7 ක් දක්වා අඩු කර ගැනීමට හැකි විය.

ලං.ඩ.නී.සං. මූල්‍යමය ශක්‍යතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා දේශීය බැංකු තෙල් නිෂ්පාදිත සඳහා ගැලපෙන මිල සූත්‍රයක් හඳුන්වා දීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේ බැංකු තෙල් මිල ගණන්, භූ-දේශපාලනික තත්ත්වයන් වෙනස් වීම සහ ප්‍රධාන බැංකු තෙල් සැපයුම්කරුවන්ගේ සමපේක්ෂණ කිරීම් හේතුවෙන් ඇතිවන ගෝලීය ඉල්ලුම් හා සැපයුම් කම්පනවලට නිරන්තරයෙන් නිරාවරණය වන බැවින්, එම මිල ගණන් නිතර විචලනය වන අතර පුරෝකථනය කළ නොහැක. එබැවින්, දේශීය බැංකු තෙල් නිෂ්පාදිත

මිල ගණන් දිගු කාලයක් පුරා ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීම, දේශීය ඛනිජතෙල් සැපයුම්කරුවන් හෝ පාරිභෝගිකයන් මත පීඩනයක් ඇති කරයි. මිල සුඤ්ඤයක් මගින් මෙම ගැටලුවට වෙළඳපොළ පාදක කරගත් විසඳුමක් ලබා දෙනු ඇති අතර, ඛනිජතෙල් මිල තීරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ විනිවිදභාවය තහවුරු කෙරෙනු ඇත. මේ අතර, ගල්අගුරු විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යෑම විශාල වශයෙන් හේතුකොට ගෙන ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලං.වි.ම.) දැවිතෙල් හා නැප්තා භාවිතය අඩු කිරීම, ලං.බ.නී.සං. ඛනිජතෙල් පිරිපහදුව මගින් ලබා දෙන එවැනි අතුරු නිෂ්පාදිත සඳහා ඇති ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපෑවේය. එබැවින්, පිරිපහදු මෙහෙයුම්වල ශක්‍යතාවය සහතික කිරීම සඳහා පිරිපහදුව මගින් ලබා දෙන අතුරු නිෂ්පාදිත භාවිතයට ගත හැකි වෙනත් මාර්ග සොයා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මේ අතර, සපුරාස්කන්ද ඛනිජතෙල් පිරිපහදුව ආර්ථිකමය වශයෙන් ඵලදායී කිරීම හා වඩා පරිසර හිතකාමී බවට පත් කිරීම සඳහා එය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

මන්නාරම් ද්‍රෝණියෙන් සොයාගත් ස්වභාවික වායු තවදුරටත් ගවේෂණය කිරීම හා සංවර්ධනය කිරීම මෙන්ම, අනෙකුත් ප්‍රදේශවල ගවේෂණ කටයුතු වේගවත් කිරීම සඳහා රජය තීරණය කිරීමත් සමඟ, වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ඛනිජතෙල් ගවේෂණ ප්‍රයත්නයන් නැවත පණ ගැන්විණි. මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ ද්විමාන දත්ත නවීන ලෙස නැවත සකස් කිරීම හා සිතියම් කිරීම සඳහා WesternGeco Seismic Holdings සමාගම සමඟ ගිවිසුමකට එළඹීමට සහ බහු-සේවාදායක පදනම මත ගුවන්ගතව සිදු කරන ගුරුත්ව චුම්භක සමීක්ෂණයක් සිදු කිරීම සඳහා ARKeX සමාගම සමඟ ගිවිසුමකට එළඹීමට 2015 වසරේ දී අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. තවද, මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ එම්2 ගවේෂණ කොටසට සුදුසු ආයෝජකයෙකු සොයා ගැනීමට හා එහි ස්වභාවික වායු ගවේෂණය, සංවර්ධනය හා නිෂ්පාදනය තවදුරටත් වේගවත් කිරීමට මෙන්ම, 2013 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේ දී අවසන් කරන ලද දෙවන බලපත්‍ර වටයේ දී ඉදිරිපත් වූ ලංසු ඇගයීම සඳහා ද අනුමැතිය හිමි වී ඇත. මෙම ස්වභාවික වායු ධාරිතාවය නිසි කාලීනව සලකා බලා එහි වාණිජමය ශක්‍යතාවයක් ඇති බව තහවුරු වුවහොත් එම්2 කොටසේ වාණිජ මෙහෙයුම් වසර 2020 වන විට ආරම්භ කිරීමට හැකි වනු ඇත. ස්වභාවික වායු වාණිජකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සාර්ථක වුවහොත්, ආරම්භයේ දී ආනයනික ඛනිජතෙල් භාවිතයෙන් සිදු කරන විදුලිබල උත්පාදනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් දේශීය ස්වභාවික වායු මගින් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමටත්, ඉන් අනතුරුව, ප්‍රවාහන හා ගෘහස්ථ යන අංශ දෙකටම භාවිතයට ගැනීමටත්

අපේක්ෂා කෙරේ. නැගෙනහිර මුහුදු තීරයේ එපිටින් පිහිටා ඇති ඉතා ගැඹුරු මුහුදු කොටස් දෙකක ප්‍රාථමික ගවේෂණ කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා රජය 2016 වසරේ පෙබරවාරි මාසයේ දී ඛනිජතෙල් ක්ෂේත්‍රයේ දැවැන්ත බහුජාතික සමාගමක් වන Total E&P සමාගම සමඟ ඒකාබද්ධ අධ්‍යයන ගිවිසුමකට එළඹෙන ලදී. මේ අතර, බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයේ පවතින ගෝලීය අර්බුදය හේතුවෙන් සිය මව් සමාගම විසින් ගන්නා ලද ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක් මත රජයේ ද සහභාගිත්වයෙන් වසර හතක් මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ සිදු කළ ඛනිජතෙල් හා ස්වභාවික වායු ගවේෂණය කිරීමේ වගකීම අවසන් කිරීමට කෙයාන් ලංකා සමාගම 2015 වසරේ ඔක්තෝබර් මාසයේ දී කටයුතු කළේය. කෙයාන් ලංකා සමාගම ශ්‍රී ලංකාවෙන් ඉවත් වූ ද, ඔවුන්ගේ ඛනිජතෙල් ගවේෂණ ප්‍රයත්නයන් හේතුවෙන් මෙරට ඛනිජතෙල් සම්පත් පිළිබඳ වටිනා තොරතුරු ලබා ගැනීමට හැකි වූ අතර, ඛනිජතෙල් ක්ෂේත්‍රයේ දේශීය වශයෙන් පවතින හැකියාවන් ද තවදුරටත් ශක්තිමත් විය.

විදුලිබලය

2015 වසරේ දී මුළු විදුලිබල අලෙවිය 2014 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 4.2 ක ඉහළ යෑමට සාපේක්ෂව සියයට 6.5 කින් ගි.වො.පැ. 11,786 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2014 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී ගෘහස්ථ විදුලි ගාස්තු සැලකිය යුතු ලෙස පහළ දැමීම සහ පාරිභෝගික සංඛ්‍යාව සියයට 4.0 කින් ඉහළ යෑම යම් ප්‍රමාණයකට පිළිබිඹු කරමින් “ගෘහස්ථ” අංශය තුළ සිදු වූ වර්ධනය, විදුලිබල අලෙවිය වර්ධනය වීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2015 වසරේ දී මුළු විදුලිබල අලෙවියෙන් සියයට 37.6 ක් පරිභෝජනය කළ “ගෘහස්ථ” අංශය සඳහා වූ විදුලිබල අලෙවිය 2015 වසරේ දී සියයට 9.7 කින් ඉහළ ගියේය. මුළු විදුලිබල අලෙවියෙන් සියයට 32.8 ක් පරිභෝජනය කළ “කර්මාන්ත” අංශය සඳහා විදුලිබල අලෙවිය සියයට 3.2 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර මුළු විදුලිබල අලෙවියෙන් පිළිවෙළින් සියයට 23.5 ක, සියයට 2.2 ක හා සියයට 1.3 ක ප්‍රමාණයක් පරිභෝජනය කළ “පොදු කාර්ය”, “හෝටල්” සහ “රාජ්‍ය” යන අංශ සඳහා වූ විදුලිබල අලෙවිය ද පිළිවෙළින් සියයට 6.1 ක, සියයට 6.7 ක හා සියයට 13.3 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය.

බලශක්තිය කෙරෙහි වන ඉහළ ඉල්ලුම සඳහා පහසුකම් සලසමින් 2015 වසරේ දී මුළු විදුලිබල උත්පාදනය 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ ගි.වො.පැ. 12,357 ට සාපේක්ෂව ගි.වො.පැ. 13,090 ක් දක්වා සියයට 5.9 කින් ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී ජල විදුලිබල උත්පාදනය (සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබලය රහිතව) ගි.වො.පැ. 4,904 ක් දක්වා සියයට 35.0 කින් ඉහළ

යෑම සඳහා වසරේ මුල් භාගයේ දී හා අග භාගයේ දී ලද ඉහළ වර්ෂාපතනය දායක විය. නොරොච්චෝලේ ගල්අගුරු විදුලි බලාගාරයේ ධාරිතාවය වැඩිකිරීම පිළිබිඹු කරමින් ගල්අගුරු භාවිතයෙන් විදුලිබල උත්පාදනය වසර තුළ දී ගි.වො.පැ. 4,443 ක් දක්වා සියයට 38.8 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ජල විදුලිය හා ගල්අගුරු විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යෑමේ සාමූහික බලපෑම වසර තුළ දී දුටු ඉන්ධන විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 2,276 ක් දක්වා සියයට 47.1 කින් අඩු කිරීමට හේතු විය. මේ අතර, සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබල උත්පාදනය ද ඇතුළුව සාම්ප්‍රදායික නොවන

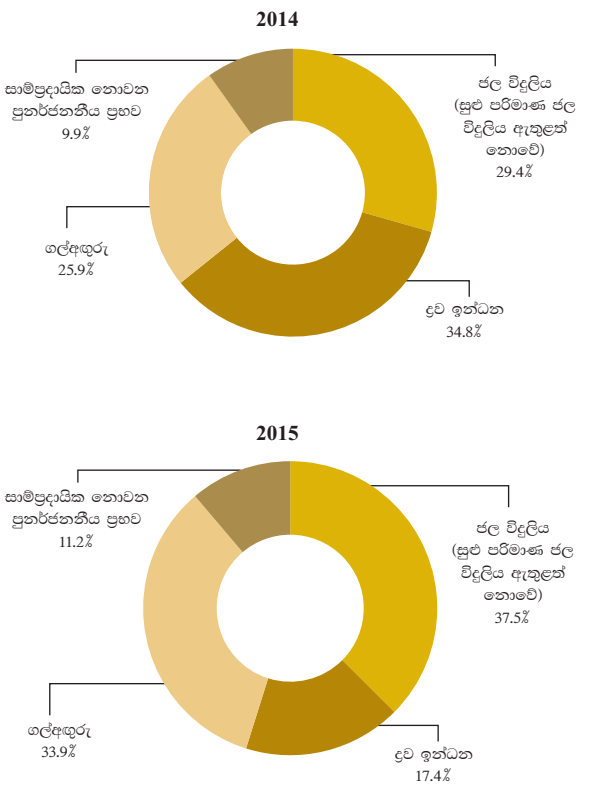
පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් හරහා වූ විදුලිබල උත්පාදන ගි.වො.පැ. 1,466 ක් දක්වා සියයට 20.4 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් ජල විදුලිය, දුටු ඉන්ධන, ගල්අගුරු හා සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති විදුලිබල උත්පාදනයේ දායකත්වය පිළිවෙළින් සියයට 37 ක්, සියයට 17 ක්, සියයට 34 ක් හා සියයට 11 ක් විය. මුළු විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා ලං.වි.ම. දායකත්වය 2014 වසරේ දී පැවති සියයට 69 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 79 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර ඉතිරිය ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින්ගෙන් මිලදී ගන්නා ලදී. මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදා හැරීමේ සමස්ත හානිය 2005 වසරේ පැවති සියයට 17 හා පෙර වසරේ පැවති සියයට 10.5 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 10.0 දක්වා අඩු විය. මේ අතර, ගල්අගුරු භාවිතයෙන් විදුලිබලය උත්පාදනය කිරීමේ දී, රළු මුහුදු තත්වයන් පවතින කාලයන් තුළ ගබඩා කිරීමේ ධාරිතා සීමාවන් පැවතීම සහ නිරන්තරව සිදුවන තාක්ෂණික බාධා කිරීම් වැනි ප්‍රශ්නවලට දිගින් දිගටම මුහුණදීමට සිදු වූ අතර මෙම ගැටලු ප්‍රමුඛතා පදනමකින් විසඳිය යුතු වේ.

3.4 සංඛ්‍යා සටහන විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය %			
	2014	2015 (අ)		
ස්ථාපිත ධාරිතාව (මෙගාවොට්)	3,932	3,850	17.0	-2.1
ජල විදුලිබලය (අ)	1,377	1,377	1.2	0.0
දුටු ඉන්ධන (අ)	1,215	1,115	-9.0	-8.2
ගල්අගුරු	900	900	200.0	0.0
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (අ)	440	458	20.4	4.1
ජනනය කළ ඒකක (ගිගාවොට් පැය)	12,357	13,090	3.9	5.9
ජල විදුලිබලය (අ)	3,632	4,904	-39.4	35.0
දුටු ඉන්ධන (අ)	4,305	2,276	32.1	-47.1
ගල්අගුරු	3,202	4,443	118.0	38.8
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය (අ)	1,217	1,466	3.3	20.4
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගාවොට් පැය)	11,063	11,786	4.2	6.5
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	3,585	3,943	1.1	10.0
කර්මාන්ත	3,498	3,608	4.6	3.1
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඉ)	2,520	2,681	8.8	6.4
විදි ආලෝක කිරීම	108	108	0.0	0.0
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,352	1,446	3.4	6.9
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය (ගිගාවොට් පැය)	1,271	1,352	-0.9	6.4
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	527	565	-5.0	7.2
කර්මාන්ත	252	264	3.3	4.8
පොදු සේවා සහ හෝටල් (ඉ)	466	497	4.5	6.7
විදි ආලෝක කිරීම	26	26	-31.6	0.0
ලං.වි.ම. සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ සමස්ත හානිය (%)	10.5	10.0	-2.4	-4.5
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (ඊ)	5,929	6,171	3.7	4.1
ඉන්, ගෘහස්ථ සහ ආගමික	5,235	5,444	3.7	4.0
කාර්මික	58	60	2.5	3.4
පොදු සේවා හා හෝටල් (ඉ)	633	665	4.2	5.1

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
 (ආ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර ඇතුළත් නොවේ. සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම
 (ඇ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිල දී ගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත්ය.
 (ඈ) සුළු පරිමාණ ජල විදුලිබලය ඇතුළත්ව
 (ඉ) රාජ්‍ය අංශය සඳහා සිදුකළ අලෙවිය ද ඇතුළත්ය.
 (ඊ) සී. ස. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත්ව වර්ෂය අවසානයේදී

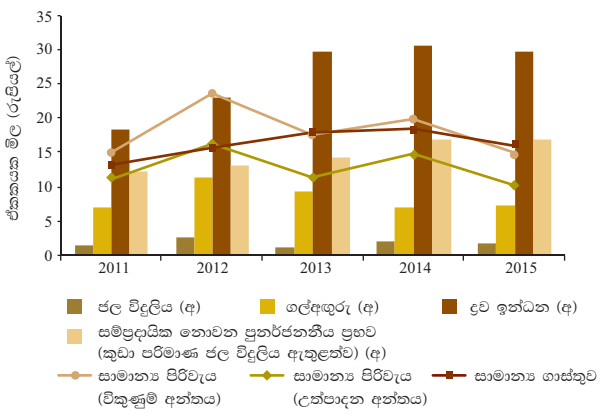
3.3 රූප සටහන විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය

2014 වසර අග භාගයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සිදු කරන ලද විදුලි ගාස්තු අඩු කිරීම හමුවේ වුව ද 2015 වසර තුළ දී ලං.වි.ම. මූල්‍ය තත්ත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වූ අතර ලාභයක් ද වාර්තා කර ඇත. ජල විදුලිය හා ගල්අගුරු විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් විදුලිබල උත්පාදන සංයුතිය වැඩිදියුණු වීම මේ සඳහා විශාල වශයෙන් දායක විය. තාවකාලික මූල්‍ය දත්තවලට අනුව, ලං.වි.ම. 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 14.6 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 20.1 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කළේය. ජල විදුලිය හා ගල්අගුරු විදුලි උත්පාදනය වැඩි වීම හේතුවෙන් ද්‍රව ඉන්ධන මගින් විදුලිබල උත්පාදනයේ අවශ්‍යතාවය අඩු වීම නිසා ලං.වි.ම. ද්‍රව ඉන්ධන වියදම 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 23.1 ක් දක්වා සියයට 50.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මේ නිසා, සියලුම පිරිවැය සංරචක සැලකූ විට, ලං.වි.ම. විදුලි ඒකකයක් උත්පාදනය කිරීම සඳහා විකුණුම් අන්තයේ දී දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය 2014 දී වාර්තා වූ රුපියල් 19.97 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් 15.01 ක් දක්වා අඩු විය. විදුලි ඒකකයක් සඳහා අය කළ සමස්ත සාමාන්‍ය ගාස්තුව 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් 18.50 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් 15.94 ක් දක්වා පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, ජලාශ පිටාර ගැලීම අවම කිරීම හා නඩත්තු කටයුතු සඳහා බලාගාර වසා දැමීම නිසි කාලයන්ට සිදු කිරීම තුළින් ජල විදුලිය හා ගල්අගුරු ප්‍රභව ප්‍රශස්ත ලෙස භාවිතා කිරීම ලං.වි.ම. මූල්‍ය ශක්‍යතාවය තවදුරටත් ඉහළ නැංවීමේ දී ඉතා වැදගත් වේ. මේ අතර, ලං.වි.ම. ලාභදායීත්වය වැඩිදියුණු වීම පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසර අවසානයේ දී ලං.වි.ම. බැංකු මගින් ලබාගත් කෙටිකාලීන ණය සහ ලං.බ.නී.සං. හා ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින් සඳහා ගෙවීමට ඇති අනෙකුත් කෙටිකාලීන වගකීම්වල එකතුව රුපියල් බිලියන 56.9 ක් දක්වා රුපියල් බිලියන 25.4 කින් පහළ ගිය අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් බැංකු අංශයට හා රජයට සිදු කළ යුතු නොපියවූ දිගුකාලීන වගකීම්වල එකතුව 2015 වසර අවසානයේ දී රුපියල් බිලියන 302.9 ක් ලෙස වාර්තා විය.

නොරොච්චෝලේ විදුලි බලාගාරයේ ඒකක තුනම සමස්ත ධාරිතාවයෙන් ක්‍රියාත්මක වීමේ දී ගල්අගුරු මගින් රටේ මුළු විදුලිබල අවශ්‍යතාවයෙන් සියයට 40 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සපයා දිය හැකි අතර, එමගින් අඩු පිරිවැය විදුලිබල උත්පාදනය ශක්තිමත් වනු ඇත. 2015 වසරේ දී ගල්අගුරු භාවිතයෙන් විදුලි ඒකකයක් උත්පාදනය කිරීම සඳහා වැය වූ සාමාන්‍ය පිරිවැය

3.4 රූප සටහන විදුලිබලය : සාමාන්‍ය පිරිවැය හා සාමාන්‍ය ගාස්තුව

(අ) උත්පාදන අන්තයේ සාමාන්‍ය පිරිවැය

රුපියල් 7.33 ක් වූ අතර, ජල විදුලිය, ද්‍රව ඉන්ධන හා සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තිය භාවිතයෙන් විදුලි ඒකකයක් උත්පාදනය කිරීම සඳහා වැය වූ සාමාන්‍ය පිරිවැය පිළිවෙළින් රුපියල් 1.70 ක්, රුපියල් 29.82 ක් හා රුපියල් 17.06 ක් විය. එම නිසා, විදුලි ඒකකයක් උත්පාදනය කිරීම සඳහා උත්පාදන අන්තයේ දී දරන ලද සාමාන්‍ය පිරිවැය 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් 14.87 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් 10.24 ක් විය. විදුලි ඒකකයක සාමාන්‍ය පිරිවැය අඩු වීම හේතුවෙන් අභිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් නිසා ජල විදුලිබල උත්පාදනය විචලනය වීමෙන් ඇති වූ තත්ත්වය විදුලි ගාස්තු ඉහළ නැංවීමෙන් තොරව මඟහරවා ගැනීමට ලං.වි.ම.ට හැකි විය. මේ අතර, 2015 වසරේ දී ගෘහස්ථ, කර්මාන්ත, පොදු කාර්ය හා හෝටල් අංශවල විදුලි ඒකකයක් සඳහා අය කළ සාමාන්‍ය ගාස්තුව පිළිවෙළින් රුපියල් 12.87 ක්, රුපියල් 14.82 ක්, රුපියල් 23.96 ක් හා රුපියල් 17.74 ක් විය. විදුලිබලයෙන් ක්‍රියා කරන මෝටර් රථ ආරෝපණය කිරීම වැනි කාර්යයන් සඳහා කාර්ය බහුල නොවන කාලයන්හි විදුලි පරිභෝජනය දිරිගැන්වීමේ අරමුණින් තෙකලා (ඇම්පියර් 30 ට හෝ ඊට වැඩි) ගෘහස්ථ විදුලි සැපයුම් සඳහා විදුලිය පරිහරණය කරන වේලාව පදනම් කරගත් විකල්ප ගාස්තු ක්‍රමයක් 2015 වසරේ සැප්තැම්බර් මස සිට හඳුන්වා දෙන ලදී.

ප්‍රධාන විදුලිබල ව්‍යාපෘති කිහිපයක ඉදිකිරීම වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. ව්‍යාපෘතිය ඇගයීම සඳහා පත් කළ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුකාරක සභාවේ නිර්දේශය මත උමා මය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 2015 වසර අවසාන භාගයේ දී නැවත ආරම්භ කෙරිණි. මෙ.වො. 120 ක අපේක්ෂිත ධාරිතාවයකින් යුතු

හැඳින්වීම

පුනර්ජනනීය බලශක්තින්වල¹ ඇති තිරසාරත්වය, ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සහ විශේෂයෙන් ම එමගින් පරිසරය මත වන අඩු අයහපත් බලපෑම අවබෝධ කර ගනිමින් පසුගිය දශක කිහිපය පුරා සංවර්ධිත මෙන්ම සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල පුනර්ජනනීය බලශක්තින් භාවිතා කිරීම වර්ධනය කිරීමේ ඉහළ නැඹුරුවක් දක්නට විය. මේ නිසා, ලෝකයේ මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් පුනර්ජනනීය බලශක්තින්ගේ දායකත්වය 2005 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 19.4 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී 23.6 ක් දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත.

පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ

පුනර්ජනනීය බලශක්ති එහි අවේණික ස්වභාවය තුළින් ම තිරසාරකත්වය, අනාගත කාලගුණික ආරක්ෂිතභාවය, ආර්ථික වර්ධනය ඉහළ නැංවීම, නව රැකියා නිර්මාණය කිරීම සහ මානව සුභ සාධන වර්ධනය කිරීම ආදී විවිධාකාර ප්‍රතිලාභ ලබා දෙයි. මෙම පුනර්ජනනීය බලශක්ති මගින් ගෝලීය බලශක්ති සංකලනය කාබන්හරණය කිරීම තුළින් ගෝලීය කාබන් වර්ධනය අඩු කිරීම සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. පසුගිය දශක කිහිපය තුළ, ලොව පුරා ජීවන තත්ත්ව ඉහළ යෑම හේතුවෙන් විදුලිය උත්පාදනය සඳහා ඇති ගෝලීය ඉල්ලුම ජනගහන වර්ධනයට වඩා වැඩි වේගයකින් ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම වැඩි වන ඉල්ලුමෙන් විශාල කොටසක් පරිසරයට හානිකර පොසිල ඉන්ධන දහනය හරහා සපුරා ගැනිණි. ඒ නිසා, හරිතාගාර වායු විමෝචන අඩු කිරීමට ලෝක මට්ටමේ උත්සාහයන් දිරිමත් කරමින් වායුගෝලීය හරිතාගාර වායු සාන්ද්‍රණය වැඩි වීම මගින් දේශගුණික විපර්යාස වීමට ඇති තර්ජනය පිළිබඳව වර්ධනය වන සම්මුතියක් පවතී. ගල්අඟුරු, තෙල් හා ස්වාභාවික වායු මගින් බලශක්ති උත්පාදනය තුළින් විමෝචනය වන සාමාන්‍ය කාබන්ඩයොක්සයිඩ් තීව්‍රතාව, පිළිවෙළින්, කිලෝවොට් පැයකට ග්‍රෑම් 960, 800 සහ 450 වන අතර පුනර්ජනනීය බලශක්තින් මගින් කාබන්ඩයොක්සයිඩ් විමෝචනය නොකෙරේ². ලොව පුරා ආර්ථිකයන්ගේ ආර්ථික වර්ධනය කාබන්හරණය තුළින් අත්කර ගැනීම සහතික කරමින්, එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කවල හත්වන ඉලක්කය තුළින්

පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනය අවධාරණය කරයි. පුනර්ජනනීය බලශක්තින්ගේ දායකත්වය වැඩි කිරීම තුළින් කාබන්ඩයොක්සයිඩ් විමෝචනය සැලකිය යුතු ලෙස අවම කරන අතර, එමගින් ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ නැගීම අවම කරමින් විනාශකාරී දේශගුණික විපර්යාස ඇතිවීම වළක්වනු ඇත.

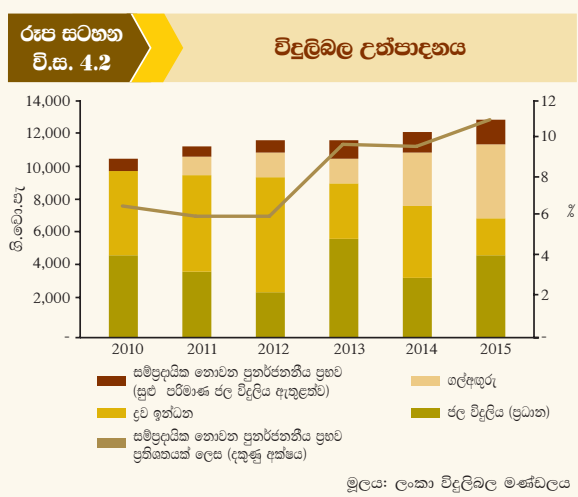
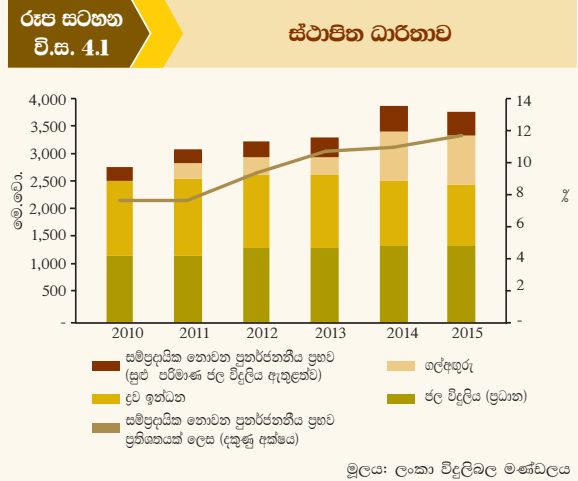
තිරසාර සංවර්ධනය සහ බලශක්ති සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ සන්දර්භය තුළ පුනර්ජනනීය බලශක්තින්වල භූමිකාව වඩාත් වැදගත් බවට පත් වී ඇත. 2030 වසර වන විට ගෝලීය බලශක්ති සංකලනයේ පුනර්ජනනීය බලශක්තිවල දායකත්වය දෙගුණ කර ගැනීම තුළින් ගෝලීය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය අවසන් උපයෝජනයන්හි ඉහළ අනුපාතයක් විදුලිය භාවිතයෙන් සිදුකර ගැනීම ද උපකාරී කර ගනිමින් සියයට 1.1 කින් වැඩි කරන බව අනුතර්ජාතික පුනර්ජනනීය බලශක්ති ආයතනය (IRENA) පුරෝකථනය කරයි. රටෙහි බලශක්ති සුරක්ෂිතභාවය ද ඉහළ නංවන දේශීය මූලාශ්‍ර මත වැඩි වශයෙන් රඳා පවතින පුනර්ජනනීය බලශක්ති උත්පාදනය දිරිගැන්වීම තුළින් තෙල් ආනයනය කරන රටවල ආර්ථිකයන් මත යහපත් රැළි බලපෑම් (ripple effects) ඇති කරමින් වෙළඳ ශේෂයන් වැඩි දියුණු කර ගැනීමට උපකාරී වන අතර දේශීය අගය එකතු කිරීම හා රැකියා අවස්ථා ද නිර්මාණය කරයි. පුනර්ජනනීය බලශක්තිය සංවර්ධනය හරහා ගොසිල ඉන්ධන තාක්ෂණයන්ට වඩා වැඩි රැකියා අවස්ථා නිර්මාණය කරන අතර එමගින් ඉහළ කුසලතාවලින් යුත් ශ්‍රම බලකාය සඳහා පමණක් නොව ප්‍රජාව පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයන් හරහා අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් සඳහා ද රැකියා අවස්ථා උදා කරයි. උදාහරණයක් ලෙස, ගල්අඟුරු හෝ ස්වාභාවික වායු බලශක්තින්ට සාපේක්ෂව සූර්ය ප්‍රකාශ වෝල්ටීයතා බලශක්ති හරහා දෙගුණයකින් රැකියා අවස්ථා නිර්මාණය කරයි. එවැනි බොහෝ රැකියා නිර්මාණය වනුයේ දැව වැනි ඉන්ධන සැපයීම තුළින් සහ අගය එකතු කළ දේශීය තාක්ෂණයන් හරහා උපකරණ සවිකිරීම හා නිෂ්පාදනය කිරීම තුළිනි. තවද, පුනර්ජනනීය තාක්ෂණයන් හට අඩු සම්ප්‍රේෂණ හානි වීමක් ඇතිව විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධිත නොවූ විදුලිබල සේවාවන් ලබාදීමට ඇති හැකියාව හේතුවෙන් ඒවා ග්‍රාමීය හා දුෂ්කර ප්‍රදේශවලට විදුලිබලය ලබාදීම සඳහා වඩාත් ගැලපෙන අතර එමගින් ඵලදායී භාවිතයන් ප්‍රවර්ධනය, අධ්‍යාපනයට පෙළඹවීම, නවීන සන්නිවේදන තාක්ෂණයන්ට ප්‍රවේශය ඇති කිරීම හා නව ආර්ථික අවස්ථා රැසක් නිර්මාණය කිරීම තුළින් ග්‍රාමීය සංවර්ධනයට පහසුකම් සලසමින් දිළිඳුකම අවම කරයි.

1 පුනර්ජනනීය බලශක්ති යනු හිරු එළිය, සුළං, වැසි, වඩදිය බාදිය තරංග හා භූ තාපය වැනි මානව කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ ස්වාභාවිකවම සකස්වන ලෙස සම්පත්වලින් උපදවන ශක්ති ආකාරයකි.
2 දහනයේ දී විමෝචනය වන කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ශාක නැවත වැඩීමේ දී නැවත උරා ගන්න බැවින්, ශුද්ධ පදනමින් ගත් විට ජෛව ස්කන්ධ හරහා විදුලිබල උත්පාදනයේ දී කාබන්ඩයොක්සයිඩ් විමෝචනය ශුන්‍ය වේ.

විදුලිබල උත්පාදනයේ සංයුතිය සහ ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ විදුලිබල උත්පාදනය 1990 වසර අග දක්වා මූලික වශයෙන් ජල විදුලිය හරහා සිදුවිය. කෙසේ වුව ද, ආර්ථික වර්ධනය සහ වැඩි වන විදුලිබලය සඳහා වන

ප්‍රවේශයට අනුකූලව විදුලිබලය සඳහා වන ඉල්ලුම වැඩි වීම හේතුවෙන් 1980 දශකයේ මුල් භාගයේ සිට තාප විදුලි බලාගාර ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කරන ලදී³. 2015 අවසන් වන විට, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ජල විදුලිබල ස්ථාපිත ධාරිතාව මෙගාවොට් 1,377 වූ අතර ඉන්ධන තෙල්, ගල්අගුරු සහ සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ස්ථාපිත ධාරිතාවයන් පිළිවෙළින් මෙගාවොට් 1,115, මෙගාවොට් 900 සහ මෙගාවොට් 458 ක් වූහ. සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තීන්, මෙගාවොට් 306.7 ක කුඩා ජල විදුලිබලයකින්, මෙගාවොට් 126.9 ක සුළු

බලයකින්, මෙගාවොට් 13.1 ක ජෛව ස්කන්ධ බලයකින්, මෙගාවොට් 10.5 ක ඩෙන්ඩ්රෝ⁴ බලයකින් සහ මෙගාවොට් 1.4 ක සූර්ය බලයකින් සමන්විත වේ.

ශ්‍රී ලංකාව දැනටමත් එහි ප්‍රධාන ජල විදුලිබල විභවයන් සංවර්ධනය කර ඇති අතර, ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති හරහා මෙගාවොට් 186 ක වැඩි ධාරිතාවක් පමණක් පද්ධතියට එකතු කළ හැකි වනු ඇත. ඒ නිසා, වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තිය හා උපාය මාර්ග සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කර ඇත. 2015 වසර වන විට සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් හරහා සමස්ත විදුලිබල උත්පාදනයෙන් සියයට 10 ක් උත්පාදනය කිරීමේ ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තියෙහි පළමු ඉලක්කය, එම මූලික ප්‍රතිපත්ති සකස් කළ 2006 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 3.7 ට සාපේක්ෂව මේ වනවිට සාර්ථක ලෙස සියයට 11.2 ක දායකත්වයක් දක්වා එය ළඟා වී ඇත. පසුව, එම ඉලක්කය, 2020 වසර වන විට සියයට 20 ක දායකත්වයක් ළඟා කර ගැනීම සඳහා සංශෝධනය කරන ලදී. මෑතක දී රජය විසින් සකස් කළ දැනුම මත පදනම් ආර්ථිකය සඳහා ශ්‍රී ලංකා බලශක්ති අංශයේ සංවර්ධන සැලැස්ම: 2015-2025 මගින් පුනර්ජනනීය බලශක්තීන්ගේ පූර්ණ විභවය සහ අනෙකුත් දේශීය සම්පත් දියුණු කිරීම හරහා 2030 වසර වන විට බලශක්තීන්ගෙන් ස්වයංපෝෂිත ජාතියක් බවට පත් වීමට අපේක්ෂා කෙරේ. 2013 දී සියයට 3 ක් වූ පුනර්ජනනීය බලශක්තීන්ගේ ප්‍රාථමික ශක්ති සැපයුමේ දායකත්වය⁵ 2030 වසර වන විට සියයට 34 ක් දක්වා වැඩි කිරීම, පුනර්ජනනීය බලශක්තීන්ගේ විදුලිය උත්පාදනය සඳහා වන දායකත්වය 2020 වසර වන විට සියයට 60 ක් දක්වා වැඩි කිරීම, ජෛව ස්කන්ධ විදුලිබල උත්පාදනය වැඩි කිරීම සහ 2025 වන විට බලශක්ති අංශයේ කාබන් විමෝචනය සියයට 5 කින් අඩු කිරීම වැනි ඉලක්ක කිහිපයක් මෙම සැලැස්ම මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත. මෙම ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති අංශය 2030 වසර වන විට කුඩා ජල විදුලි බලාගාර මගින් නිපදවන විදුලිය මෙගාවොට් 873, සුළු බලය මෙගාවොට් 401, සූර්ය බලශක්ති මෙගාවොට් 161 සහ ජෛව ස්කන්ධ බලය මෙගාවොට් 153 ක් දක්වා ඉහළ නැංවීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා පවතින අවස්ථා

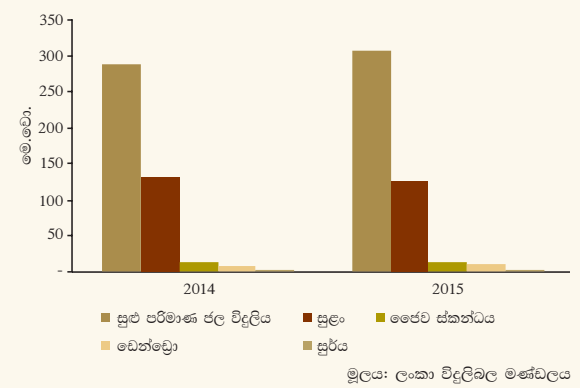
2015 වසර වන විට ශ්‍රී ලංකාව විසින් සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති අංශයේ පළමු වැදගත් සංධිස්ථානය ලෙස සමස්ත විදුලිබල උත්පාදනයෙන් සියයට 10 ක් නිපදවීමේ ඉලක්කය අත් කර ගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තීන්ගේ මුළු

3 යාපනය අර්ධද්වීපයට විදුලිබලය සැපයීම සඳහා වූන්තාකම් තාප විදුලිබලාගාරය 1958 වසරේ දී ස්ථාපනය කළ ද 1973 වන තෙක් යාපනය අර්ධද්වීපය ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ වී නොතිබුණි.

4 ඩෙන්ඩ්‍රෝ විදුලිබලය යනු තිරසාරව වඩනු ලබන ජෛව ස්කන්ධ හරහා උත්පාදනය කරන විදුලිබලය වේ.
5 ජල විදුලිය හා දැව ඉන්ධන ලෙස භාවිතා කරන ජෛව ස්කන්ධ හැර

ධාරිතාවයෙහි කුඩා ජලවිදුලි බලාගාරවල දායකත්වය සියයට 66.9 ක් වන හෙයින් ඒ හරහා විදුලිබල උත්පාදනය රටේ කාලගුණික තත්ත්වය මත රඳා පවතී. ඒ නිසා, විදුලිබල ඉල්ලුමේ අපේක්ෂිත ඉහළ වර්ධනය මගින් විශාල අභියෝගයක් ඇති වුව ද, සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති අංශයේ ඉලක්ක සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා රටේ ස්වභාවික උරුමයක් ලෙස පවතින සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති සම්පත් නෙලා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාව විසින් දැනටමත් සියලු ප්‍රධාන ජල සම්පත් උපයෝගී කරගෙන ඇති නමුත්, තවමත් ජල වාහක ව්‍යුහයන් විශේෂයෙන් කුඩා පරිමාණ ටර්බයින් භාවිතයෙන් විදුලිබලය නිපදවීම වැඩි වශයෙන් භාවිතා නොකරන අතර වාරිමාර්ග ජාලයේ පවතින ජල විදුලිබලය නිපදවීමේ විභවය උකහා ගැනීමට ද බොහෝ දුරට උත්සාහ ගෙන නොමැත. තවද, විශේෂයෙන්ම, මන්නාරම, පුත්තලම සහ යාපනය යන ප්‍රදේශවල ගිගාවොට් 1 කට වඩා වැඩි සුළං බල විභවයක් ඇති බව හඳුනාගෙන ඇත. විදුලිබල කර්මාන්තය විසින් අති මහත් වූ ජෛව ස්කන්ධ සම්පත් බොහෝ දුරට ප්‍රයෝජනයට ගෙන නොමැති අතර කෘෂිකාර්මික අපද්‍රව්‍ය හා නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය මගින් සැලකිය යුතු විදුලි බලශක්ති ප්‍රමාණයක් උත්පාදනය කිරීමට විභවයක් ඇත. නිවර්තන කලාපීය රටක් වීම සහ අනෙකුත් විකල්ප පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන්ට සාපේක්ෂව පරිමාණය හා ප්‍රවේශය අතින් සුර්යබල ශක්තිය ඉහළ මට්ටමක පැවැතීම යන කරුණු සැලකීමේ දී සුර්ය බලශක්තිය රටට වඩාත් සුදුසු පුනර්ජනනීය බලශක්තියකි.

රූප සටහන වි.ස. 4.3 සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ස්ථාපිත ධාරිතාව

සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති අංශයේ සංවර්ධනයේ දී මුහුණ පාන අභියෝග

ශ්‍රී ලංකාව විවිධාකාර පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන්ගෙන් අනූන වුවත්, තාක්ෂණික-ආර්ථික විවිධ ගැටළු පැවැතීම හේතුවෙන් මෙම සම්පත් කාර්යක්ෂම භාවිතය අභියෝගයක් වේ. පොසිල ඉන්ධන හා අනෙකුත්

සීමිත සම්පත් හා සසඳන විට පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් අතිවිශාල ප්‍රදේශයක් පුරා විසිර ඇත. ඒ නිසා, එවැනි විසිරී පවතින සම්පත් ඒකාබද්ධ කිරීමට විදුලිබල පද්ධතියේ පවතින බාධක පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් සංවර්ධනය සඳහා දැඩි අවහිරතාවක් ලෙස පවතී. මෙමගින්, එම සම්පත් සාර්ථක ලෙස භාවිතා කිරීම සඳහා කාර්යක්ෂම ලෙස සම්පත් එකතු කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ ගැටළු මතු කරයි. තවද, සම්ප්‍රේෂණ ජාලයෙහි පවතින සීමාවන් මගින් පද්ධතියට සම්බන්ධ කළ හැකි පුනර්ජනනීය බලශක්ති බලාගාර ප්‍රමාණය සීමා කරයි. බොහෝ පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව කාර්මික නොවන ප්‍රදේශවල පිහිටා ඇති හෙයින් පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් නිපදවන ස්ථානය හා සැපයුම් පද්ධතිය අතර දිගු සම්ප්‍රේෂණ මාර්ග ඉදිකිරීම විශාල ගැටළුවකි. තවද, බලශක්ති ගබඩා කිරීමේ විසඳුම් මෙතෙක් වාණිජමය යථාර්ථයන් බවට පත් වී නොමැති බැවින් බොහෝ විට පුනර්ජනනීය බලශක්ති ගබඩා කළ නොහැකි බලශක්ති දාමවලට සීමා වී ඇත. මෙමගින් සැලසුම් නොකළ විදුලිබල අවශ්‍යතාවය සම්බන්ධ සීමා හා යම් අවස්ථාවක දී තනි මූලාශ්‍රයකින් ලබාගත හැකි බලශක්ති ප්‍රමාණය සම්බන්ධ සීමාවන් නිර්ණය කරන පද්ධති මෙහෙයුම් මාර්ගෝපදේශ ඉටු කරගැනීමේ ගැටළු මතු කරයි.

අධික වියදම් දරා විසඳුම් දීමට සිදුවන ඉහත සඳහන් තාක්ෂණික බාධකයන්ට අමතරව, අනිකුත් විදුලි ප්‍රභවවලට සාපේක්ෂව පුනර්ජනනීය බලශක්ති සංවර්ධනයේ බොහෝ වියදම් එහි ආරම්භයේ දී ම යෙදවීමට සිදුවන බැවින් පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් ඉහළ මූලික වියදම්වලින් යුක්ත වන අතර එනිසා ඒවායේ මිල ගණන් වෙළෙඳපොළ බලශක්තීන්ට වඩා ඉහළ මිලක් ගනී. මෙමගින්, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්හට සම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්තීන්ගේ වේගවත් සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ගැටළු මතු කරයි. සුළං හා සූර්ය වැනි බොහෝ පුනර්ජනනීය බලශක්ති තාක්ෂණයන් තවමත් ඔවුන්ගේ කාර්යක්ෂම පරිමාණ සඳහා සංවර්ධනය වෙමින් පවතී. පොසිල ඉන්ධන සමඟ තරගකාරී වන ජෛව ස්කන්ධ/බෙන්ඩිරෝ බලය සලකා බැලීමේ දී, ඒ සඳහා පාරිසරික සීමාවන් මතු කරවන ඉහළ සිසිලන ජල අවශ්‍යතාවයක් පවතින අතර ඉන්ධන රැස් කිරීම, ගබඩා කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම ද ගැටලු සහගතය.

ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග

පසුගිය වසර කිහිපය පුරා, පුනර්ජනනීය බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයෙහි වඩාත් ශක්තිමත් සහ කාර්යක්ෂම වර්ධනයක් වී තිබේ. ශක්ති ගබඩා තාක්ෂණය වේගයෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතී. 2008 වසරේ සිට ප්‍රකාශ වෝල්ටීයතා සූර්ය මිල සියයට 80 කින් පහත වැටී අතර, එය දිගටම පහත වැටෙමින් ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සුළං විදුලිබලය ලාභදායී නව විදුලි ප්‍රභවය බවට පත් කරමින්, එහි මිල ගණන් 2008 වසරේ සිට සියයට 30 කට ආසන්න

ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇත. මෙම වර්ධනයන් විසින් ගෝලීය වශයෙන් පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් වඩාත් ආකර්ෂණීය කර ඇත. මේ නිසා, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්හට පුනර්ජනනීය බලශක්ති සඳහා හොඳම මූල්‍ය ක්‍රම සහ ඒවා සංවර්ධනය කිරීම වේගවත් කිරීමේ ක්‍රමවේද සොයාගැනීමේ වැදගත් කාර්යභාරයක් පැවරී ඇත. මන්තාරම මහා පරිමාණ සුළං කලාපය සහ පුළුල් ව්‍යාප්ත දැව ඉන්ධන උපයෝගී කරගනිමින් සුදුසු ලෙස ස්ථානගත කළ මහා පරිමාණ ජෛව ස්කන්ධ/ඩෙන්ඩරෝ වැනි පුනර්ජනනීය බලශක්ති මහා පරිමාණ ලෙස සංවර්ධනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. දැනටමත් ශ්‍රී ලංකාව පුනර්ජනනීය බලශක්ති ආයෝජන පිළිබඳව ඉතා දිගු සාර්ථකත්වයක් ලබා ඇති බැවින්, මූල්‍ය ආයතන විසින් දීර්ඝකාලීන හා අඩු විදියම් මූල්‍යයන් ලබාදීමට උපකාර වනු ඇති අතර ජාතික බලශක්ති සංකලනයේ වඩා විශාල දායකත්වයක් සපුරා ගැනීම සඳහා පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් පුළුල් කිරීමට දිගුකාලීනව කැපවීමක් තිබේ නම්, වැඩි වශයෙන් ආයෝජකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ද හැකි වනු ඇත. තවද, ජාත්‍යන්තර සහයෝගය හා මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම ද මෙහි දී ප්‍රධාන භූමිකාවක් ඉටු කරනු ඇති අතර ඒ අනුව වඩාත් විවෘතයට තුඩු දී ඇති පුනර්ජනනීය බලශක්තීන් සංවර්ධනයේ දී ඉහළ මූලික වියදම දැරීමට සිදුවීම හා සම්බන්ධ ගැටළුවට පිළිතුරු සපයනු ඇත. පුනර්ජනනීය බලශක්ති සඳහා ඇති ඉල්ලුම තිරසාර හා පුළුල් වන විට තාක්ෂණය දියුණුවීමේ උපකාරය ද ලබමින් ක්‍රමයෙන් ආරම්භක පිරිවැය අඩු කර ගැනීමට පුනර්ජනනීය බලශක්ති කර්මාන්තයට හැකි වනු ඇත. තරගකාරී පුනර්ජනනීය සම්පත් තෝරා ගැනීම පාරිසරික හා මානව සෞඛ්‍ය වැනි බාහිර සාධක ද ඇතුළත් දීර්ඝකාලීන ආර්ථික පිරිවැය විශ්ලේෂණය කිරීම මත පදනම් විය යුතු අතර එහි මිල ප්‍රතිපත්තිය, පිරිවැය පිළිබිඹු කරන නිරන්තර සංශෝධන සඳහා විධිවිධාන, තරගකාරී ලංසු කිරීම හා අවස්ථා පදනම් කරගත් ඇගයීම් හරහා ආයෝජකයන් අතර තරගකාරීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම හා ඉහළ පිරිවැය ඉන්ධන තෙල් විදුලි උත්පාදනය ක්‍රමයෙන් ප්‍රතිස්ථාපනය යනාදිය ද සමග තවදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුය.

පුනර්ජනනීය බලශක්තීන්වල ඇති කඩින් කඩ විසිරුණු ස්වාභාවය මගින් මතුවන ගැටලුව විසඳීම සඳහා විදුලි පද්ධතියෙන් පරිබාහිරව ක්‍රියාත්මක කළ හැකි නව්‍ය ක්‍රමවේද හඳුනාගැනීම සහ පුළුල් ලෙස ව්‍යාප්ත විදුලි යටිතල පහසුකම්වල උපකාරයෙන් ක්‍ෂුද්‍ර ව්‍යාප්ති ප්‍රවර්ධනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. විදුලිබල පද්ධතියේ හා සම්ප්‍රේෂණ ජාලයේ මතුවන බාධකවලට විසඳුම් ලබාදීම පැහැදිලිවම සංකීර්ණ හා කාලය වැය වන සැලසුම් හා ක්‍රියාත්මක කිරීමවලින් සමන්විත වේ. කෙසේ වෙතත්, සියලු අදාළ ආයතන හා ප්‍රාදේශීය දේශපාලන අධිකාරියේ සහාය ලැබෙන නොසැලෙන ප්‍රතිපත්ති කැපවීම මගින් මෙම ගැටළුව ජය ගත හැකි වනු ඇත. ආයතන සහ අධිකාරීන්ගේ ක්‍රියාකලාපය ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා නොගැළපීම හේතුවෙන් වර්තමානයේ ගැටළුවලට මුහුණ පා ඇති පෞද්ගලික අංශය, මෙවැනි ප්‍රතිපත්ති ඒකාබද්ධතාවයක් හරහා ආයෝජනයට පෙළඹෙනු ඇති අතර පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවට නැංවීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය ද සුමට කරනු ඇත. එවැනි සියලු පිරිවර මගින් තාක්ෂණික-ආර්ථික බාධක ජය ගැනීමට පහසුකම් සලසනු ඇති අතර රටේ සියලු පාර්ශවකරුවන්ට පුනර්ජනනීය බලශක්ති විසින් ලබා දෙන විශාල පරාසයක ඇති මැදි හා දිගුකාලීන ප්‍රතිලාභ ළඟා කරගත හැකි වනු ඇත.

මූලාශ්‍ර :

IRENA Publications - <http://www.irena.org/Publications/>
 - Renewable Energy Benefits: Measuring the Economics
 - Rethinking Energy (2014,2015)

Ministry of Power and Renewable Energy, Sri Lanka- Sri Lanka Energy Sector Development Plan for a Knowledge-based Economy: 2015-2025

Worlwide electricity production - <http://www.tsp-data-portal.org/Breakdown-of-Electricity-generation-by-Energy-Source#tspQvChart>

Sri Lanka Sustainable Renewable Energy Authority, Renewable Energy Resource Development Plan 1/2012

Ceylon Electricity Board, Grid Network, <http://www.ceb.lk/sub/other/knowledge-center/#tab-1442494789429-6-6>

උමා ඔය ජල විදුලි බලාගාරයේ භෞතික ප්‍රගතිය 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 53 ක් වූ අතර, එහි ඉදිකිරීම් නිමකර 2017 වසර අවසානය වන විට ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙ.වො. 500 ක ධාරිතාවයකින් යුතු ත්‍රිකුණාමලයේ ගල්අඟුරු බලාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2016 වසර අවසානය වන විට ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිත අතර, එහි ඉදිකිරීම් නිමකර වසර 2020 වන විට විවෘත කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, මන්තාරම් දූපතේ ඉදිකිරීමට යෝජනා මෙ.වො. 100 ක ධාරිතාවයකින් යුතු සුළං විදුලි

බලාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු වසර 2018 වන විට ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිතය. විදුලිබල ක්ෂේත්‍රයේ සිදුවන මෙම සංවර්ධනයන් හේතුවෙන් රටේ අඩු පිරිවැය විදුලිබල උත්පාදනය තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇත. මේ අතර, 2015 වසර තුළ දී නිවාස 61,018 කට විදුලිබලය සපයමින් සියලුම දිස්ත්‍රික්ක ආවරණය වන පරිදි ග්‍රාමීය විදුලිබල ව්‍යාපෘති 337 ක් නිම කිරීමට ලං.වි.ම. අඛණ්ඩ පරිශ්‍රමය දායක වූ අතර, එමගින් රටේ විදුලිබල ප්‍රවේශය 2014 වසර අවසානය වන විට පැවති සියයට 98.4 සාපේක්ෂව 2015 වසර අවසානය වන විට සියයට 98.5 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තියට අනුව 2015 වසර වන විට මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් සියයට 10 ක් සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් උත්පාදනය කිරීමේ මුල් ඉලක්කය 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 9.9 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 11.2 ක දායකත්වයක් සපයමින් සාර්ථකව ළඟා කර ගන්නා ලදී. වසර තුළ දී සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවවල සමස්ත ස්ථාපිත ධාරිතාවය මෙ.වො. 18 කින් ඉහළ ගිය අතර, ඒ අනුව, 2015 වසර අවසානය වන විට රටේ සමස්ත ස්ථාපිත ධාරිතාව සුළු පරිමාණ ජල විදුලි බලයෙන් මෙ.වො. 306.7 ක්, සුළං බලයෙන් මෙ.වො. 126.9 ක්, ජෛව ඉන්ධන බලයෙන් මෙ.වො. 13.1 ක්, ශාකමය ඉන්ධන බලයෙන් මෙ.වො. 10.5 ක් හා සූර්ය බලයෙන් මෙ.වො. 1.4 ක් ලෙස ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කර තිබුණි. එයට අමතරව, 2015 වසර තුළ දී මෙ.වො. 41 ක සංයුක්ත ධාරිතාවයකින් යුතු සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති 26 ක් ආරම්භ කිරීම සඳහා ලං.වි.ම. විසින් ගිවිසුම් අත්සන් කරන ලදී. වසර 2020 වන විට මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් සියයට 20 ක් සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව භාවිතයෙන් උත්පාදනය කිරීමට ඉලක්ක කර ඇති අතර, ඒ සඳහා මෙතෙක් භාවිතයට නොගත් සම්පත්වල පවතින හැකියාව උපයෝජනය කිරීමට දැඩි උත්සාහයක් ගැනීම අවශ්‍ය වේ. විශේෂයෙන්ම, සුළු පරිමාණ ජල මූලාශ්‍ර, විශේෂයෙන්ම මන්නාරම, පුත්තලම හා යාපනය වැනි ප්‍රදේශවල පවතින සුළං බලය සහ ජෛව ඉන්ධන වැනි සම්පත්වල හැකියාවන් බොහෝ විට භාවිතයට ගෙන නොමැති අතර, ශ්‍රී ලංකාව වැනි නිවර්තන කලාපීය රටකට වඩාත් සුදුසු පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයක් ලෙස සූර්ය බලය ද කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු වෙමින් පවතී. (වැඩිදුර විස්තර සඳහා විශේෂ සටහන 4 බලන්න) මේ අතර, බලශක්ති සුරක්ෂිතතාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ දේශීය පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව පිළිබඳව අධ්‍යයන කටයුතුවල සක්‍රීය ලෙස යෙදී සිටින ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය, කර්මාන්ත හා වාණිජ අංශවල බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් ගි.වො.පැ. 100 ක පමණ බලශක්තියක් ඉතිරි කර දීමට සමත් වී ඇත.

මාර්ග සංවර්ධනය

වර්ධනය වන ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලට සහාය වීමට හා ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කර ගැනීම සඳහා මාර්ග ජාලය වැඩිදියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගනිමින් මාර්ග සංවර්ධනය 2015 වසරේ දී ද රජයේ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රමුඛතාවයක් ලෙස පැවතුණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග ජාලය ජාතික මහාමාර්ග (අධිවේගී මාර්ග සහ ඒ හා බැඳී පන්තියේ මාර්ග), පළාත් මාර්ග (සී හා ඩී පන්තියේ මාර්ග), වර්ග නොකළ ප්‍රාදේශීය අධිකාරී මාර්ග සහ රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන විසින් පවත්වාගෙන යන සෙසු මාර්ගවලින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රවාහන අවශ්‍යතාවයෙන් සියයට 80 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ජාතික මහාමාර්ග මගින් සපුරාලනු ලබයි. 2015 වසර තුළ දී මාර්ග ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අධිවේගී මාර්ග, මහාමාර්ග හා පාලම් නඩත්තු කිරීමේ ප්‍රධාන ආයතනය වන මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නඩත්තු කරනු ලැබූ මාර්ගවල මුළු දිග ප්‍රමාණය කිලෝමීටර 12,380 ක් ලෙස වාර්තා විය. මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් මාර්ග සංවර්ධන කටයුතු සඳහා දරන ලද වියදම 2014 වසරේ දී වූ රුපියල් බිලියන 120.9 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 144.6 ක් විය.

ජාතික අධිවේගී මාර්ග ජාලය දීර්ඝ කිරීම නිම කරගෙන යන අතරතුර නව අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කෙරිණි. ගාස්තු අය කිරීමේ ස්ථාන සහිතව කඩුවෙල හා කඩවන අන්තර් හුවමාරු දෙක සම්බන්ධ කෙරෙන කිලෝමීටර් 8.9 ක දිගින් යුත් අධිවේගී මාර්ගය සමඟ වන කොළඹ පිටත වටරවුම් මහාමාර්ගයේ දෙවන අදියර කඩුවෙල දී කැළණි ගඟ හරහා අධිවේගී මංකීරු 4 කින් යුතු පාලම, පාලම් 7 ක් සහ ගුවන් පාලම් 5 ක් සමඟ 2015 සැප්තැම්බර් මස දී මහජන අයිතිය සඳහා විවෘත කරන ලදී. කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයට සම්බන්ධ වෙමින් කඩවන හා කෙරවලපිටිය අන්තර් හුවමාරු සම්බන්ධ කෙරෙන දිගින් කිලෝමීටර 9.6 කින් යුතු පිටත වටරවුම් මාර්ගයේ තෙවන අදියරේ ව්‍යුහ, මෘදු බිම් ප්‍රතිකර්ම සහ ගාස්තු අයකිරීම් පද්ධති රහිතව විස්තරාත්මක ඉංජිනේරු සැලැස්ම මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. සිවිල් ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීමට නියමිතව පැවතිය ද, 2015 වසර තුළ දී ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම, අධීක්ෂණ උපදේශන, ව්‍යාපෘති සමීක්ෂණය හා ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණය යන කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කෙරිණි. හම්බන්තොට වරාය හා මන්නල ගුවන් තොටුපළ සම්බන්ධ කරමින් මාතර සිට හම්බන්තොට දක්වා දකුණු අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීම 2015 ජූලි මාසයේ ආරම්භ කරන ලද අතර, ඒ තුළින් එම ගමනාන්තයන් රටේ ව්‍යාපාරික අග නගරය වන කොළඹ සමඟ වඩා වේගවත් සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගැනීමට හැකි වනු ඇත. මාතර-බෙලිඅත්ත-වැටිය-අන්දරවැව සහ හම්බන්තොට සම්බන්ධ කරමින් වෙනම කොටස් 4 කින් සමන්විත වන මෙම දීර්ඝ කිරීමේ මුළු දිග කිලෝමීටර 96 ක් වේ. මේ අතර, මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය 2015 අගෝස්තු මාසයේ දී

ආරම්භ කරන ලදී. අලුතින් යෝජනා අධිවේගී මාර්ගය කලින් යෝජනා කරන ලද අධිවේගී මාර්ග දෙකක සංකලනයක් වේ. එනම්, කඩවත-ගම්පහ කොටස මුලදී යෝජනා කර තිබූ කොළඹ-නුවර විකල්ප මහාමාර්ගයේ කොටසක් ලෙස ඉදි කෙරෙනු ඇති අතර ගම්පහින් මඹබට කොටස උතුරු අධිවේගී මාර්ගයේ කොටසක් ලෙස ඉදි කෙරෙනු ඇත. මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය ගම්පහ, මීරිගම, පොතුහැර, කුරුණෑගල, මැල්සිරිපුර, ගලේවෙල සිට දඹුල්ල දක්වා දීර්ඝ කෙරෙනු ඇති අතර, පොතුහැර, රඹුක්කන හා ගලගෙදර හරහා මහනුවරට අධිවේගී පිවිසුමක් සහිතව ඉදි කෙරෙනු ඇත. කොළඹ-නුවර විකල්ප මහා මාර්ගයේ හා උතුරු අධිවේගී මාර්ගයේ ශක්‍යතා අධ්‍යයන දෙක ඒකාබද්ධ කිරීමේ කටයුතු අවසන් කර ඇති අතර, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පෙර අධ්‍යයනයන් ඇතුළත් කරමින් සකස් කරන ලද පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු වාර්තාව සකස් කර නිම කෙරිණි. විස්තරාත්මක ජලවිද්‍යා අධ්‍යයනය සිදු කර ගෙන යනු ලබන අතර සවිස්තරාත්මක සැලසුම් 2016 අප්‍රේල් මස වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතය. මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ මූලික සැලසුම් අවසන් කර ඇති අතර ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ කටයුතු ද සිදු කෙරෙමින් පවතී.

නව මාර්ග ඉදිකිරීම, පවතින මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා නඩත්තු කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් 2015 වසර තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. මාර්ග අංශ සහායක ව්‍යාපෘතිය II (අදියර II), ජාතික මහාමාර්ග ආංශික ව්‍යාපෘතිය, දක්ෂිණ මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය සහ උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය ඇතුළු මාර්ග සහ පාලම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ හා වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු පවත්වාගෙන යන ලදී. උතුරු ප්‍රදේශයේ පිවිසුම් මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සහාය ඇතිව රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය යටතේ, උතුරු හා උතුරු මැද පළාත්වල ඒ ශ්‍රේණියේ මාර්ග කිලෝමීටර 128.5 ක් සහ බී ශ්‍රේණියේ මාර්ග කිලෝමීටර 41.4 ක් ඇතුළත් ජාතික මහාමාර්ග කිලෝමීටර 169.9 ක් පුනරුත්ථාපනය කරන ලදී. මෙම මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති බොහොමයක් ජපානය, චීනය, කොරියාව, සවුදි අරාබිය හා කුවේට් යන රටවල් සමඟ ද්විපාර්ශ්වික අරමුදල් යටතේ සහ ලෝක බැංකුව සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව වැනි බහුපාර්ශ්වීය ආයතනවල ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. 2015 වසර තුළ දී ප්‍රාදේශීය පාලම් හා වානේ ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීම හා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා එක්සත් රාජධානිය සහ ප්‍රංශය යන රටවලින් අධිණ්ඩව මූල්‍යමය ආධාර ලබා දුණි. තවද ජාතික මහාමාර්ගවල පාලම් 25 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

සඳහා ආරාබ් ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල සමඟ ණය ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී. සියලුම කාලගුණ තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන පරිදි ග්‍රාමීය ප්‍රවේශ මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් සබඳතා වර්ධනය කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සහාය ඇතිව ඒකාබද්ධ මාර්ග (i-ROAD) ආයෝජන වැඩසටහන රජය විසින් ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ඒකාබද්ධ මාර්ග වැඩසටහන යටතේ කිලෝමීටර 2,548 ක පමණ ග්‍රාමීය ප්‍රවේශ මාර්ග හා පළාත් මාර්ග සහ කිලෝමීටර 118 ක ජාතික මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමත්, එයින් පසු වසර තුනක කාලයක් පුරා පළාත් හා ග්‍රාමීය දුෂ්කර මාර්ග අනිවාර්යයෙන් නඩත්තු කිරීමත් මෙන්ම, නිමැවුම් සහ කාර්යසාධනය පදනම් කරගත් මාර්ග ගිවිසුම් සංකල්පය අනුව වසර හතක කාලයක් පුරා තෝරාගත් ජාතික මහාමාර්ග නඩත්තුව හා කළමනාකරණය කිරීමත් අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ආධාර යටතේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 800 ක බහුවාරික මූල්‍යමය පහසුකම හරහා 2014 වසරේ සිට 2020 දක්වා වාරික භයක් යටතේ නිකුත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇති අතර මෙම මාර්ග සඳහා සමීක්ෂණ හා මූලික ඉංජිනේරු කටයුතු දැනටමත් අවසන් කර ඇත. මේ අතර, නඩත්තු වැඩසටහන යටතේ 2015 වසර සඳහා එදිනෙදා, කාලීන සහ හදිසි වැඩිදියුණු කිරීම් කටයුතු වෙනුවෙන් රුපියල් බිලියන 5.0 ක මුදලක් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රාදේශීය අධ්‍යක්ෂවරුන් යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වෙන් කරන ලදී. 2015 වසර තුළ දී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ජාතික මාර්ග පද්ධතියේ (පාලම් ද ඇතුළුව) මුළු නඩත්තු වියදම වශයෙන් රුපියල් බිලියන 4.3 ක් වැය කර ඇත. මහනැගුම ග්‍රාමීය මාර්ග සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ 2015 වසර තුළ දී දිස්ත්‍රික්ක කිහිපයක පැතිකාණු, රැඳවුම් බැම්, ග්‍රාමීය පාලම්, බෝක්කු, සපත්තු පාලම් වැනි අදාළ උපකාරක ව්‍යුහයන් සහිතව කිලෝමීටර 456.6 ක මුළු දිගින් යුතු ග්‍රාමීය මාර්ග, ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා රුපියල් බිලියන 4.4 ක් වියදම් කර ඇත. රථවාහන තදබදය අවම කිරීමට හා තදාසන්න ප්‍රදේශවල හා අධිවේගී මාර්ග අතර මාර්ග සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා කොළඹ උස් අධිවේගී මාර්ග ජාලය ඉදිකිරීමට යෝජනා වී ඇත. ඒ අනුව, කොළඹ කොටුව ප්‍රදේශය අධිවේගී මාර්ග ජාලය සමඟ සම්බන්ධ කරමින් නව කැලණි පාලම්, පැලියගොඩ සිට කොළඹ කොටුව දක්වා කිලෝමීටර 5.8 ක දිගින් යුතු උස් අධිවේගී මාර්ගය ඉදිකිරීම සඳහා රුපියල් බිලියන 36 ක ඇස්තමේන්තුගත වියදමක් සහිත වූ යෝජනාවට 2016 මාර්තු මාසයේ දී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇත. මීට අමතරව, නව කැලණි පාලමේ සිට රාජගිරිය දක්වා මංතීරු 4 කින් සමන්විත කිලෝමීටර 6.9 ක දිගින් යුතු මාර්ගය

ඉදිකිරීම සඳහා වූ යෝජනාවට ද අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇත. එහි දෙවන අදියර යටතේ එය පිටත වටරවුම් මහාමාර්ගය හා සම්බන්ධ කරනු ලබනු ඇති අතර, උතුරු අන්තය කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය හා සම්බන්ධ වනු ඇත.

ප්‍රධාන නගරවල වාහන තදබදය අඩු කිරීමට සහ මාර්ග ආරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා බොහෝ පියවර ගෙන ඇත. කාර්යක්ෂම පොදු ප්‍රවාහන පද්ධතියක් නොමැති වීම හේතුවෙන් මාර්ග ධාරිතාවය ඉක්මවා රථවාහන ධාවනය වන අතර, මාර්ග අනිසි ලෙස භාවිතා කිරීම, මාර්ග අවහිර වන පරිදි අනවසර ලෙස පාර අයිතේ වාහන නවතා තැබීම සහ අවිනීත ලෙස වාහන ධාවනය කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මාර්ග තදබදය තවදුරටත් උග්‍ර වී තිබේ. 2015 නොවැම්බර් මාසයේ සිට ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය විසින් මාර්ග විනය වර්ධනය කිරීම සඳහා මංකිරු නීතිය බලාත්මක කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. 2015 වසර තුළ දී රථවාහන තදබදය අඩු කිරීම සඳහා ගන්නා ලද අනෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග අතර, වර්ණ සංඥා පද්ධති ක්‍රියාත්මක වන කාලසීමාවන් නැවත සැකසීම, වර්ණ සංඥා පද්ධති, රථවාහන සංඥා, මාර්ග සලකුණු, බස් නැවතුම්පොළවල් හා රථගාලු පුළුල් කිරීම ඇතුළත් වේ. කොළඹ මහ නගර සභාව, නගරයේ තෝරාගත් ස්ථානවල සූර්ය බලයෙන් ක්‍රියා කරන වාහන නැවතුම් ගාස්තු මීටර ස්ථාපිත කිරීමට කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ආයතනයේ ආධාර යටතේ කොළඹ මහනගර කලාපය තුළ දියුණු රථවාහන කළමනාකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා තාක්ෂණ ආධාර ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, දියුණු රථවාහන කළමනාකරණ විශේෂාංග සහිත මධ්‍යගත රථවාහන පාලන පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මේ වන විට, මෙම ව්‍යාපෘතිය විස්තරාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීමේ අදියරේ පවතී.

මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය

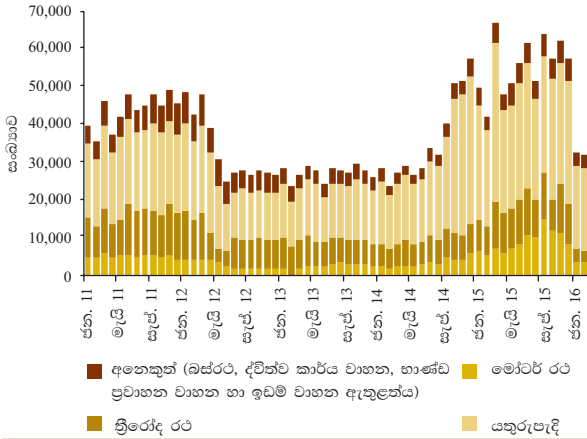
2015 වසරේ දී පොදු මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අංශයේ යම් ප්‍රගතියක් දැකිය හැකි විය. බස් රථ ඇණියට නව බස් රථ එක් කිරීමත් සමඟ 2015 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ (ශ්‍රී ලං.ග.ම.) මුළු ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර මිලියන 440 ක් දක්වා සියයට 18.6 කින් ඉහළ ගිය අතර, මුළු මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර බිලියන 15.2 ක් දක්වා සියයට 19.6 කින් ඉහළ ගියේය. 2015 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. විසින් දිනකට ධාවනය කරන ලද බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය 5,270 ක් දක්වා බස් රථ 1,044 කින් තියුණු ලෙස ඉහළ ගියේය. වසර තුළ දී පැරණි බස් රථ විකිණීම සඳහා වෙන්දේසි කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම

හමුවේ වුව ද, ශ්‍රී ලං.ග.ම. සතු මුළු බස් රථ ප්‍රමාණය 8,047 ක් දක්වා බස් රථ 1,639 කින් ඉහළ ගියේය. මහා භාණ්ඩාගාරයේ සහාය ඇතිව ශ්‍රී ලං.ග.ම. වෙත ලැබීමට නියමිත බස් රථ 2,200 න් 2014 වසරේ අග වන විට බස් රථ 1,319 ක් ලැබුණු අතර ඉතිරි බස් රථ ප්‍රමාණය රථ ඇණියට එකතු කිරීම මෙම ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ග්‍රාමීය මාර්ගවල ධාවනයේ යෙදවීමට අපේක්ෂිත කුඩා බස් රථ 80 ක් ද මෙයට ඇතුළත්ය. 2015 වසරේ දී සාමාන්‍ය හා අර්ධ-සුබෝධානී බස් රථ සේවාවලට අතිරේකව අධි-සුබෝධානී මගී ප්‍රවාහන සේවාවන්හි රථ ඇණිය හා එහි ව්‍යාප්තිය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. මෙම වැඩිදියුණුවීම් මධ්‍යයේ වුව ද, ප්‍රධාන වශයෙන්ම නව බඳවා ගැනීම්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සේවක වැටුප් සඳහා වූ වියදම විශාල ලෙස ඉහළ යෑම හේතු කොට ගෙන වසර තුළ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. මෙහෙයුම් අලාභය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. 2015 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 35.8 ක් දක්වා සියයට 6.4 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 40.6 ක් දක්වා සියයට 14.1 කින් ඉහළ ගිය අතර එමගින් 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 1.9 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 4.7 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, පෞද්ගලික අංශය සතු බස් රථ ප්‍රමාණය සහ දිනකට ධාවනය කරන ලද පෞද්ගලික බස් රථ සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍යය පිළිවෙලින් 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ 20,421 හා 18,534 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී පිළිවෙලින් 19,397 ක් හා 16,942 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, මාර්ග ධාවනයට උචිත නොවූ බස් රථවල බලපත්‍ර අලුත් නොකිරීම මේ සඳහා අර්ධ වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, පෞද්ගලික බස් රථවල ධාවන කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර බිලියන 1.0 ක් දක්වා සියයට 2.3 කින් සුළු වශයෙන් අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, ආසන 42 ක් සහිත බස් රථ, ආසන 56 ක් සහිත නව බස් රථවලින් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොට ගෙන 2015 වසර තුළ දී මුළු මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය කිලෝමීටර බිලියන 51.1 ක් දක්වා සියයට 6.1 කින් ඉහළ ගියේය.

පොදු ප්‍රවාහනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කරන ලද මූලපිරීම් සුළු සංශෝධනයන්ට යටත්ව 2015 වසර තුළ දී අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. 2015 වසර තුළ දී පාසල් සිසුන්ට හා ඔවුන්ගේ දෙමව්පියන්ට ආරක්ෂිත, අවම පිරිවැයක් යටතේ හා විශ්වසනීය ප්‍රවාහන පහසුකම් සැලසීම සඳහා ජාතික ගමනාගමන කොමිසම විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද 'සිසු සැරිය' ව්‍යාපෘතිය යටතේ බස්

3.5 රූප සටහන

මෝටර් රථ හව ලියාපදිංචිය

සේවා 1,255 ක් ක්‍රියාත්මක වූ අතර, රාත්‍රී කාලයේ හා හිමිදිරි උදෑසන ගමන් ගන්නා මගීන්ට සුරක්ෂිත සේවාවක් සැපයීම සඳහා ‘නිසි සැරිය’ බස් සේවා 134 ක් ක්‍රියාත්මක විය. තවද, ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ප්‍රවාහන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරගත් ගැමි සැරිය ව්‍යාපෘතිය ද වසර තුළ දී බස් සේවා 21 ක් සමඟ අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, පෞද්ගලික බස් ප්‍රවාහන සේවාවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ හා බස්රථ කාර්ය මණ්ඩලයේ විනය සහතික කිරීමේ අරමුණින් රියදුරන් 804 දෙනෙකු හා කොන්දොස්තරවරුන් 808 දෙනෙකු පුහුණු කළ අතර කාර්ය මණ්ඩල නිල ඇඳුම් 3,000 ක් බෙදා දෙන ලදී. බස්රථ කාල සටහන් වෙනස් කිරීම් අනුව සියලු බස්රථ මෙහෙයුම්කරුවන් සඳහා ඒකාකාර අවස්ථා ලබා දීමේ හා මගීන් සඳහා වඩා විශ්වසනීය බස්රථ සේවාවක් ලබා දීම දිරිමත් කිරීමේ අරමුණින් වසර තුළ දී මාර්ග කිහිපයක වෙනස් කළ කාල සටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

2015 වසරේ දී රථ වාහන ලියාපදිංචිය පෙර වසරේ වාර්තා කළ සියයට 31.5 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව වාහන 668,907 ක් දක්වා සියයට 55.7 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මෝටර් රථ හා ද්විත්ව කාර්ය වාහන ලියාපදිංචිය පිළිවෙළින් සියයට 172.4 ක හා සියයට 89.7 ක නිවු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. තවද, එම කාලය තුළ දී ත්‍රිරෝද රථ හා යතුරුපැදි ලියාපදිංචිය පිළිවෙළින් සියයට 63.9 කින් හා සියයට 35.9 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. වැය කළ හැකි ආදායම ඉහළ යාම, වාහන කල් බදු සේවා සඳහා අඩු පොලී අනුපාතික පැවතීම සහ දෙමුහුන් හා විදුලි වාහන මෙන්ම, එන්ජින් ධාරිතාවය 1,000 ට අඩු මෝටර් රථ සඳහා අය කළ බදු සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතීම යන කරුණු 2015 වසරේ වාහන ලියාපදිංචිය

ඉහළ යෑම සඳහා දායක විය. කෙසේ වෙතත්, 2016 අයවැය යෝජනා මගින් වාහන ආනයන බදු ඉහළ දැමීම හා රාජ්‍ය සේවකයන්ට ලබා දෙන සහනදායී බදු බලපත්‍ර අත්හිටුවීමට පියවර ගැනීමත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රථ වාහන මිලදී ගැනීමේ මූල්‍යන කටයුතු මත සීමා පැනවීමත්, රුපියල් අවප්‍රමාණය වීම සහ පොලී අනුපාතික ක්‍රමිකව ඉහළ යෑමත් හේතුවෙන් 2016 ජනවාරි මස සිට වාහන ලියාපදිංචිය අඛණ්ඩව ශීඝ්‍ර ලෙස පහළ යන ලදී.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) 2015 වසර තුළ දී මෙහෙයුම් හා මූල්‍යමය වශයෙන් යම් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. සාපේක්ෂව අඩු ගාස්තු පැවතීම හා මැනකාලීනව උතුරු පළාත දක්වා දුම්රිය සේවා පුළුල් කිරීම හේතුවෙන් දුම්රිය මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ කිලෝමීටර බිලියන 6.8 ට සාපේක්ෂව 2015 වසර තුළ දී කිලෝමීටර බිලියන 7.4 ක් දක්වා සියයට 8.3 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, කොළඹ හා තදාසන්න ප්‍රදේශවල පවතින අධික වාහන තදබදය ද මේ සඳහා උපකාරී වූවා විය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, 2015 වසරේ දී භාණ්ඩ කිලෝමීටර ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 127 ක් දක්වා සියයට 2.3 කින් පහළ ගියේය. මගී ප්‍රවාහනය ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 6.3 ක් දක්වා සියයට 7.2 කින් ඉහළ ගියේය. වර්තන වියදම රුපියල් බිලියන 14.0 ක් දක්වා සියයට 17.1 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහළ ගිය අතර, ඒ හේතුවෙන් මෙහෙයුම් අලාභය 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 11.0 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 7.7 ක් දක්වා පහළ ගියේය. ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් ලං.බ.නී.සං. වෙත රුපියල් බිලියන 5.0 ක විශාල හිඟ මුදල් ගෙවීමක් සිදු කිරීම 2014 වසරේ දී මූල්‍ය කාර්යසාධනය පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ඒ අනුව, මෙම අවධිමත් වියදම් අයිතමය බැහැර කරන්නේ නම්, වැටුප් ගෙවීම් රුපියල් බිලියන 8.2 ක් දක්වා සියයට 30.1 කින් විශාල වශයෙන් ඉහළ යෑම හේතු කොටගෙන, 2015 වසරේ දී වර්තන වියදම් සියයට 17.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් අඛණ්ඩව මෙහෙයුම් අලාභ වාර්තා කිරීම හමුවේ වුව ද වසර තුළ දී දුම්රිය ගාස්තු නොවෙනස්ව පවත්වා ගන්නා ලදී.

දුම්රිය යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු 2015 වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මඩු හා තලෙයිමන්නාරම සහ යාපනය හා කන්කසන්තුරේ සම්බන්ධ කරමින් උතුරු හා තලෙයිමන්නාරම මාර්ගවල දුම්රිය මෙහෙයුම් කටයුතු පවත්වා ගෙන යෑමට

3 ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුම්

හැකියාව සලසමින් උතුරු දුම්රිය මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කළ අතර, උතුරු දුම්රිය මාර්ගයේ නව දුම්රිය විදුලි සංඥා පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමේ කටයුතු ද අවසන් කරන ලදී. තවද, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් දිවයින පුරා පිහිටි දුම්රිය ස්ථානවල දුම්රිය වේදිකා, මගී පාලම් හා වහල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම වැනි විවිධ ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘති වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ඇතැම් දුම්රිය ස්ථානවල ආපන ශාලා, සනීපාරක්ෂක පහසුකම්, ඒකාබද්ධ දුම්රිය හා බස්රථ සේවා, දුරකථන සහ වයි ෆයි අන්තර්ජාල පහසුකම් වැනි මගී පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පියවර ගන්නා ලද අතර, දුම්රිය හරස් මාර්ගවල ස්වයංක්‍රීය ආරක්ෂක ගේට්ටු සවි කිරීම මගින් මහජන ආරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීමට ද පියවර ගන්නා ලදී. මේ අතර, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. විසින් දුම්රිය මැදිරි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ වැඩසටහන අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යන ලද අතර, ඒ යටතේ වසර තුළ දී මගී දුම්රිය මැදිරි 9 ක් එකතු කිරීමට හා දුම්රිය එන්ජින් 4 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට හැකි විය. තවද, දකුණු කළුතර-දකුණු පයාගල සහ සීඳුව-හලාවත දුම්රිය මාර්ග කොටස් ද්විත්ව දුම්රිය මාර්ගයක් ලෙස ගොඩනැගීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කළ අතර, මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයේ සහ සීඳුව හා ජා-ඇල වැනි දුම්රිය ස්ථාන කිහිපයක දුම්රිය සංඥා පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු ද සිදු කරන ලදී.

යම් වැඩිදියුණු කිරීම් හා නවෝත්පාදන හඳුන්වා දීම හමුවේ වුව ද, දුම්රිය සේවාව තවමත් අඩු ගුණත්වයක පවතින බැවින්, මහා පරිමාණ මගී ප්‍රවාහනය සඳහා පවතින අනන්‍ය අවස්ථා උපයෝජනය කිරීමට සහ ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මූල්‍යමය වශයෙන් ශක්‍ය ආයතනයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා කඩිනමින් අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත. දුම්රිය භාවිතය වැඩි කාල වේලාවන්හි දී දුම්රිය හා දුම්රිය මැදිරිවල හිඟයක් පැවතීම, භාවිතය අඩු වේලාවන්හි දී දුම්රිය සේවා සඳහා අඩු ඉල්ලුමක් පැවතීම, සුබෝපභෝගී හා නගරාන්තර දුම්රිය සේවා වැනි අගය එකතු කළ සේවාවල පවතින හිඟය, තිරසාර පදනමක් මත නිසි වේලාවට සේවා සැපයීමක් සහතික කිරීමට ඇති නොහැකියාව, භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයට දුම්රිය සේවා යොදා ගැනීම සඳහා අඩු අවධානයක් යොමු කිරීම සහ ආහාරපාන සැපයීම හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් දුර්වල මට්ටමක පැවැතීම ප්‍රධාන ගැටලු ලෙස හඳුනාගත හැකිය. විශ්වසනීය හා සුව පහසු දුම්රිය සේවා සැපයීම මගින් මහා පරිමාණ මගී ප්‍රවාහනය වෙත පොදු මහජනතාව ආකර්ෂණය කර ගත හැකි වනු ඇත. එබැවින්, උපායමාර්ගික රාජ්‍ය-පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්ව හරහා දුම්රිය මාර්ග විදුලිකරණය වැනි දුම්රිය මාර්ග පද්ධතියේ උසස් කිරීම් හා පුළුල් කිරීම් සඳහා ප්‍රාග්ධන යෙදවුම් ඉහළ නැංවීම, නීතිපතා දුම්රිය භාවිතා කරන මගීන්ට මෙන්ම සුබෝපභෝගී හා විවේකී

3.5 සංඛ්‍යා සටහන **ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ**

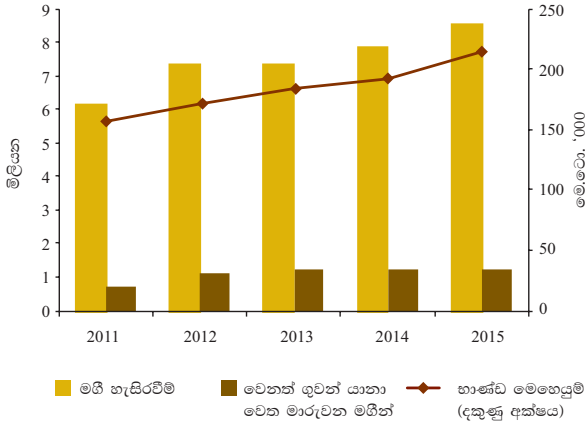
ශීර්ෂය			වර්ධන අනුපාතය %	
	2014	2015 (අ)	2014	2015 (අ)
1. මෝටර් රථ නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)				
බස් රථ	429,556	668,907	31.5	55.7
මෝටර් රථ	3,851	4,140	113.4	7.5
ත්‍රී රෝද රථ	38,780	105,628	36.6	172.4
ත්‍රී රෝද රථ	79,038	129,547	-5.5	63.9
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	20,799	39,456	-15.5	89.7
යතුරු පැදි	272,885	370,889	61.2	35.9
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	5,121	7,142	-12.8	39.5
ඉඩම් වාහන	9,082	12,105	-30.3	33.3
2. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	11,075	11,670	1.4	5.4
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	6,842	7,407	9.3	8.3
භාණ්ඩ ටොන් කිලෝමීටර් (මිලියන)	130	127(ආ)	-1.9	-2.3
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	5,909	6,335	9.0	7.2
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	16,943	14,049	60.0	-17.1
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	11,034	7,714	113.7	-30.1
3. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය				
ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	371	440	8.0	18.6
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	12,717	15,210	4.2	19.6
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	33,665	35,825	11.5	6.4
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	35,527	40,555	5.5	14.2
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	1,862	4,730	-46.7	154.1
4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	97,319	96,494	2.2	-0.8
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (මිලියන)	12,719	12,747	-2.1	0.2
මගීන් පැටවීමේ අනුපාතය (%)	80	80	-2.7	1.0
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	51	50	-0.2	-2.9
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ.ටො. '000)	96	103	-3.6	7.5
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	6,903	7,020	5.4	1.7

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ආ) ඇස්තමේන්තු ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය
 ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය
 ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය

ක්‍රම හරහා දිවයින පුරා සංචාරය කිරීමට ප්‍රිය කරන ඉහළ යන සංචාරකයින්ට පහසුකම් සැලසිය හැකි වේගවත් හා සුවපහසු නගරාන්තර සේවා සැපයීම, නිසි කලට ක්‍රියාත්මක වන සේවා සැපයුමක් සහතික කිරීම සඳහා සංඥා හා පණිවුඩ හුවමාරු පද්ධතිය තුළට නවීන තාක්ෂණය යොදා ගැනීම සහ සරල හා කාර්යක්ෂම සේවාවක් තුළින් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා පිරිවැය ඵලදායී විකල්ප මාධ්‍යයක් ලෙස දුම්රිය සේවා භාවිතය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, දුම්රිය සේවාවල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. තවද, අවම ගාස්තු කාණ්ඩ සඳහා සහනදායී ගාස්තු සහතික කරන අතර වෙළඳපොළ ඉලක්ක කරගත් ගාස්තු ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මූල්‍ය තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උපකාරී වනු ඇත.

3.6 රූප සටහන

ගුවන් මගී හා ගුවන් භාණ්ඩ හැසිරවීම්

සිවිල් ගුවන් සේවය

2015 වසරේ දී ගුවන් මගී ප්‍රවාහනය සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන මෙහෙයුම් යන අංශවලින් සිවිල් ගුවන් සේවා ක්ෂේත්‍රය සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. සංචාරක පැමිණීම් ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් 2015 වසරේ දී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ විසින් හසුරුවන ලද මුළු මගීන් සංඛ්‍යාව මිලියන 8.5 ක් දක්වා 2014 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 9.3 කින් ඉහළ ගියේය. 2015 වසරේ දී වෙනත් ගුවන් යානා භාවිතා කළ අතරමැදි මගීන් සංඛ්‍යාව මිලියන 1.2 ක් දක්වා සියයට 4.1 කින් ඉහළ යන ලදී. තවද, බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ මගින් හසුරුවන ලද මුළු ගුවන් භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් 215,031 ක් දක්වා සියයට 11.8 කින් ඉහළ යන ලදී. 2015 වසර තුළ දී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ විසින් හසුරුවන ලද මුළු ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව 57,823 ක් දක්වා සියයට 4.6 කින් ඉහළ ගියේය. 2015 පෙබරවාරි මාසයේ දී මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ වෙත පැමිණෙන ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවයේ නිත්‍ය මෙහෙයුම් අත්හිටුවීමත් සමඟ, මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ මගින් හසුරුවන ලද ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ 2,329 ට සාපේක්ෂව 2015 වසර තුළ දී 906 ක් පමණක් වූ අතර, එමගින් හසුරුවන ලද මුළු මගීන් සංඛ්‍යාව 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ මගීන් 20,474 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී 2,739 ක් විය. මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ මගින් හසුරුවන ලද ගුවන් භාණ්ඩ ප්‍රමාණය 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ මෙට්‍රික් ටොන් 68.9 ට සාපේක්ෂව 2015 වසර තුළ දී මෙට්‍රික් ටොන් 1.2 ක් විය. 2015 වසර අවසානය වන විට, ජාත්‍යන්තර ගුවන් සේවා 35 ක් (ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය, මිහින් ලංකා සහ කුලී ගුවන් සේවා 8 ක් ඇතුළුව) හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහන

ගුවන් සේවා 3 ක් ශ්‍රී ලංකාව කරා ගුවන් මෙහෙයුම් සිදු කළ අතර, දේශීය ගුවන් සේවා 8 ක මෙහෙයුම් ද පවත්වාගෙන යන ලදී.

බනිජතෙල් මිල පහළ යෑම හේතුවෙන් මෙහෙයුම් වියදම අඩු වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු කොට ගෙන සමුච්චිත අලාභ පැවතිය ද 2015 වසරේ දී ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවයේ මෙහෙයුම් අලාභය පහළ ගියේය. තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 29.0 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 10.6 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. මෙය, 2015 වසරේ දී මුළු මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 126.6 ක් දක්වා සියයට 12.3 කින් පහළ යෑමේ හා මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 116.1 දක්වා සියයට 0.5 කින් ඉහළ යෑමේ ප්‍රතිඵලයකි. බනිජතෙල් මිල ගණන් අඩු මට්ටමක පැවතීම නිසා ඉන්ධන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස පහළ යෑම හේතුවෙන් මුළු වියදම පහළ ගිය අතර, ගුවන් යානාවල මගී ආසන පිරීමේ අනුපාතය ඉහළ යෑම සහ ප්‍රධාන මාර්ගවලට ගුවන් මෙහෙයුම් පුළුල් කිරීම, මුළු ආදායම ඉහළ යෑම සඳහා උපකාරී විය. කෙසේ වෙතත්, 2009 වසරේ සිට ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය රුපියල් බිලියන 132.6 ක සමුච්චිත අලාභයක් වාර්තා කර ඇති අතර, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය මගින් බැංකු අංශයට ඇති දළ වගකීම් ප්‍රමාණය ද රුපියල් බිලියන 33.0 ක් දක්වා 2015 වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 24.0 කින් ඉහළ ගියේය. එබැවින්, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය මූල්‍යමය වශයෙන් ශක්‍ය ආයතනයක් බවට පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ සිදු කිරීම තුළින් එහි මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීමට කඩිනම් පියවර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. ගුවන් යානා ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ මුළු A330-300 එයාර්බස් ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව හතක් දක්වා ඉහළ නංවමින් 2015 වසරේ දී නව A330-300 එයාර්බස් ගුවන් යානා පහක් ගුවන් යානා ඇණයට එක් කෙරුණු අතර, එමගින් අඩු ඉන්ධන කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුතු දිගු කාලයක් සේවයේ යෙද වූ A340-300 ගුවන් යානා ඉවත් කිරීමට හැකියාව සැලසේ. නව ගුවන් යානා මිල දී ගැනීම තුළින් පවතින ගුවන් යානා ක්‍රමිකව ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම මගින් ගෝලීය වෙළඳපොළ තුළ තරගකාරී වීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන ඉහළ ඉන්ධන කාර්යක්ෂමතාවයක් සහිත අන්තර්ජාතික සේවාවක් සැපයීමට හැකියාව සැලසෙනු ඇත. තවද, මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ නඩත්තු, අලුත්වැඩියා හා පිළිසකර කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ආරම්භ කිරීමට ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය ආසියාව පදනම් කරගත් ගුවන් සේවා සමාගමක් සමඟ සාකච්ඡා ආරම්භ කර ඇත. මේ අතර, මිහින් ලංකා

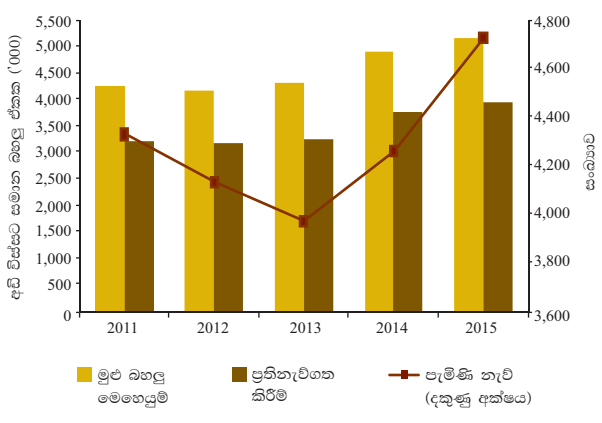
3

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුම්

ගුවන් සේවය 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 0.7 ක සුළු මෙහෙයුම් ලාභයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ මෙහෙයුම් ලාභය රුපියල් බිලියන 1.3 ක් දක්වා ඉහළ යන ලදී. මිනින් ලංකා ගුවන් සේවය සිය ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව හතරක් දක්වා ඉහළ නංවමින් 2015 වසර තුළ දී තවත් එක් ගුවන් යානයක් සිය ගුවන් යානා ඇණයට එක් කළ අතර, වඩාත් පිරිවැය ඵලදායී ගුවන් මාර්ග හඳුන්වා දීමට සහ දැනටමත් මෙහෙයුම් සිදු කරන ගමනාන්ත වෙත වන ගුවන් ගමන් වාර සංඛ්‍යාව ඉහළ දැමීමට ද කටයුතු කරන ලදී.

ගුවන් සේවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක ඉදිකිරීම් කටයුතු 2015 වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුගේ සේවා ලබා ගැනීම සඳහා බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ II වන අදියරේ 2 වන පියවරට අදාළ ඉංජිනේරු සැලසුම් බොහෝ දුරට අවසන් කර පැවතුණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් වාර්ෂිකව මගීන් මිලියන 6 ක් හැසිරවීමේ වත්මන් ධාරිතාවය මිලියන 15 ක් දක්වා ඉහළ නැංවීමට අපේක්ෂා කරන අතර, ගුවන් තොටුපළ යටිතල පහසුකම් හා වෙනත් පහසුකම් පුළුල් කිරීම මගින් මගී සුව පහසුව ද ඉහළ නැංවෙනු ඇත. ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළක පැවතිය යුතු ආරක්ෂිත ක්‍රම, ගමන්මලු හැසිරවීමේ පද්ධතියක් සහ ආරක්ෂිත කැමරා සහිත ප්‍රවේශ පාලන පද්ධතියක් ඇතුළත් වන ලෙස මගී පර්යන්ත දෙකක් සහිත තට්ටු කිහිපයකින් සමන්විත පර්යන්තයක් ඉදිකිරීමට නියමිතය. මේ අතර, මත්තල රාජපක්ෂ ගුවන් තොටුපළ ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියරේ මුල් සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම රජය විසින් මේ වන විට අත්හිටුවා ඇති අතර, මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළේ ආයෝජනය කිරීමට හා වාණිජ මෙහෙයුම් සිදු කිරීම සඳහා යෝජනා කැඳවීමට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි වී ඇත.

3.7 රූප සටහන **බහලු මෙහෙයුම්, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් සහ නැව් පැමිණීම්**

3.6 සංඛ්‍යා සටහන **වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය	2014	2015 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2014	2015 (අ)
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,264	4,728	7.2	10.9
කොළඹ	3,742	4,197	2.0	12.2
ගාල්ල	60	72	66.7	20.0
ත්‍රිකුණාමලය	127	164	-5.2	29.1
හම්බන්තොට	335	295	141.0	-11.9
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	74,410	77,579	12.3	4.3
කොළඹ	70,794	73,718	11.5	4.1
ගාල්ල	394	542	90.3	37.5
ත්‍රිකුණාමලය	2,748	3,027	12.9	10.2
හම්බන්තොට	474	293	298.3	-38.3
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs '000) (අ)	4,908	5,185	14.0	5.7
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEUs '000) (අ)	3,781	3,967	15.5	4.9
5. සේවක සංඛ්‍යාව (ඇ)	9,598	9,550	-2.9	-0.5

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය
 (අ) TEUs = අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක
 (ඇ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සඳහා පමණි

වරාය සේවා

අනෙකුත් සියලු පර්යන්තයන්හි කාර්යසාධනය පිරිහී ඇතත්, කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තයේ වැඩිදියුණු වූ කාර්යසාධනය හේතුවෙන් කොළඹ වරාය, 2015 වසර තුළ දී ඉතිහාසයේ වැඩිම වාර්ෂික බහලු හැසිරවීම් ප්‍රමාණය වාර්තා කරන ලදී. මුළු නැව් පැමිණීම් අනුව කොළඹ වරායේ සමස්ත කාර්යසාධනය 2015 වසරේ දී සියයට 12.2 කින් වර්ධනය වූ අතර, බහලු නැව් පැමිණීමේ සහ සාම්ප්‍රදායික භාණ්ඩ ප්‍රවාහන නෞකා පැමිණීමේ වර්ධනය පිළිවෙලින් සියයට 12.5 ක් සහ සියයට 60.7 ක් ලෙස වාර්තා විය. 2015 වසරේ දී මුළු බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය සියයට 5.7 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් 2014 වසරේ දී මෙහෙයවන ලද අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 4.9 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 5.2 ක් දක්වා වර්ධනය විය. ප්‍රතිනැව්ගත කිරීමේ මෙහෙයුම් ද වසර තුළ සියයට 4.9 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. අනෙකුත් පර්යන්තවල බහලු හැසිරවීමේ සෘණ වර්ධනයට හාත්පසින්ම වෙනස්ව යමින් කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තයේ බහලු මෙහෙයුම් වසර තුළ දී සියයට 127.5 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (ශ්‍රී ලං.ව.අ.), දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තය සහ කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තයේ මුළු බහලු මෙහෙයුම්වල දායකත්වය 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 52.1, සියයට 33.9 හා සියයට 14.0 ට

සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී පිළිවෙලින් සියයට 43.4 ක්, සියයට 26.4 ක් හා සියයට 30.1 ක් ලෙස වාර්තා විය. වර්තමානයේ දී ජයා මෙහෙයුම් පර්යන්තයට හා දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්තයට හැසිරවිය නොහැකි දැවැන්ත නැව් කොළඹ ජාත්‍යන්තර බහලු පර්යන්තය මගින් මෙහෙයවීම සිදු කරනු ලබයි. 2015 වසරේ දී කොළඹ, ත්‍රිකුණාමලය, ගාල්ල හා හම්බන්තොට වරායන් මගින් මෙහෙයවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ සියයට 12.3 ට සාපේක්ෂව සියයට 4.3 ක මන්දගාමී වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 77.6 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. කොළඹ හා හම්බන්තොට වරායන් දෙකෙහිම පොහොර සහ යකඩ/වානේ ආනයන වර්ධනය වීම හේතුවෙන් තොග කඩන (Break Bulk) භාණ්ඩ මෙහෙයවීම් සියයට 53.7 ක වර්ධනයක් වාර්තා කර ඇත. මේ අතර, දේශීය වාහන මෙහෙයවීම සියයට 138.0 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කිරීම හේතුවෙන් හම්බන්තොට හා කොළඹ වරායන්හි වාහන මෙහෙයුම් කටයුතුවල සියයට 17.1 වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලද අතර, හම්බන්තොට වරාය මගින් පමණක් සිදු කරනු ලබන වාහන ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම සියයට 27.6 කින් පහළ ගියේය.

කොළඹ වරායේ නැගෙනහිර බහලු පර්යන්තයේ (ECT) අදියර I හි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2015 වසරේ දී අවසන් කරන ලදී. මීටර 30 ක පරතරයෙන් යුතු රේල් පිලි දෙකක් සහිත මීටර 440 ක් දිග ජැට් බැම්ම, මීටර 20 ක් පළල පසුපසට ගමන් කළ හැකි ප්‍රදේශයක් සහ මංතීරු දෙකක් සහිත මාර්ගය, වියළි නැව් බඩු රැඳවීම සඳහා තීරු 12 කින් සමන්විත ගොඩ කරන ලද භූමිය මත බහලු අංගනය, වායු සමීකරණය කරන ලද බහලු ස්ථානගත කරන තීරුවක් සහ මීටර 30 ක් පළල අංගනය වටා පිහිටි පාරවල් මෙන්ම ඇතුළු වීමේ හා පිටවීමේ ගේට්ටු, ඉන්ධන සැපයුම්හලක්, විදුලිබල උපපොළවල්, මලාපවහන පවිත්‍රතා යන්ත්‍රාගාරය, ගිනි නිවීමේ පද්ධතිය, ජලය ගබඩා කිරීම හා බෙදා හැරීමේ ජාලය, කුණාටු ජලය අපවහන පද්ධතිය ආදී සේවා සහ උපයෝගීතා ඉදිකිරීමේ කටයුතු අදියර I සඳහා අන්තර්ගත වේ. කොළඹ දකුණු වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන සැලැස්මට අනුව, නැගෙනහිර බහලු පර්යන්තය නිම කිරීමෙන් අනතුරුව වාර්ෂිකව අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක මිලියන 2.4 ක් හැසිරවිය හැකි අතර, මීටර 18 ක් ගැඹුරු ජල තටාකයක පිහිටි බහලු පර්යන්ත 3 කින් හා මීටර 1,200 ක දිගින් යුතු වේදිකාවකින් එය සමන්විත වනු ඇත.

හම්බන්තොට වරායේ දෙවන අදියරේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2015 වසර තුළ අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියට නැංගුරම් ස්ථාන හතරක්, මහජන

පර්යන්තයක් සහ කෘතිම දිවයිනක් ඇතුළත් වේ. හම්බන්තොට වරායේ දෙවන අදියරේ ඇස්තමේන්තුගත ඉදිකිරීම් වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 808 ක් වන අතර, එහි ඉදිකිරීම් 2016 වසර තුළ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. හම්බන්තොට වරායේ එල්.පී.ගැස් මෙහෙයුම් කටයුතු සිදුකිරීමට ශ්‍රී ලං.ව.අ. ලිට්ටරෝ ගැස් පර්යන්ත ලංකා (පුද්ගලික) සමාගම සමඟ වසර 10 ක කල්බදු ගිවිසුමකට එළඹිණි. කෙසේ වෙතත්, මෙම මෙහෙයුම් සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉල්ලුමක් නොපැවතීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.ව.අ. කළමනාකරණය විසින් එම ගිවිසුම සමාලෝචනය කිරීමේ නිරතව සිටී. හම්බන්තොට වරායේ නැව්වලට ඉන්ධන පහසුකම් සැපයීමේ ටැංකි ව්‍යාපෘතිය සහ මීටර 80,000 ක ධාරිතාවකින් යුක්ත ටැංකි 14 කින් සමන්විත වේ. නැව්වලට ඉන්ධන පහසුකම් සැපයීමේ ඉදිකිරීමේ කටයුතු දැනටමත් අවසන් කර ඇති අතර 2014 වසර අවසන් වන විට කොන්ත්‍රාත්කරුවන් විසින් එය ශ්‍රී ලං.ව.අ. වෙත භාර දෙන ලදී. 2014 ජූනි සිට 2015 පෙබරවාරි මාසය දක්වා කාලය තුළ නැව්වලට ඉන්ධන සැපයීම වෙනුවෙන් සිදුවූ මෙහෙයුම් අලාභය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.ව.අ. බදු පදනම මත ඉන්ධන සපයන පහසුකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍රයේ අත්දැකීම් සහිත ක්‍රමෝපායක හවුල්කරුවකු ලබා ගැනීමට සඳහා යෝජනා කැඳවා ඇත.

ශ්‍රී ලං.ව.අ. මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය 2015 වසර තුළ දී සුළු වශයෙන් පහළ ගියේය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, ශ්‍රී ලං.ව.අ. 2014 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 7.3 ක මෙහෙයුම් ලාභයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 6.0 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් ලබා ඇත. මෙය මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 40.8 ක් දක්වා සියයට 8.8 කින් ඉහළ යෑමේ හා මෙහෙයුම් වියදම් රුපියල් බිලියන 34.8 ක් දක්වා සියයට 15.3 කින් ඉහළ යෑමේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. මේ අතර, 2015 වසරේ දී වැඩ අත්හිටුවන ලද වරාය නගර ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීම 2016 වසරේ මුල් භාගයේ දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතව ඇත.

ජල සම්පාදනය හා වාරිමාර්ග

නල ජලය සඳහා වන ඉහළ ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ජල සම්පාදන අංශය සිය සේවා පුළුල් කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාව සුරක්ෂිත පානීය ජලය සහ නිසි සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සඳහා වන සහග්‍ර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ යටතේ සකස් කළ ඉලක්ක ලඟා කරගෙන ඇති අතර, දකුණු ආසියානු රටවල් හා සාපේක්ෂව බැලීමේ දී ඉතා ඉහළ මට්ටමක සිටී. 2015 වසර තුළ දී ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ජ.ම.) ප්‍රධාන වශයෙන්ම අවිනිශ්චිත

සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය තුරන් කිරීම සඳහා ආරක්ෂිත පානීය ජලය ලබා දීම, ජල සම්පත් හානිය හා ජලයේ ගුණාත්මකභාවය හිතවීම අවම කිරීම සහ සියලු දෙනාටම සුරක්ෂිත පානීය ජලය හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ලබා දීම වැනි සාක්ෂාත් කර ගැනීමට අපේක්ෂිත ඉලක්ක කිහිපයක් සකස් කළේය. ඒ අනුව, ජා.ජ.ස.ජ.ම. 2015 වසර තුළ දී ගෘහස්ථ, වාණිජ හා කාර්මික අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් නව ජල සම්බන්ධතා 122,671 ක් ලබා දුන් අතර, සියයට 6.7 ක වර්ධනයක් සනිටුහන් කරමින් ජල සැපයුම් සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය 2015 වසර අවසානය වන විට මිලියන 1.95 ක් දක්වා වර්ධනය කර ගැනීමට සමත් විය. රටපුරා සුරක්ෂිත පානීය ජලය සැපයීම අරමුණු කර ගනිමින් 2015 වසර තුළ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. ෭෦ව පළාත හැර අනෙක් සියලුම පළාත්වල කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති 35 ක් ක්‍රියාත්මක කළ අතර, එයින් ව්‍යාපෘති 6 ක වැඩකටයුතු නිම කර ඇත. රටේ ගිණුම්ගත නොවූ ජල ප්‍රමාණය පසුගිය වසරේ පැවති සියයට 28.5 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 27.3 ක් දක්වා අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, කොළඹ නගරය තුළ ගිණුම්ගත නොවූ ජල ප්‍රමාණය 2015 වසරේ දී සියයට 46.2 ක ඉහළ අගයක පැවති අතර, එය 2014 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 46.6 ට සාපේක්ෂව සුළු අඩු වීමකි. විශේෂයෙන්ම, බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රදේශවලට සුරක්ෂිත පානීය ජල සැපයීම මගින්, නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය පාලනය කිරීම සඳහා දීර්ඝකාලීන, මධ්‍යම හා කෙටිකාලීන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නගර සැලසුම් සහ ජල සම්පාදන

අමාත්‍යාංශය සෘජුවම දායක වූ අතර, 2015 ජාතික අයවැය මගින් රුපියල් බිලියන 1.0 ක මුදලක් වෙන්කර ඇත. යුනිසෙෆ් මගින් අරමුදල් සපයන ජලය, සනීපාරක්ෂාව සහ ස්වස්ථතා වැඩසටහන නගර සැලසුම් හා ජල සම්පාදන අමාත්‍යාංශය විසින් සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ජා.ජ.ස.ජ.ම. සහ ජාතික ප්‍රජා ජල සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ ඒකාබද්ධ වී ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. ග්‍රාමීය ප්‍රජාව වෙත ආරක්ෂිත පානීය ජලය සහ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සැපයීමේ අරමුණින් යුතුව 2014 වසර අවසානයේ දී පිහිටුවන ලද ජාතික ප්‍රජා ජල සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව, ජා.ජ.ස.ජ.ම. ජාලයෙන් පිටතට ලබා දෙන නව සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව ඉහළ නැංවීම සඳහා සැලසුම් සකස් කර ඇත. දිස්ත්‍රික්ක හතක නාගරික හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි, 2015 දී ආරම්භ කරන ලද ලෝක බැංකු අරමුදල් යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක සේවා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය වසර 2020 දී අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ජා.ජ.ස.ජ.ම. සහ ජාතික ප්‍රජා ජල සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ජල සම්පත් වෙත වන ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උපායමාර්ග තුනක ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කර ඇත. වර්තමානයේ මෙම ප්‍රවේශය යටතේ ව්‍යාපෘති 89 ක් ක්‍රියාත්මක වන අතර, මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘති 21 ක්, කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණයේ ව්‍යාපෘති 56 ක්, දේශීය බැංකු අරමුදල් සපයා ඇති ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘති 6 ක් සහ අපවහන ව්‍යාපෘති 6 ක් මෙයට ඇතුළත් වේ. නගර සැලසුම් සහ ජල සම්පාදන අමාත්‍යාංශය, වසර 2020 වන විට නල ජල සැපයුම දැනට පවතින සියයට 46 ක මට්ටමේ සිට ජනගහනයෙන් සියයට 60 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට සහ අපවහන නල පද්ධතිය දැනට පවතින සියයට 2 සිට සියයට 7 දක්වා ඉහළ නැංවීමට ඉලක්කකර ඇත. මේ අතර, ගංගාවල පහළ ප්‍රදේශවලින් ජලය ලබා ගැනීම කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරන වැලි ගොඩ දැමීම, ජල හා කාර්මික දූෂණය, වන හරණය හා පාංශු බාදනය සහ මාර්ග යට ජලනල ඇතිරීම සඳහා අවසර ලබා ගැනීමට සිදු වීම හා මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා දැරීමට සිදුවන පිරිවැය ආදිය ජල සම්පාදන අංශයේ ගැටලු ලෙස පවතී. තවද, කෘෂිකර්මාන්තය, විදුලිබල උත්පාදනය, පානීය ජලය, කර්මාන්ත, මිරිදිය ධීවර කර්මාන්ත, විනෝද ක්‍රීඩා යනාදී කටයුතු සඳහා ජලය භාවිතා කිරීමේ ප්‍රමුඛත්වය තීරණය කිරීම සඳහා මධ්‍යම අධිකාරියක් නොමැති වීමේ ගැටලුව, අදාළ අංශවලට කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීම සඳහා හැකියාව සලසමින් විසඳා ගත යුතුය.

3.7 සංඛ්‍යා සටහන **ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් සපයනු ලබන ජලය**

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය %	
	2014	2015 (අ)
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන (අ)	329	331
වසර තුළ දී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	124,251	122,671(අ)
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (අ)	1,831,998	1,954,669(අ)
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සන මීටර් මිලියන)	575	600(අ)
ගිණුම් ගත නොවූ ජලය (%)		
කොළඹ නගරය	46.6	46.2(අ)
සමස්ත දිවයින	28.5	27.3(අ)

(අ) තාවකාලික මූලය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය
 (ආ) වසර අවසානයේ දී
 (ඇ) ඇස්තමේන්තු

2015 වසර තුළ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම මූල්‍ය තත්ත්වය පිරිහීමට ලක් විය. විගණනය නොකරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව ජා.ජ.ස.ජ.ම. 2014 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 2.5 ක මෙහෙයුම් ලාභයට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 100 ක සුළු මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. 2015 වසර තුළ දී මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 21.3 ක් දක්වා සියයට 5.4 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් හා නඩත්තු වියදම් රුපියල් බිලියන 21.4 ක් දක්වා සියයට 21.0 කින් වර්ධනය වී ඇත. 2015 වසර තුළ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. ප්‍රාග්ධන වියදම ලෙස රුපියල් බිලියන 27.5 ක මුදලක් වැය කොට ඇති අතර, එය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 22.8 ක පහළ යෑමකි.

වගා කටයුතු සඳහා වාරිමාර්ග සේවා සැපයීමේ වැදගත්කම සැලකිල්ලට ගෙන 2015 වසර තුළ දී ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති රැසක ඉදිකිරීම් හා ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. අනාගත නඩත්තු වියදම් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වීම වළක්වා ගැනීම සහ උභය උපයෝජනය හා ව්‍යුහාත්මක අසාර්ථක වීමේ අවදානම වළක්වා ගැනීම සඳහා ජලාශ හා වැව් නිසි කලට නඩත්තු කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. 2015 වසර තුළ දී, දැනට පවත්නා වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම 16 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව රුපියල් බිලියන 8.7 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කළ අතර එයින් රුපියල් බිලියන 8.6 ක් 2015 වසර තුළ දී භාවිතයට ගෙන ඇත. ප්‍රධාන ජල ව්‍යාපෘති දෙකක් වන යාන් ඔය සහ දැදුරු ඔය ජලාශ ව්‍යාපෘති සඳහා වසර තුළ දරන ලද වියදම පිළිවෙලින් රුපියල් බිලියන 5.6 ක් හා රුපියල් බිලියන 1.5 ක් විය. බෙන්තර ගඟ දකුණු ඉවුර ජලාපවහනය සහ කරදිය බාධක යෝජනා ක්‍රමය සහ රුගම් කිතුල් ජලාශය යන ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති දෙක 2015 වසර තුළ දී ආරම්භ කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘති මගින් ඉඩම් හෙක්ටයාර 15,810 ක පමණ ප්‍රමාණයක වගා කටයුතු සඳහා පහසුකම් සැලසෙනු ඇති අතර සෘජුවම පවුල් 3,450 කට සේවය සැලසෙනු ඇත. විශේෂයෙන්ම, රටේ වියළි කලාපය තුළ ජලය හිඟ සම්පතක් වන අතර, කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතාවය, ජලය ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව හා ජල භාවිතය සමඟ සමීප සම්බන්ධතාවක් පවතින බැවින් ජලය කාර්යක්ෂම ලෙස කළමනාකරණය කිරීම කෘෂිකර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රය තුළ වැදගත් සාධකයක් බවට පත් වී ඇත. මෙම සන්ධර්භය තුළ, වාරිමාර්ග පද්ධති වැඩිදියුණු කිරීම සහ වාරි ජලය කාර්යක්ෂමව යොදා ගැනීම වැඩිදියුණු කළ ප්‍රයත්නයක් සමඟ අඛණ්ඩව සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය

සෞඛ්‍ය

සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුමේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට පියවර ගන්නා අතර, පොදු මහජනතාවගේ යහ පැවැත්ම වැඩිදියුණු කිරීම ඉලක්ක කරගත් නව සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්ති කිහිපයක් ක්‍රියාවට නැංවීමට 2015 වසරේ දී රජය කටයුතු කළේය. තරුණ පුද්ගලයන්ගේ සෞඛ්‍ය හා ඒ ආශ්‍රිත ගැටලුවලට විසඳුම් සෙවීම සහ ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ පුළුල් පරමාර්ථය පෙරදැරිව තරුණ පුද්ගලයන්ගේ සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා උපායමාර්ගය හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තිය, මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය, ජාතික පෝෂණ ප්‍රතිපත්තිය, ජනගහන හා ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, එච්.අයි.වී./ඒඩ්ස් මර්දන ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සහ බෝ නොවන රෝග පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිය වැනි අනෙකුත් වැඩසටහන් හා ප්‍රතිපත්ති සමඟ ද සම්බන්ධ වේ. මධ්‍යසාර පාන වර්ග අධි භාවිතය හේතුවෙන් මහජන සෞඛ්‍ය, දිළිඳුකම පිටුදැකීම සහ ආර්ථික සංවර්ධනය මත ඇති වන අහිතකර බලපෑම සලකා බලා ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ගෝලීය මධ්‍යසාර ප්‍රතිපත්ති මූලපිරීම යටතේ හා වසර 2025 වන විට බෝ නොවන රෝග හේතුවෙන් සිදුවන මරණ සංඛ්‍යාව සියයට 25 කින් අඩු කිරීම සඳහා වන ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ගෝලීය සැලසුමට අනුකූලව රජයේ වගකීම් ඇතුළත් වන ලෙස 2015 වසරේ දී සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් මධ්‍යසාර පාලනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුමත කරන ලදී. තවද, තත්ත්වයෙන් ඉහළ අවශ්‍ය ඖෂධ සහ වෛද්‍ය උපකරණ, රට පුරා ජනතාව හට දැරිය හැකි මිලකට ලබා ගත හැකි වීම සහතික කිරීම සඳහා 2015 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරී පනත පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරන ලදී. මේ අතර, රෝහල්වල සැලසුම් හා සංවර්ධන ඒකක පිහිටුවීම හා වැඩිදියුණු කිරීම, සෞඛ්‍ය සේවය පිළිබඳ සම්මතයන් සංවර්ධනය කිරීම සහ ධාරිතා සංවර්ධන වැඩසටහන් පැවැත්වීම ඇතුළුව සෞඛ්‍ය සේවාවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් වසර තුළ දී පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. මේ අතර, සෞඛ්‍ය සඳහා දරන ලද රජයේ මුළු වියදම 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ රුපියල් බිලියන 138.4 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 177.8 ක් විය.

රජයේ සෞඛ්‍ය අංශයේ මානව සම්පත හා භෞතික යටිතල පහසුකම් පදනම 2015 වසර තුළ දී වැඩිදියුණු විය. 2015 වසර අවසානය වන විට

3.8 සංඛ්‍යා සටහන		සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය	2014	2015 (අ)	
1. රාජ්‍ය අංශය			
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	601	610 (ආ)	
ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	76,918	76,781 (ඇ)	
ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ඒකක	484	475	
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	17,903	19,429 (ඈ)	
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,055	1,017	
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	31,964	32,272	
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	8,215	8,689	
2. ආයුර්වේද			
ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ඉ)	22,422	22,672	
3. රජයේ මුළු සෞඛ්‍ය වියදම (රු. බිලියන)			
වර්තන වියදම	138.4	177.8	
වර්තන වියදම	116.2	140.6	
ප්‍රාග්ධන වියදම	22.3	37.2	
(අ) තාවකාලික	මූලාශ්‍ර: සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය		
(ආ) ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ඒකක කිහිපයක්	වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය		
රෝහල් තත්වයට උසස් කිරීම ප්‍රධාන	ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව		
වශයෙන් හේතුකොට ගෙන රෝහල්	මුදල් අමාත්‍යාංශය		
සංඛ්‍යාව ඉහළ ගියේය.	ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව		
(ඇ) රෝහල්වල සිදු කරමින් පවතින			
ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු, ඇඳුන් සංඛ්‍යාව			
පහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්			
හේතු විය.			
(ඈ) සීමාවාසික වෛද්‍යවරුන් ඇතුළත්ව			
(ඉ) ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ ලියාපදිංචි			
වී ඇති ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්			

පුද්ගලයන් 1,079 කට එක් වෛද්‍යවරයෙකු බැගින් වන ලෙස සුදුසුකම්ලත් වෛද්‍යවරුන් 19,429 ක් (සීමාවාසික වෛද්‍යවරුන් ඇතුළුව) සහ පුද්ගලයන් 650 කට එක් හෙදියක් බැගින් වන ලෙස සුදුසුකම්ලත් හෙදියන් 32,272 ක් රජයේ රෝහල්වල සේවය කළහ. 2015 වසර අවසානය වන විට පුද්ගලයන් 1,000 කට ඇඳුන් 3.7 ක් බැගින් වන ලෙස ඇඳුන් 76,781 කින් සමන්විත රජයේ රෝහල් 610 ක් රටෙහි පැවතුණි. පළාත් සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු ඇතුළුව රජයේ සෞඛ්‍ය සේවාවේ සෞඛ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව නව සේවක බඳවා ගැනීම් තුළින් තවදුරටත් ඉහළ නංවන ලදී. කොළඹ ජාතික රෝහලේ අපස්මාර ඒකකයක් ඉදිකිරීම, කරාපිටිය හෙල්මුට් කෝල් මාතෘ රෝහල ඉදිකිරීම, හම්බන්තොට හා නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් රෝහල් සංවර්ධනය කිරීම සහ පර්යන්ත ලේ බැංකු ඉදිකිරීම හා උසස් කිරීම වැනි භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. 2015 වසර අවසානය වන විට, රජයේ ආයුර්වේද රෝහල්වල සුදුසුකම්ලත් ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් 1,187 දෙනෙකු සේවය කළ අතර, ලියාපදිංචි වී සිටි මුළු ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව 22,672 ක් විය. ඇඳුන් 4,926 කින් සමන්විත රජයේ ආයුර්වේද රෝහල් 99 ක් පැවතුණි. බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතනය, ගම්පහ වික්‍රමාරච්චි ආයුර්වේද

ආයතනය හා කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය යටතේ පවතින දේශීය වෛද්‍ය ආයතනය විශේෂයෙන්ම පිළිකා, අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය, හෘද රෝග, දියවැඩියාව හා ඩෙංගු වැනි රෝග කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් රෝග වැළැක්වීම හා කළමනාකරණය කිරීම අරමුණු කරගත් දේශීය වෛද්‍ය පර්යේෂණ කටයුතුවල සක්‍රීය ලෙස නිරත විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීමේ දී පෞද්ගලික අංශය අඛණ්ඩව ප්‍රධාන භූමිකාවක් නිරූපණය කළේය. 2015 වසර අවසානය වන විට පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා නියාමන කොමිසම යටතේ ලියාපදිංචි වූ ඇඳුන් 5,883 කින් සමන්විත පෞද්ගලික රෝහල් 241 ක් පැවතුණි. ඇඳුන් 287 කින් සමන්විත පෞද්ගලික ආයුර්වේද රෝහල් 20 ක් ද මෙයට ඇතුළත් විය. ආදායම් මට්ටම ඉහළ යෑම, ජීවන රටා වෙනස්වීම සහ වඩා සුවපහසු වාතාවරණයක් තුළ සෞඛ්‍ය සේවා ලබා ගැනීමට වැඩි කැමැත්තක් දැක්වීම යන කරුණු හේතු කොටගෙන පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ ගොස් ඇත. විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන් වෙත පහසුවෙන් ප්‍රවේශ වීමට හැකි වීම මෙන්ම නවීන පහසුකම් හා උපකරණවලින් යුතු නූතන තාක්ෂණය භාවිතය ද පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවාවන්ගේ ජනප්‍රියතාවය ඉහළ යෑමට හේතු වී ඇත. පෞද්ගලික ආයුර්වේද රෝහල් හා බෙහෙත් ශාලා සංඛ්‍යාව 2014 වසරේ දී පැවැති 10 හා 35 සිට 2015 වසරේ දී පිළිවෙලින් 20 හා 110 දක්වා තියුණු ලෙස ඉහළ යෑම මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි දේශීය විකිත්සා මෙන්ම ආයුර්වේද, සිද්ධ, යුනානි හා භෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රම සමඟ සම්බන්ධ වූ දේශීය සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීමේ දී පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය කැපී පෙනේ. පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා ක්ෂේත්‍රයේ දැකිය හැකි වූ විශිෂ්ට වර්ධනය හා සංචාරක කර්මාන්තයේ ඇති වෙමින් පවතින සැලකිය යුතු වැඩිදියුණුවීම් මගින්, ශ්‍රී ලංකාවට හොඳම හා විවිධ වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දෙන ගෝලීය සෞඛ්‍ය ගමනාන්තයක් බවට පත් වීම සඳහා වෛද්‍ය සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අවස්ථාවක් සලසා දෙයි. සෞඛ්‍ය සේවා ක්ෂේත්‍රය තුළ පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය දිරිමත් කරන අතර, පිළිගත් සම්මතයන්ට අනුකූලව මෙම සේවාවන් නියාමනය කිරීම හා ප්‍රතීතනය කිරීම මගින් සේවා ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු වන බව සහතික කිරීම සඳහා පියවර ගැනීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ.

2015 වසර සඳහා සකස් කළ සෞඛ්‍ය ආශ්‍රිත සහ ආර්ථික අභිමතාර්ථවලින් ළමා මරණ, මාතෘ මරණ, ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය සහ මැලේරියාව වැනි වසංගත රෝග මර්දනය යන ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ ඉලක්ක

සාක්ෂාත් කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාව යහපත් ක්‍රියාකාරීත්වයක් දක්වා ඇත. මාතෘ මරණ අනුපාතය 1990 වසරේ දී වාර්තා වූ සජීවී උපත් 100,000 කට මරණ 92 සිට 2015 වසරේ දී 30 දක්වා අඩු වූ අතර, ළමා මරණ අනුපාතය 1990 වසරේ දී වාර්තා වූ සජීවී උපත් 1,000 කට මරණ 21 ට සාපේක්ෂව 2015 වසර වන විට 10 ක් දක්වා අඩු විය. ආයතනික දරු ප්‍රසූතිය බොහෝ දුරට සියයට 100 ක මට්ටම කරා වැඩිදියුණු වී ඇති අතර ගැබ්ණි මච්චරුන්ට සපයන රුබෙල්ලා එන්නත, පිටගැස්ම හා ලිංගික රෝග පර්යේෂණ රසායනාගාර පරීක්ෂණය (Venereal Disease Research Laboratory) සියයට 100 ක ආවරණය අත්කර ගැනීම කරා ප්‍රවේශ වෙමින් පවතී. තවද, සරම්ප, කම්මුල්ගාය සහ රුබෙල්ලා සඳහා වන පුළුල් ප්‍රතිශක්තිකරණ වැඩසටහන් තුළින් වළක්වා ගත හැකි රෝග අඩු කර ගැනීමේ දී ආකර්ෂණීය ප්‍රතිඵල අත්කර ගෙන ඇත. මෙයට අමතරව, මැලේරියාවෙන් මිදුනු රටක් ලෙස සුදුසුකම් ලබමින් පසුගිය වසර තුන තුළ මෙරටින් කිසිදු මැලේරියා රෝගියෙකු වාර්තා වී නොමැත. එච්.අයි.වී./ඒඩ්ස් ආසාදිතයින් සංඛ්‍යාව අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට ද මෙරටට හැකියාව ලැබී ඇත. සියලු ගර්භණි මච්චරුන් එච්.අයි.වී. ආසාදිත ද යන්න සොයා බැලීම සඳහා මේ වසරේ සිට පියවර ගැනීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සැලසුම් කර ඇති අතර, මුළු රටම ආවරණය වන උපදේශන හා වෛරසය නිෂේධ කරවන ඖෂධ වැඩසටහන් පුළුල් කිරීම මගින් වසර දෙකක් ගතවන විට මවගෙන් දරුවාට එච්.අයි.වී. රෝගය ව්‍යාප්ත වීම තුරන් කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

2015 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී එක්සත් ජාතීන් විසින් ඉදිරි වසර 15 තුළ දී අත්පත් කර ගැනීම සඳහා සම්මත කර ගන්නා ලද තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ මගින් සෞඛ්‍ය ආශ්‍රිත ඉලක්ක තවදුරටත් පුළුල් විය. මාතෘ, ළමා හා ළදරු මරණ සම්බන්ධයෙන් වන තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ ඉලක්කයන් ශ්‍රී ලංකාව විසින් දැනටමත් අත්කර ගෙන ඇති අතර, බෝවන රෝග ආශ්‍රිත ඉලක්ක සම්බන්ධයෙන් ද කිසියම් ප්‍රගතියක් ලබා ඇත. “සියලු වයස්වල දී සැමට සෞඛ්‍ය සම්පන්න දිවියක් තහවුරු කිරීම හා යහපැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීම” යන තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථවල තුන්වන අභිමතාර්ථය යටතේ බෝ නොවන රෝග හේතුවෙන් සිදුවන අකල් මරණ අඩු කිරීම, මන්දුවා අනිසි භාවිතය වැළැක්වීම හා ඒ සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම, මාර්ග අනතුරු හේතුවෙන් සිදුවන මරණ හා තුවාලවිම් ප්‍රමාණය අඩු කිරීම, ඒකාකාර සෞඛ්‍ය ආවරණයක් ළඟා කර ගැනීම සහ අන්තරායකාරී රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ වාතය, ජලය හා පස දූෂණය වීම හා අපවිත්‍ර වීම හේතුවෙන් සිදුවන මරණ හා රෝගී වීම් ප්‍රමාණය අඩු කිරීම වැනි ඉලක්ක සකස් කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ මරණ සඳහා බලපාන මූලික හේතුව වන බෝ නොවන රෝග හේතුවෙන් ඇති වී තිබෙන තර්ජන අවම කිරීම සඳහා, තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථවලින් නියම කළ ඉලක්කවලට අනුව, රෝග නිවාරණය හා ප්‍රතිකාර කිරීම සහ මානසික සෞඛ්‍ය හා යහපැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් වසර 2030 වන විට බෝ නොවන රෝග හේතුවෙන් සිදු වන අකල් මරණ සංඛ්‍යාව තුනෙන් එකකින් අඩු කිරීම සඳහා ඉලක්ක සකස් කර ඇත. හෘදවාහිනී රෝග, දියවැඩියාව, පිළිකා සහ නිදන්ගත ශ්වසන රෝග වැනි රෝග සාමාන්‍යයෙන්, ප්‍රධාන බෝ නොවන රෝග ලෙස සැලකේ. විශේෂයෙන්ම නවයොවුන් සහ වැඩිහිටි පුද්ගලයින් අතර පවතින දුම්පානය, මධ්‍යසාර, තරබාරු බව, සෞඛ්‍යයට අහිතකර ආහාර සහ ව්‍යායාමවලින් තොර ජීවන රටා වැනි අවදානම් සාධකවලට විසඳුම් සෙවීම, නිදන්ගත බෝ නොවන රෝග නිවාරණ උපායමාර්ගයට ඇතුළත් වේ. දුම්පානය කරන්නන්ගේ ව්‍යාප්තිය, අසංතෘප්ත මේදවලට සාපේක්ෂව ඉහළ ප්‍රතිශතයක සංතෘප්ත මේද භාවිතය, දිනපතා වැඩි ලුණු හා සීනි ප්‍රමාණයක් ආහාරයට එක් කිරීම, පළතුරු හා එළවළු ආශ්‍රිත ආහාර ප්‍රමාණවත් ලෙස පරිභෝජනය නොකිරීම, නිරතුරුව විනෝදාත්මක කටයුතුවල යෙදීම අඩු වීම සහ මධ්‍යසාර පාන භාවිතය ඉහළ යෑම මෙරට බෝ නොවන රෝග ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන හේතු ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ජාතික බෝ නොවන රෝග ප්‍රතිපත්තිය මගින් ජනතාවගේ සෞඛ්‍යය හා යහපැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිළිබඳව අවධාරණය කරන බැවින් ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් සැපයීම සඳහා රට පුරා ‘සුවදිවි මධ්‍යස්ථාන’ පිහිටුවා ඇත. ඒ අනුව, 2015 වසර අවසානය වන විට රටපුරා සුවදිවි මධ්‍යස්ථාන 814 ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, ඒ යටතේ නිරාහාර රුධිර පරීක්ෂාව, ශරීර ස්කන්ධ දර්ශකය, සම්පූර්ණ කොලෙස්ටරෝල් මට්ටම සහ රුධිර පීඩනය පරීක්ෂා කිරීමේ සේවා සපයනු ලැබේ. ජනගහනය පාදක කරගත් රෝග නිවාරණය නව මානයකට යොමු කිරීම සහ සායන හා රෝහල් පදනම් කර ගත් සුව සේවා ප්‍රතිපත්ති යන උපායමාර්ගික තීරණ අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීම, බෝ නොවන රෝග හේතුවෙන් අනාගතයේ දී ඇති විය හැකි ගැටලුවලට කාර්යක්ෂම ලෙස මුහුණ දීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ඩෙංගු උණ ව්‍යාප්තිය සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටී ඇති අතර, අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය තවදුරටත් දැඩි ගැටලුවක් ලෙස පවතී. රෝගය මුලින් හඳුනා ගැනීමට සහ රෝග කළමනාකරණය කිරීම සඳහා විවිධ පියවර ගැනීම හේතුවෙන් ඩෙංගු රෝගීන් සංඛ්‍යාව 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ 47,502 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී 29,777 ක් දක්වා අඩු වී ඇති අතර, ඩෙංගු උණ

හේතුවෙන් සිදු වූ මරණ අනුපාතය 2014 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 0.21 ට සාපේක්ෂව 2015 වසරේ දී සියයට 0.17 ක් දක්වා පහළ වැටුණි. කෙසේ වෙතත්, පසුගිය වසර කිහිපය පුරා වෙංගු රෝග ව්‍යාප්තියේ සැලකිය යුතු අඛණ්ඩ පහළ යෑමක් වාර්තා නොවූ බැවින් වෙංගු රෝගය තවදුරටත් අභියෝගයක්ව පවතී. මේ අතර, වෙංගු උණ, සරම්ප, බරවා, ක්ෂය රෝගය, කුරුල් උණ හා මී උණ ව්‍යාප්තිය සම්බන්ධව දරුවන් එන්නත් කිරීම හා ආවේක්ෂණ කටයුතු 2015 වසර තුළ දී රටපුරා අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. තවද, ඉහළ අවදානමක් සහිත දිස්ත්‍රික්කවලට සේවා සැපයීම සඳහා මෙන්ම රටෙහි මදුරු කීටයන් පිළිබඳ සමීක්ෂණ සම්මන්ත් කිරීම සඳහා නව කීට විද්‍යාඥයන් හා කීට විද්‍යාඥ සහායකයන් බඳවා ගන්නා ලදී. මදුරු උවදුර පාලනය කිරීම සඳහා සුහුඹුල්නාශක සහ කීටනාශක මිල දී ගැනීම හා ක්‍රමානුකූලව බෙදා හැරීමේ කටයුතු ශක්තිමත් කළ අතර, මදුරුවන් බෝවීමට ඉඩ ඇති ස්ථාන පරිසරයෙන් ඉවත් කිරීමේ කටයුතු හා අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් පවත්වාගෙන යෑමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කිරීම සහතික කරන ලදී. අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය, විශේෂයෙන්ම දිස්ත්‍රික්ක 10 ක ජනතාවට දශක දෙකකට ආසන්න කාලයක් පුරා බරපතල සෞඛ්‍ය ගැටලුවක් බවට පත් වී ඇත. අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය ඇතිවීමට බලපෑ හැකි හේතු ගණනාවක් පර්යේෂණ මගින් යෝජනා කර ඇති අතර, සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක බැර ලෝහ සහිත කෘමි රසායන අධික ලෙස භාවිතය, ස්වභාවිකව පවතින කැල්සියම් හා ෆ්ලෝරයිඩ් වැඩි ප්‍රමාණයක් සහිත කිවුල් ජලය භාවිතය, ප්‍රමාණවත් ලෙස ජලය පානය නොකිරීම නිසා විජලනය වීම වැනි කරුණු එයට ඇතුළත් වේ. අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය හේතුවෙන් වාර්ෂිකව

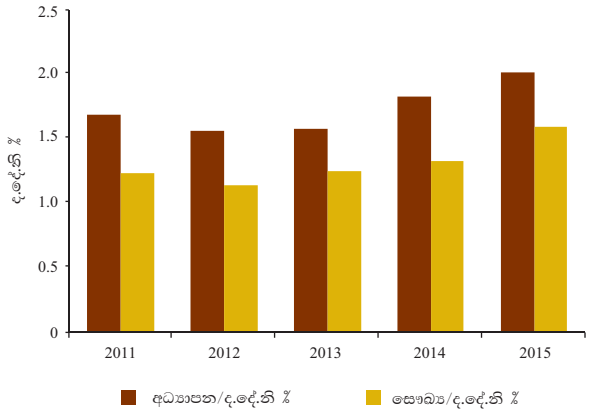
රෝගීන් 20,000 ක් පමණ රජයේ රෝහල්වලට ඇතුළත් කෙරෙන බවත්, මරණ 2,000 ක් පමණ සිදු වන බවත් නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය නිවාරණය පිළිබඳ ජනාධිපති කාර්ය සාධක බලකාය වාර්තා කරයි. ඉහළ අවදානමක් සහිත ප්‍රදේශවල ජීවත් වන ප්‍රජාව පරීක්ෂණයට ලක් කිරීමට අමතරව, කාන්දුපෙරණ, වකුගඩු බද්ධ කිරීමේ වැඩසටහන් සහ ඖෂධ භාවිතය තුළින් අවිනිශ්චිත සම්භවයක් සහිත නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා රජයේ වෛද්‍ය සේවා අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය.

අධ්‍යාපනය

රට තුළ වෙගවත් වර්ධනයක් හා සංවර්ධනයක් ළඟා කර ගැනීම සඳහා ප්‍රාථමික, ද්විතියික හා තෘතියික ආදී සියලු අධ්‍යාපන මට්ටම්වල අඛණ්ඩ වර්ධනය අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ යටතේ, රජය රටේ ප්‍රධාන අධ්‍යාපන සැපයුම්කරුවා වශයෙන් සිය කාර්යභාරය අඛණ්ඩව කර ගෙන ගිය අතර, අධ්‍යාපනය සඳහා වන පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන ද සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී ඇත. පෞද්ගලික අංශයේ අධ්‍යාපනය වර්ධනය වීම තුළින් රාජ්‍ය අංශය මගින් ක්‍රියාත්මක වන අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ පවතින විවිධ පරතරයන් පිරවීමට හැකියාව ලැබී ඇත. කර්මාන්ත සඳහා අවශ්‍ය කරන කුසලතා සහ සිසුන්ගේ කුසලතා අතර පවතින පරතරය, සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය තුළ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවතින විෂමතා සහ රාජ්‍ය සම්පත්වල පවතින හිඟය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ පවතින ප්‍රධාන ගැටලු වේ.

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස අධ්‍යාපනය සඳහා අයවැයෙන් වෙන් කරන ප්‍රතිපාදන ඉහළ දැමීම සඳහා යෝජනා සහ අදාළ පාර්ශ්වයන්ගේ සහයෝගයෙන් අඛණ්ඩ සැලසුම් ප්‍රවේශයක් භාවිතා කරමින් 2016-2020 දක්වා වන මැදි කාලීන උපායමාර්ගික සැලසුම් සකස් කිරීමේ කටයුතුවල අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය නිරත විය. ප්‍රාථමික හා ද්විතියික අධ්‍යාපනය සඳහා සර්ව සාධාරණ ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම, ප්‍රාථමික හා ද්විතියික අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සහ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ සේවා සැපයුම් හා යහපාලනය ශක්තිමත් කිරීම, සමස්ත අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ මූලික තේමාවන් තුන වේ. සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය සඳහා වන ජාතික අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම, පාසල් පුවරු ස්ථාපිත කිරීම, වසර 13 ක් දක්වා අධ්‍යාපනය ලැබීම අනිවාර්ය කිරීම, විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, විභාග හා ඇගයීම් පද්ධතිය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, ගුරු අධ්‍යාපනය හා ගුරු කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම, ස්වාධීන පාසල් පරීක්ෂණ ස්ථාපිත කිරීම, ජාත්‍යන්තර පාසල්

3.8 රූප සටහන සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම

අධිකෂණය හා නියාමනය, විද්‍යුත් ප්‍රස්තකාල ස්ථාපිත කිරීම, දෛශ්‍ය මාධ්‍ය අධ්‍යාපනය වැඩිදියුණු කිරීම සහ පෙළපොත් නවීකරණය කිරීම යන කරුණු අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ තුළ ඇතුළත් ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති තේමා වේ. මීට අමතරව, සැමට සම අධ්‍යාපන අවස්ථා ලබා දීම යන අරමුණ ඉටුකර ගැනීමට “ලගම් පාසල හොඳම පාසල” ව්‍යාපෘතිය 2016-2020 කාලය තුළ දිවයින පුරා ක්‍රියාත්මක කිරීමට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සැලසුම් කර ඇත. මේ අතර, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් 2016/2017 කාලය තුළ දී ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 8 හා 12 ශ්‍රේණි සඳහා වන ගුරු මාර්ගෝපදේශවල සහ 12/13 හා 9 ශ්‍රේණි සඳහා වන විෂය නිර්දේශවල වෙනස්කම් සිදු කරන ලදී. ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් විෂයමාලා සංවර්ධනය හා තාර්කිකරණය සඳහා 2015 වසරේ දී ජාතික විෂය කාරක සභාව සහ විෂය කමිටු ස්ථාපිත කරන ලදී.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට අදාළ දර්ශක නවදුරටත් වර්ධනය වූ අතර ප්‍රාථමික හා ද්විතියික අධ්‍යාපනය තුළ මූලික යටිතල පහසුකම්වල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා අඛණ්ඩව ප්‍රයත්න දරන ලදී. ශ්‍රම බලකා සමීක්ෂණයට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයේ සාක්ෂරතා අනුපාතය 2013 වසරේ වාර්තා කරන ලද සියයට 92.5 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී සියයට 93.3 ක් ලෙස වාර්තා විය. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට අනුව අවුරුදු 5-14 අතර වයස් සීමාවේ සිසුන්ගේ ශුද්ධ ඇතුළත් වීමේ අනුපාතය, 2013 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 98.39 ට සාපේක්ෂව 2014 වසරේ දී (2015 වසරේ දී ගණනය කරන ලද) සියයට 99.22 දක්වා ඉහළ ගියේය. පාසල් සහභාගිත්වය මනිනු ලබන, 11 ශ්‍රේණිය දක්වා දළ රැඳී සිටීමේ අනුපාතය 2014 වසරේ දී සියයට 85.09 ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර, පිරිමි හා කාන්තා අනුපාත පිළිවෙළින් සියයට 82.04 ක් හා 88.25 ක් විය. 2015 වසරේ දී රටේ පැවැති මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව (ජාත්‍යන්තර පාසල් හැර) 10,997 ක් වූ අතර, ඉන් 10,144 ක් රජයේ පාසල් විය. සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව හා ගුරුවරු සංඛ්‍යාව (ජාත්‍යන්තර පාසල් ද ඇතුළත්ව) පිළිවෙළින් මිලියන 4.4 ක් සහ 259,967 ක් විය. 2015 වසරේ දී රජය විවිධ සුදුසුකම් මට්ටම් යටතේ ගුරුවරුන් 5,707 ක් බඳවා ගන්නා ලද අතර එයින් ගුරුවරුන් 1,154 ක් ජාතික පාසල් සඳහා ද ඉතිරිය පළාත් පාසල් සඳහා ද බඳවා ගන්නා ලදී. රජය විසින් දිවයිනේ සියලුම ප්‍රාථමික හා ද්විතියික පාසල්වල මූලික යටිතල පහසුකම්වලින් යුක්ත ප්‍රියජනක ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා විවිධ විශේෂ වැඩසටහන් දියත් කර ඇත. මෙම වැඩසටහනේ එක් පියවරක් ලෙස මෙම වසරේ දී

3.9 සංඛ්‍යා සටහන **සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ**

ශීර්ෂය	2014	2015 (අ)
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,971	10,997
රජයේ පාසල්	10,121	10,144
ප්‍රාථමික පාසල්	3,577	3,704
ද්විතියික පාසල්	6,544	6,440
ඉන්, ජාතික පාසල්	352	352
වෙනත් පාසල්	850	853
පිරිවෙන්	747	749
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ආ)	103	104
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව	4,354,011	4,418,173
රජයේ පාසල්	4,078,798	4,129,534
වෙනත් පාසල්	194,294	201,034
පිරිවෙන්	62,897	64,806
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ආ)	131,397	136,228
ජාත්‍යන්තර පාසල් (ඇ)(ඈ)	80,919	87,605
3. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	253,649	259,967
රජයේ පාසල්	232,990	236,999
වෙනත් පාසල්	12,932	13,851
පිරිවෙන්	6,461	6,776
පෞද්ගලික හා විශේෂ පාසල් (ආ)	6,471	7,075
ජාත්‍යන්තර පාසල් (ඇ)(ඈ)	7,727	9,117
4. නව ඇතුළත්කර ගැනීම් (ඉ)	348,288	323,337
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය		
රජයේ පාසල්	18	17
වෙනත් පාසල්	15	15
ජාත්‍යන්තර පාසල් (ඇ)(ඈ)	10	10
6. ප්‍රාථමික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 5 -9)	98.51	ලැ.නො.
7. ද්විතියික ශුද්ධ ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 10-14)	94.78	ලැ.නො.
8. වයස් විශේෂිත ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 5-14)	99.22	ලැ.නො.
9. ගුරුවරු පුහුණු කිරීමේ පාසල් සංඛ්‍යාව	7	8
10. වසර තුළ දී පුහුණු කළ ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	547	ලැ.නො.
11. ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ සංඛ්‍යාව	19	19
පුහුණුව ලත් මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව	7,200	6,501
වසර තුළ දී පුහුණුව නිමකළ ගුරු සංඛ්‍යාව	3,066	2,595

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
 (ආ) රජය විසින් අනුමත පෞද්ගලික පාසල් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 සහ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ළමුන් සඳහා වූ පාසල් (මෙයට සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ ජාත්‍යන්තර පාසල් අයත් නොවේ)

(ඇ) 2014 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව මගින් ජාත්‍යන්තර පාසල් 120 ක් ආවරණය වන පරිදි පවත්වන ලද සමීක්ෂණයක් මත දත්ත පදනම් වේ. සංඛ්‍යා සටහනේ දක්වා ඇති දත්ත මෙම සමීක්ෂණයට පිළිතුරු සැපයූ පාසල් සඳහා පමණක් අදාළ වේ. මෙහි පිළිතුරු සැපයීමේ අනුපාතය සියයට 63 ක් විය.

(ඈ) 2015 වසරේ දී අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වන ලද දිප ව්‍යාප්ත සමීක්ෂණයක් මත 2015 දත්ත පදනම් වේ.

(ඉ) රජයේ පාසල් සඳහා පමණි.

ප්‍රාථමික අංශයක් සහිත ජාතික පාසල් 149 ක් සඳහා භෞතික අවශ්‍යතා සංවර්ධනය කිරීමට රු. 600,000 බැගින් වූ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබා දීමට පියවර ගන්නා ලදී. මීට අමතරව, 2015 වසර තුළ දී ද්විතියික පාසල් සඳහා තාක්ෂණ විද්‍යාගාර හා තාක්ෂණ පීඨ ඉදිකිරීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කෙරිණි. මේ අතර, ජාතික පාසල්, ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ හා ගුරු විද්‍යාලවල පැවැති ඉදිකිරීම් කටයුතු හා අලුත්වැඩියා කටයුතු වසර තුළ දී අඛණ්ඩව සිදු කරගෙන යන ලදී. ගණිතය, ඉංග්‍රීසි හා තොරතුරු තාක්ෂණය වැනි ප්‍රධාන විෂයන් ඉගැන්වීම සඳහා අවශ්‍ය පමණට ගුරුවරුන් නොමැති වීම සහ ප්‍රාදේශීය හා ග්‍රාමීය පාසල්වල භෞතික යටිතල පහසුකම් තවදුරටත් අඩු මට්ටමක පැවතීම යන කරුණු සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය සඳහා වන ප්‍රවේශය හා එහි ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජයේ කඩිනම් අවධානය යොමු විය යුතු වැදගත් අංශ වේ.

2015 වසර තුළ දී විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන පද්ධතිය වඩාත් පුළුල් වුව ද, ශ්‍රී ලංකාව කලාපයේ දැනුම් කේන්ද්‍රයක් ලෙස නැගී සිටීමට නම් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක වැඩිදියුණු කිරීම් සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ. වසර තුළ දී රජයේ විශ්වවිද්‍යාලවල සිසුන් සංඛ්‍යාව 103,423 ක් වූ අතර එයින් 20,523 ක් ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලයේ සිසුන් විය. වෙළඳපොළ හා කර්මාන්ත තුළ පවතින අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා 2015 වසරේ දී විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් නව ප්‍රථම උපාධි වැඩසටහන් 27 ක් සහ පශ්චාත් උපාධි/ඩිප්ලෝමා පාඨමාලා 10 ක් අනුමත කර ඇත. විෂය අනුබද්ධ ක්ෂේත්‍රවල අධ්‍යයන කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කිරීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් වසර තුළ දී නව පීඨ පහක් සහ නව දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත. අදාළ ක්ෂේත්‍රවල උසස් අධ්‍යාපනයට සම්බන්ධව පවත්නා ගැටලුවලට නිර්දේශ ලබා දීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව යටතේ ස්ථාවර කාරක සභා 16 ක් ක්‍රියාත්මක විය. රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන විසින් පවත්වනු ලබන අධ්‍යයන වැඩසටහන් සඳහා ගුණාත්මකභාවයෙන් යුතු පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සහ ඒ සඳහා හුරු කිරීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සඳහා තත්ව සහතික කරන පද්ධතියක් ස්ථාපිත කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා උසස් තාක්ෂණික අධ්‍යාපන ආයතනය යටතේ පිහිටුවා ඇති උසස් තාක්ෂණ ආයතනවල අභ්‍යන්තර තත්ව සහතික කිරීමේ ඒකක ස්ථාපිත කර ඇත.

2015 වසරේ දී තෘතීයික අධ්‍යාපනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා තාක්ෂණික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන සහ පුහුණු අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සක්‍රීය ලෙස දායක විය. ද්විතියික හා පශ්චාත් ද්විතියික මට්ටමේ වෘත්තීය අධ්‍යාපන ආයතන, රටේ මධ්‍යම මට්ටමේ කාර්මික නිලධාරීන්ගේ නිපුණතා සංවර්ධනය සඳහා ඉතා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. මෙම ආයතන මගින් සාම්ප්‍රදායික උපාධි වැඩසටහන්වලට වඩා කෙටි හා වැඩි අවධානයක් යොමු වන වෘත්තීය විශේෂිත පාඨමාලා පිරිනමනු ලබයි. 2015 වසර අවසන් වන විට කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ක්ෂේත්‍රය රාජ්‍ය ආයතන 635 කින් හා ලියාපදිංචි පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට අයත් ආයතන 718 කින් සමන්විත වූ අතර, එම ආයතනවලින් තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය, ඉදිකිරීම්, භාෂා, මූල්‍ය, මෝටර් රථ නඩත්තු, රෙදිපිළි හා ඇඟලුම්, හෝටල් හා සංචාරක

3.10 සංඛ්‍යා සටහන විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ (අ)

ශීර්ෂය	2014	2015 (අ)
1. විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15
2. අනෙකුත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සංඛ්‍යාව	18	18
3. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (උපාධි අපේක්ෂක) (ඇ)		
විශ්වවිද්‍යාල (ඇ)	80,222	82,900
ආයතන	3,317	3,353
විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය	20,916	20,523
4. මුළු කාර්යමණ්ඩලය (සියලුම විශ්වවිද්‍යාලවල)		
අධ්‍යයන	5,610	5,525
අනධ්‍යයන	11,953	12,374
5. ශිෂ්‍ය / ගුරු අනුපාතය	18.7	17.1
6. වයස් විශේෂිත උපාධි අපේක්ෂක ඇතුළත්වීමේ අනුපාතය (අවුරුදු 19-23) (ඇ)	6.6	6.6
7. අ.පො.ස උසස් පෙළ සිට විශ්වවිද්‍යාලයට ඇතුළත්වීම		
ඇතුළත්වීමට සුදුසුකම් ලැබූ ප්‍රමාණය (%)	58.27	60.46
සුදුසුකම් ලැබුවත්ගෙන් ඇතුළත් වූ ප්‍රමාණය (%)	17.53	17.13
8. උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඉ)		
ප්‍රථම උපාධි	28,231	෧෭,෩෨
පශ්චාත් උපාධි	8,141	෧෭,෩෨
9. ප්‍රථම උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම් (ඊ)	25,200	25,624
10. විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත්වීම සඳහා සුදුසුකම් ලැබූ සංඛ්‍යාව	143,740	149,572

මූලාශ්‍රය: විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම
 (අ) විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම යටතේ පවතින විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) බාහිර උපාධි පාඨමාලා ඇතුළත් නොවේ
 (ඈ) විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ
 (ඉ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් වේ
 (ඊ) බාහිර උපාධි හා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය ඇතුළත් නොවේ

විශේෂ සටහන 5

ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපනය ලබා දීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන අංශයේ සහභාගිත්වය

“අධ්‍යාපනය යනු ඔබට මුළු ලෝකයම වෙනස් කිරීම සඳහා භාවිතා කළ හැකි වන වඩාත් බලගතු ආයුධයකි.”¹

- නෙල්සන් මැන්ඩෙලා, දකුණු අප්‍රිකාවේ හිටපු ජනාධිපති හා 1993 නොබෙල් සාම ත්‍යාග සම්මානලාභී.

පසුබිම

වර්තමානයේ දැනුම මත පදනම් වන ගෝලීය ආර්ථිකයේ, වෙනස් වන ඉල්ලුමට හා යථාර්තයන්ට මුහුණදීම සඳහා පර්යේෂණ සහ නව සොයාගැනීම්වල උත්තරීතිය විදහා දක්වන ගවේෂණ හැකියාවන්ගෙන් යුක්ත නව දැනුම, උසස් අධ්‍යාපනය උදෙසා ඉතා ඉහළ හා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. දැනුම, තාක්ෂණික දියුණුව සහ ඵලදායීතා වර්ධනය ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රධාන මූලයන් වන පරිසරයක මානව අවශ්‍යතා, තාක්ෂණය සහ ගෝලීයකරණය මෙන්ම ප්‍රජා විද්‍යාත්මක වෙනස්කම් මධ්‍යයේ උසස් අධ්‍යාපනය තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් සහ සෞභාග්‍යයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා ඵලදායීතා වර්ධනය සහ නවෝත්පාදන ප්‍රමුඛතාවක් ලෙස මනාව හඳුනා ගෙන ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ද ගත් කල රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන දෙඅංශයේම විශ්වවිද්‍යාල හා වෙනත් උසස් අධ්‍යාපන ආයතන මගින් සපයනු ලබන අධ්‍යාපනය සඳහා පෙර පැවති තත්ත්වයන්ට වඩා ඉහළ ඉල්ලුමක් දැකිය හැකිය. අතිශය තරගකාරී ලෝකයේ නව අවස්ථාවන් උපරිම ලෙස යොදා ගැනීමට ජීවන තත්ත්වය වර්ධනය කිරීම සඳහා නව නිපුණතා, දැනුම හා අදහස් අවශ්‍ය වන අතර ඒ සඳහා අධ්‍යාපනයේ ඇති වැදගත්කම තවදුරටත් පිළිබිඹු වේ. රාජ්‍ය අයවැයෙහි මූල්‍ය අවකාශය සීමා සහිත වන බැවින් උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා පවතින අවකාශය පිළිබඳ නැවත සිතා බැලීමේ අවශ්‍යතාවය මෙමගින් අවධාරණය කරයි.

පසුගිය දශක කිහිපය පුරා ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා සුදුසුකම් ලබා සිටින සියලුම සිසුන් රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතියට ඇතුළත් කර ගැනීමේ දී දැඩි ධාරිතා පිළිබඳ සීමාවන්ට මුහුණ දීමට සිදු වී ඇත. 2014/2015 අධ්‍යයන වසරේ අ.පො.ස. උසස් පෙළ විභාගය සඳහා පෙනී සිටි මුළු සිසුන් 247,376 ක් අතරින් විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා සිසුන් 149,572 ක් සුදුසුකම් ලැබූව ද, ධාරිතාවේ පැවති සීමාවන් හේතුවෙන් විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතියට ඇතුළත් කෙරුණේ සියයට 17 ක් එනම් සිසුන් 25,624 ක් පමණි. රජය ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මට්ටමේ සියලු පාසල් සිසුන්ට

නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබා දුන්හ ද, රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත් වීමට සුදුසුකම් ලැබූ සිසුන් සියලු දෙනා හෝ ඉන් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් බඳවා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත.

එබැවින් රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය තුළ පවතින ධාරිතා සීමාවන් හේතුවෙන් නිර්මාණය වී ඇති පරතරය තරමක් දුරට හෝ පියවීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ආයතන වසර ගණනාවක් තිස්සේ ක්‍රමයෙන් විකාශණය වී ඇත. මේ වන විට, ශ්‍රී ලංකාව තුළ රාජ්‍ය නොවන අංශයට අනුබද්ධ විශ්වවිද්‍යාල සහ උසස් අධ්‍යාපන ආයතන විශාල සංඛ්‍යාවක් විදේශ උපාධි හෝ ඒ හා සමාන සුදුසුකම් ලබා දීමට ඉදිරිපත් වී සිටී. ශ්‍රී ලංකාව තුළ සුදුසුකම් ලත් දක්ෂ ශ්‍රමබලකායක් බිහි කිරීම සඳහා දායක වෙමින් තොරතුරු තාක්ෂණය, කළමනාකරණය, ගිණුම්කරණය, අලෙවිකරණය, නීතිය, ව්‍යාපාර, මුදල්, විද්‍යාව, වෛද්‍ය සහ ඉංජිනේරු ඇතුළත් විවිධ ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ පාඨමාලා රාශියක් එම ආයතන විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබයි. තවද, ඉගෙනීම හා නව නිපැයුම් සඳහා කලාපීය මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට සහ උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ආයෝජනය කරන ගමනාන්තයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව සංවර්ධනය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන අංශයේ දායකත්වය වැදගත් වනු ඇත. මෙම සංවර්ධනයන් මගින් රට තුළ උසස් අධ්‍යාපනය සැපයීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන අංශයේ සහභාගිත්වය දිරිමත් කිරීම සඳහා වන අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු කර පෙන්වයි.

උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා රාජ්‍ය නොවන අංශයේ සහභාගිත්වය නිසා ඇතිවන ප්‍රතිලාභ

රාජ්‍ය නොවන අංශය උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල සහභාගිත්වය වැඩි කිරීම තුළින් සැලකිය යුතු ලෙස ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රතිලාභ උත්පාදනය වේ. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලාංකිකයින් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් ඉතා ඉහළ මූල්‍යමය හා මූල්‍යමය නොවන පිරිවැයක් දරමින් ඉන්දියාව, නේපාලය, බංග්ලාදේශය, මැලේසියාව වැනි අසල්වැසි රටවල් ඇතුළු සංවර්ධිත හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්වල විදේශ විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත් වේ. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකාව තුළ උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා පුළුල් කිරීම තුළින් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු පිරිවැයක් යටතේ දේශීය වශයෙන් උපාධිය හැදැරීමේ හැකියාව ලැබෙන අතර විදේශ සංචිත ද විශාල ලෙස ඉතිරි කරගත හැකි වේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ රාජ්‍ය නොවන අංශයේ විශ්වවිද්‍යාල පිහිටුවීම තුළින් තරගකාරිත්වය සහ විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා ඇති ඉඩකඩ වැඩිදියුණු කිරීම හරහා අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය දියුණු වේ. තවද, එමගින් විදේශ ආයෝජන මෙන්ම විශේෂයෙන්ම ආසියානු කලාපයේ විදේශීය සිසුන්

1 මූලය: <http://www.un.org/en/globalissues/briefingpapers/efa/quotes.shtml>

3

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුම්

ආකර්ෂණය කර ගත හැකි වනු ඇත. එමෙන්ම, අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ රාජ්‍ය නොවන අංශයේ දායකත්වය ඉහළ යෑමත් සමඟ අධ්‍යයන හා අනධ්‍යයන අංශයේ රැකියා අවස්ථා සහ තවත් බොහෝ වක්‍ර රැකියා අවස්ථා රට තුළ නිර්මාණය වේ. ලෝකයේ ඉහළ පිළිගැනීමක් ඇති රාජ්‍ය නොවන අංශයේ විශ්වවිද්‍යාල සහ විශ්වවිද්‍යාල නගර රට තුළ පිහිටුවීමට අවස්ථාව සලසා දීම, ශ්‍රී ලංකාව තුළ තරගකාරී පුහුණු ශ්‍රම බලකායක් බිහිකිරීම සඳහා දායක වේ. රාජ්‍ය නොවන අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ආයතන, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු සහ තාක්ෂණ හුවමාරු කටයුතු සඳහා ක්‍රියාකාරී ලෙස සහභාගි වීමට හැකි වනු ඇති අතර එමගින් රටේ ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට පහසුකම් සලසයි. තොරතුරු තාක්ෂණ මෘදුකාංග සංවර්ධනය, ඉංජිනේරු, වෛද්‍ය, කළමනාකරණ, මුදල්, විද්‍යා හා තාක්ෂණ ආදියෙන් සමන්විත දැනුම පදනම් කරගත් සේවා අංශය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අංශයක් ලෙස වර්ධනය වීමේ හැකියාවක් ඇති අතර, වර්තමානයේ දී අධ්‍යාපන අවස්ථා තරමක් දුරට සීමිත වී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සඳහා බඳවා ගනු ලබන විදේශීය සිසුන් සංඛ්‍යාව සතුටුදායක ලෙස වැඩි වන බව නිරීක්ෂණය වී ඇත. ඒ අනුව උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය විසින් උසස් අධ්‍යාපනය හැදෑරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන විදේශීය සිසුන් සඳහා ඇතුළුවීම්/නේවාසික වීසා ලබා දීමට නිර්දේශ කර ඇත. උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශයේ රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන අංශය විසින් 2015 වසර තුළ දී වීසා අයදුම්පත් 224 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් සකසා ඇත.

සංඛ්‍යා සටහන වී.ස. 5.1 රාජ්‍ය නොවන ආයතනවල උපාධි පිරිනැමීමේ පාඨමාලා සඳහා ඇතුළත් කර ගත් සිසුන්

උපාධි වර්ගය	දේශීය පාඨමාලා යටතේ උපාධි හදාරන සිසුන්		දේශීය හා විදේශීය අනුබද්ධ විශ්වවිද්‍යාලවල පාඨමාලා හදාරන සිසුන්	
	2014 අවසන් වන විට බඳවා ගෙන සිටි මුළු සිසුන්	2015 වසර තුළ බඳවා ගත් සිසුන්	2014 අවසන් වන විට බඳවා ගෙන සිටි මුළු සිසුන්	2015 වසර තුළ බඳවා ගත් සිසුන්
කලා හා සෞන්දර්යය අධ්‍යයනය	902	286	645	412
වාණිජ හා කළමනාකරණ අධ්‍යයනය	2,778	843	46,067	5,577
නීතිය	-	-	27	28
විද්‍යාව	106	87	41	45
ඉංජිනේරු	648	410	471	121
තොරතුරු තාක්ෂණය	3,459	1,345	2,478	1,328
වෙනත්	234	33	2,232	1,032
එම්.බී.බී.එස්. (වෛද්‍ය)	765	70	-	-
මුළු ශිෂ්‍ය බඳවා ගැනීම්	8,892	3,074	51,961	8,543

මූලාශ්‍රය: උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය

උපාධි ප්‍රදානය කරන ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන

(අ) උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය යටතේ ශ්‍රියාපදිංචි වී ඇති රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන

1978 අංක 16 දරන විශ්වවිද්‍යාල පනතේ 25 A වගන්තිය සහ 2013 අංක 1 දරන විශේෂ අධිකාරී රීති අනුව, රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සඳහා උපාධි ප්‍රදානය කිරීමේ තත්ත්වය ලබා දීමේ අධිකාරි බලය උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශයේ ගරු අමාත්‍යතුමා වෙත පැවරී ඇත. ඒ අනුව, 2015 වසර අවසානය වන විට රාජ්‍ය නොවන අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 16 ක් “උපාධි ප්‍රදානය කරන ආයතන” ලෙස පිළිගෙන ඇති අතර, එමගින් විවිධ අධ්‍යයන විෂයන්ගෙන් සමන්විත උපාධි පාඨමාලා 64 ක් යටතේ උපාධි ලබා දෙනු ලැබේ. එම ආයතනවල කාර්යසාධනය සංඛ්‍යා සටහන 1 යටතේ දක්වා ඇත.

මෙම ආයතන 16 මගින් රැස්කළ දත්තවලට අනුව, 2014 වසර අවසන් වන විට විවිධ පාඨමාලා සඳහා සිසුන් 8,892 ක් බඳවා ගෙන සිටි අතර තවත් සිසුන් 3,074 ක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ශ්‍රියාපදිංචි මෙම රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සඳහා අලුතින් ඇතුළත් කර ගෙන ඇත. තවද, පූර්ණකාලීන හා අර්ධකාලීන පාඨමාලාවල ශ්‍රියාපදිංචි වී සිටි සිසුන් 2,035 ක් 2015 වසර තුළ

සංඛ්‍යා සටහන වී.ස. 5.2 රාජ්‍ය නොවන ආයතන විසින් පවත්වනු ලබන උපාධි පාඨමාලාවල උපාධි පිළිබඳ විස්තර

පාඨමාලා කාණ්ඩය	දේශීය පාඨමාලා හදාරා උපාධි ලබාගත් සිසුන්		දේශීය හා විදේශීය අනුබද්ධ විශ්වවිද්‍යාලවල පාඨමාලා හදාරා උපාධි ලබාගත් සිසුන්	
	2014 අවසන් වන විට මුළු උපාධිධාරීන් ¹	2015 වසර තුළ උපාධිධාරීන්	2014 වසර අවසන් වන විට මුළු උපාධිධාරීන්	2015 වසර තුළ උපාධිධාරීන්
සහතික පත්‍ර	-	-	38	35
ඩිප්ලෝමා/උසස් ජාතික ඩිප්ලෝමා	-	-	6,094	1,634
ප්‍රථම උපාධිය	6,626	1,476	3,328	1,026
පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමා	742	149	-	-
පශ්චාත් උපාධි	31	410	270	17
ආචාර්ය උපාධි	-	-	-	-
උපාධිය ලැබූ මුළු සිසුන් සංඛ්‍යාව	7,399	2,035	9,730	2,712

මූලාශ්‍රය: උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය

- දේශීය පාඨමාලා: සහතික පත්‍ර, ඩිප්ලෝමා හා උසස් ජාතික ඩිප්ලෝමා පාඨමාලා මෙයට ඇතුළත් වේ.
- විදේශීය විශ්වවිද්‍යාල අනුබද්ධ පාඨමාලා: ප්‍රථම උපාධි හා පශ්චාත් උපාධි මට්ටම් පාඨමාලා මෙයට ඇතුළත් වේ.
- විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව විසින් පිළිගැනීමෙන් අනතුරුව උපාධිය ලබාගත් මුළු සිසුන් සංඛ්‍යාව මෙමගින් නිරූපනය වේ.

දී උපාධිය ලබා ගෙන ඇති අතර, එයින් බහුතරයක් වාණිජ්‍ය සහ කළමනාකරණය, තොරතුරු තාක්ෂණය හා සම්බන්ධ පාඨමාලා හදාරනු ලැබූ සිසුන් වේ.

(ආ) උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය යටතේ ලියාපදිංචි වී නොමැති රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන

උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය යටතේ ලියාපදිංචි නොවූ රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 26 කින් යුත් නියැදියක් සඳහා සිදු කළ සමීක්ෂණයකින් ආයතන 16 ක් පමණක් ප්‍රතිචාර දක්වන ලදී. ඒ අනුව, ලියාපදිංචි නොවූ උසස් අධ්‍යාපන ආයතන මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබා දී ඇති අතර, 2014 සහ 2015 වසරවල දී පිළිවෙලින් සිසුන් 4,260 ක් හා 4,518 ක් උපාධි පාඨමාලා සඳහා ඇතුළත් කර ගන්නා ලදී. සිසුන් පූර්ණකාලීන හා අර්ධකාලීන පාඨමාලා සඳහා මෙම ආයතනවල ලියාපදිංචි වී ඇති අතර 2014 සහ 2015 වසරවල දී පිළිවෙලින් සිසුන් 2,222 ක් හා 2,405 ක් උපාධිය ලබා ගෙන ඇත. මෙම උපාධි පාඨමාලාවලින් බහුතරයක් සඳහා අ.පො.ස. (උ/පෙළ) ප්‍රතිඵල මත ඇතුළත් වීමේ වරම් ලබා දී ඇති අතර,

2014 සහ 2015 වසර දෙක තුළ දීම උපාධි පාඨමාලා හැඳුරු සිසුන්ගෙන් සියයට 50 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් වාණිජ්‍ය හා කළමනාකරණ පාඨමාලා හැඳුරු සිසුන් වේ.

ඉදිරි දැක්ම

ගෝලීය දැනුම් ආර්ථිකයේ ප්‍රතිලාභ අත්කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව අපේක්ෂා කරන පසුබිමක රටට අවශ්‍ය මානව ප්‍රාග්ධනය ශක්තිමත් කිරීමේ කාර්යයේ දී උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් පැවරී ඇත. රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල ධාරිතා සීමාවන් පැවතීම සහ රජයේ මූල්‍ය සංරෝධක පැවතීම හේතුවෙන් රටේ උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට ක්‍රියාකාරී දායකත්වයක් සැපයීම සඳහා විදේශ විශ්වවිද්‍යාල සහ වෘත්තීමය ආයතන ඇතුළු රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවලට පහසුකම් සලසා දීම සහ ඒවා දිරිමත් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. රට තුළ රාජ්‍ය නොවන විශ්වවිද්‍යාල පිහිටුවීමේ ප්‍රගතිය ඉතා අවම වුවත් පසුගිය වසර 15 කට අධික කාලයක් තිස්සේ ශ්‍රී ලංකා රජයේ වැඩි මැදිහත්වීමකින් තොරව, ප්‍රධාන වශයෙන් ඉල්ලුම පාදක කරගත් වෙළඳපොළ බලවේග⁶ හරහා උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ රාජ්‍ය නොවන සහභාගිත්වය විශිෂ්ට අන්දමින් ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම වර්ධනයන් සමඟ සහ මෙම අංශයේ වෙනස් වන ස්වභාවය මත රාජ්‍ය නොවන අංශයේ තෘතීය අධ්‍යාපනය සැපයීම දිරිමත් කිරීම සඳහා දැනට පවතින දැඩි රෙගුලාසි ලිහිල් විය යුතුය. උසස් අධ්‍යාපනයේ ප්‍රමිතිය, ගුණාත්මකභාවය සහ වගකීමට බැඳී සිටීම තහවුරු කිරීම සඳහා දීර්ඝකාලීන අවශ්‍යතාවයක්ව පැවති ස්වාධීන ජාතික තත්ත්ව සහතික සහ ප්‍රතීතන කවුන්සලයක් (National Quality Assurance and Accreditation Council - NQAAC) ස්ථාපිත කිරීම වැදගත් වේ. ස්වාධීන ජාතික තත්ත්ව සහතික සහ ප්‍රතීතන කවුන්සලය, රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන දෙඅංශයේම උසස් අධ්‍යාපන ආයතන තුළ ශක්තිමත් හා පුළුල් තත්ත්ව සහතික කරන හා ප්‍රතීතන පද්ධතියක් ස්ථාපිත කරනු ඇති අතර රට තුළ උසස් අධ්‍යාපන ආයතන පිහිටුවීම හා කළමනාකරණය කිරීමට නීති හා රෙගුලාසි හඳුන්වා දෙනු ඇත.

ඒ සමඟම, රට තුළ උසස් අධ්‍යාපනය සැපයීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන අංශයේ සහභාගිත්වය උනන්දු කරවන අතරම අවශ්‍යතාවයන් ඉහළ නැංවීම සඳහා රාජ්‍ය අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ක්‍රමය ද ශක්තිමත් හා පුළුල් කර ගත යුතු

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 5.3 උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය යටතේ ලියාපදිංචි නොවූ රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවලට බැඳී ගත් සිසුන් හා උපාධිය ලබාගත් සිසුන්

විස්තරය	2014	2015
උපාධි වර්ගය		
ප්‍රථම උපාධිය	1,619	1,598
පශ්චාත් උපාධිය	603	807
මුළු උපාධිධාරීන් සංඛ්‍යාව	2,222	2,405
ඇතුළත් වීමේ සුදුසුකම්		
අ.පො.ස (උ/පෙළ)	2,890	2,986
අ.පො.ස (සා/පෙළ)	166	152
වෙනත්	1,204	1,380
මුළු ශිෂ්‍ය බඳවාගැනීම	4,260	4,518
උපාධි පාඨමාලාව (ප්‍රථම උපාධිය)		
කලා හා සෞන්දර්ය අධ්‍යයනය	126	102
වාණිජ්‍ය හා කළමනාකරණ අධ්‍යයනය	629	573
නීතිය	141	147
විද්‍යාව	107	-
ඉංජිනේරු විද්‍යාව	383	470
තොරතුරු තාක්ෂණය	233	209
ප්‍රථම උපාධි පාඨමාලා හැඳුරු මුළු උපාධිධාරීන් සංඛ්‍යාව	1,619	1,598
උපාධි පාඨමාලාව (පශ්චාත් උපාධිය)		
වාණිජ්‍ය හා කළමනාකරණ අධ්‍යයනය	546	700
තොරතුරු තාක්ෂණය	33	55
නීතිය	24	52
පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා හැඳුරු මුළු උපාධිධාරීන් සංඛ්‍යාව	603	807

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සඳහා පවත්වන ලද සමීක්ෂණය - 2016

5 2016 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පවත්වන ලදී.

6 “ශ්‍රී ලංකාවේ තෘතීය අධ්‍යාපනය: ගැටලු, ප්‍රතිසංස්කරණ සහ අනාගත අපේක්ෂා” පිළිබඳ විශ්ලේෂණය, විශේෂ සටහන - 3, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්ෂික වාර්තාව, 2000 වර්ෂය.

අතර ශ්‍රම වෙළඳපොළ ඉල්ලුමේ ගුණාත්මකභාවය සහ අදාළත්වය වැඩිදියුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ. රාජ්‍ය නොවන අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවලට අඩු ආදායම්ලාභී දක්ෂ සිසුන් සඳහා ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානය කළ හැකි වේ. රාජ්‍ය නොවන අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවලට ගාස්තු අයකිරීම් සඳහා එලදායි උසස් අධ්‍යාපන වියදම් මූල්‍යන යාන්ත්‍රණයක් හඳුන්වා දීම, අඩු ආදායම්ලාභී සිසුන් සඳහා උපකාරයක් වේ.

වෘත්තීය හා කාර්මික ක්ෂේත්‍රය තුළ ද ඉහළ ගුණාත්මකභාවයෙන් යුතු රාජ්‍ය නොවන අංශයේ අධ්‍යාපන ආයතන ස්ථාපිත කිරීම වැදගත් වේ. වෘත්තීය අධ්‍යාපනය මගින් සත්කාරක සේවය, හෙද සේවය, යාන්ත්‍රික, ජලනල කාර්මික ශිල්පය, වඩු කර්මාන්තය, ඖෂධවේදය හා ප්‍රමාණාත්මක සමීක්ෂණය වැනි වෘත්තීමය ක්ෂේත්‍රවල සේවය කිරීම සඳහා සිසුන්ව සුදානම් කරනු ලබයි. එබැවින්, දේශීය හා විදේශීය වශයෙන් වර්ධනය වන වෙළඳපොළ හා කාර්මික අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සුදුසුකම් ලත් දක්ෂ ශ්‍රම බලකායක් නිර්මාණය කිරීමට මෙම ආයතනවලට හැකියාව පවතී.

මූලාශ්‍ර:

ආයෝජන මණ්ඩලය
 අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
 උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය
 විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂම
 රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන

නිර්මාණකරණය හා මාධ්‍යයකරණය, කාර්යාල කළමනාකරණය, කෘෂිකාර්මික වැවිලි හා පශු සම්පත්, මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ සහ මුද්‍රණය වැනි ක්ෂේත්‍රවල සහතිකලත් පාඨමාලා 2,291 ක් පවත්වන ලදී. කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු දෙපාර්තමේන්තුව, වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය, ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතනවලට ඇතුළත් වේ. තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව විසින් අදාළ තාක්ෂණික පාඨමාලා සාර්ථකව නිම කළ සිසුන් සඳහා ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් පද්ධතිය යටතේ ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතිකපත් 44,148 ක් පිරිනමා ඇත. මෙය 2014 වසරේ දී නිකුත් කරන ලද ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතිකපත්‍ර 28,535 ට සාපේක්ෂව තියුණු වර්ධනයකි.

2015 වසර තුළ දී අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ රාජ්‍ය නොවන පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. 2015 වසර අවසන් වන විට ශ්‍රී ලංකාව තුළ රජයේ අනුමත පෞද්ගලික පාසල් (විශේෂ අවශ්‍යතා ඇති දරුවන් සඳහා වූ පාසල් ඇතුළුව) 104 ක් ක්‍රියාත්මක විය. 2015 වසර තුළ දී සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන පද්ධතිය තුළ අධ්‍යාපනය ලද මුළු සිසුන්ගෙන් පෞද්ගලික හා ජාත්‍යන්තර පාසල්වල අධ්‍යාපනය ලැබූ සිසුන් සංඛ්‍යාව පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 4.9 සිට 5.1 දක්වා වර්ධනය වී තිබේ. 2014/2015 අධ්‍යයන වර්ෂය තුළ අ.පො.ස. උසස් පෙළින් පසු විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා සිසුන් 149,572 ක් සුදුසුකම් ලැබූව ද, ධාරිතාවේ පවතින සීමාකම් හේතුවෙන් රජයේ විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතියට ඇතුළත් කර ගැනුනේ එයින් සියයට 17 ක්, එනම් සිසුන් 25,624 ක් පමණි. රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය තුළ පවතින සීමිත අවස්ථාවන් මෙන්ම අභිරුචියෙහි සිදු වන වෙනස්කම් හේතුවෙන් උසස්

අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා පිටරටවලට සංක්‍රමණය වීම ඉහළ ගොස් ඇති අතර ඒ හේතුවෙන් රට තුළ පවතින කුසලතා හා විදේශ විනිමය සංචිතවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් රටින් පිටතට ගලා යෑම සිදු වේ. කෙසේ වෙතත්, අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ පවතින මෙම පරතර යම්තාක් දුරට පියවීම සඳහා මෑත කාලයේ දී විදේශ විශ්වවිද්‍යාල සමග අනුබද්ධ රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සමගාමීව වර්ධනය වී ඇති අතර, එය නිසි ලෙස කළමනාකරණය කළ හැකි නම් විශාල විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් රට තුළ රඳවා ගත හැකි වේ. 2015 වසර අවසන් වන විට රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන 16 ක් “උපාධි ප්‍රදානය කරන ආයතන”

3.11 සංඛ්‍යා සටහන **තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ක්ෂේත්‍රයේ මූලික ලක්ෂණ**

ශීර්ෂය	2014	2015 (අ)
1. ලියාපදිංචි කළ කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ආයතන සංඛ්‍යාව	1,191	1,353
රාජ්‍ය	531	635
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	660	718
2. පිළිගත් පාඨමාලා සංඛ්‍යාව	2,277	2,291
රාජ්‍ය	1,754	1,588
පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන	523	703
3. ප්‍රදානය කළ ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතිකපත් සංඛ්‍යාව	28,535	44,148
කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව	3,481	4,171
ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය	6,185	11,787
වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය	7,711	10,484
ජාතික තරුණ සේවා සභාව	720	1,244
පෞද්ගලික ආයතන	10,438	16,462

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව

ලෙස හඳුනාගෙන තිබූ අතර එම ආයතන මගින් උපාධි වැඩසටහන් 64 ක් පවත්වාගෙන යන ලදී. 2015 වසර තුළ දී එවැනි පූර්ණ කාලීන හෝ අර්ධ කාලීන පාඨමාලා හැදෑරූ සිසුන් 2,035 ක් උපාධි ලබා ගෙන ඇත. මීට අමතරව, සිසුන් 60,000 කට අධික ප්‍රමාණයක් මෙම ආයතනවල ඩිප්ලෝමා හා අනුබද්ධ උපාධි වැඩසටහන්වල ලියාපදිංචි වී සිටියහ. උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය විසින් තත්ත්ව සහතිකකරණය හා ප්‍රතීතනය පිළිබඳ සමාලෝචන කමිටු හා ස්ථාවර කමිටුව සඳහා පහසුකම් සලසන ලදී. තවද, විදේශ සුදුසුකම් ප්‍රදානය කරන විදේශ විශ්වවිද්‍යාල සමග අනුබද්ධ ආයතන මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වෘත්තීය සුදුසුකම් ප්‍රදානය කරන ආයතන විසින් විශාල සිසුන් සංඛ්‍යාවක් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් වී තිබේ. රට තුළ අධ්‍යාපන අවස්ථාවන්ගේ උග්‍ර හිඟයක් පැවතීම හේතුවෙන් වසර ගණනාවක් පුරා මෙවැනි සංවර්ධනයක් ඇති වෙමින් පවතින බව හඳුනා ගෙන ඇත. අවශ්‍ය සම්පත් ලබා දීමේ දී රජයට විවිධ සීමාවන්ට මුහුණදීමට සිදු වී ඇති බැවින් ඒ සඳහා ස්වභාවික විකල්පයක් ලෙස අධ්‍යාපනය සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ දායකත්වය ඉහළ ගොස් ඇත. මෙය අනාගත අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ දී විශේෂයෙන් සැලකිල්ලට ගත යුතු වේ. සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය තුළ අධ්‍යාපනය උත්ප්‍රේරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන බැවින් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශ සමගාමී ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන උපායමාර්ගය සැලකිලිමත්ව ප්‍රතිව්‍යුහගත කළ යුතු වේ. මෙම සන්ධර්භය තුළ ගුණාත්මකබවින් අඩු අධ්‍යාපන අවස්ථා නොපැවතීම සහතික කිරීම සඳහා නිසි අධීක්ෂණයක් හා තත්ත්ව සහතික කිරීමක් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

නිවාස සහ නාගරික සංවර්ධනය

රටේ ආර්ථික වර්ධනයත් සමග නිවාස හා වැඩිදියුණු වූ නාගරික යටිතල පහසුකම් සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ යමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකාව තුළ නිවාස සඳහා වන වාර්ෂික ඉල්ලුම නිවාස 50,000 කට වැඩි බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙම ඉල්ලුම සපුරාලීමේ දී අඩු ආදායම්ලාභී කණ්ඩායම් හා පැල්පත්වාසීන් ඇතුළුව සාමාන්‍ය ජනතාව සඳහා රාජ්‍ය අංශයේ නිවාස ලබා දීම සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය නොවන නිවාස ව්‍යාපෘති සඳහා පහසුකම් සැලසීම යන ද්විත්ව කාර්යභාරය රජය විසින් අඛණ්ඩව ඉටු කරන ලදී. අදාළ ප්‍රදේශවල ආර්ථික, සමාජ හා භෞතික සංවර්ධනය ළඟා කර ගැනීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීමේ හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතු ද රජය විසින් සිදු කරන ලදී.

2015 වසර තුළ දී රජය විසින් නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන් කිහිපයක් ආරම්භ කරන ලදී. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය (ජා.නි.සං.අ.) විසින් 2015 වසරේ දී සැමට සෙවණ වැඩසටහන හඳුන්වා දුන් අතර, ඒ යටතේ ජා.නි.සං.අ. විසින් අවිධිමත් ආදායම් උපයන්තන්ට නිවසක් ඉදිකර ගැනීම සඳහා රුපියල් 100,000 ක මුදලක් ලබා දෙයි. මෙම වැඩසටහන යටතේ, වසර තුළ දී ජා.නි.සං.අ. විසින් නිවාස 35,771 ක් නිම කරන ලදී. මෙයට අමතරව, ජා.නි.සං.අ. විසින් සිමෙන්ති කොට්ට 10 ක් සහ තාක්ෂණික සහාය සපයන නිවාස කපරාරු කිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, ඒ යටතේ වසර තුළ දී නිවාස ඒකක 28,673 ක් වැඩි දියුණු කරන ලදී. තවද, ජන සෙවණ උපහාර ග්‍රාමීය හා අර්ධ නාගරික වැඩසටහන සහ සසුනෙන් සෙවණ වැනි අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාව ඉලක්ක කරගත් අනෙකුත් නිවාස වැඩසටහන් ද ජා.නි.සං.අ. විසින් අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යන ලදී. මෙම යෝජනා ක්‍රම යටතේ වසර තුළ දී අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් 7,775 කට ප්‍රතිලාභ සැලසුණු අතර, ඉන් පවුල් 5,047 කට නව නිවාස ඒකක හිමි විය. තවද, උතුරු පළාතේ නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ ජා.නි.සං.අ. විසින් වසර තුළ දී නිවාස 1,955 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් කරන ලදී. මෙයට අමතරව, ජා.නි.සං.අ. විසින් දේපළ අයිතිවාසිකම් නොමැතිව රජයේ නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල ජීවත්වන නිවැසියන් 2,947 ක් සඳහා හිමිකම් ඔප්පු ලබා දුන් අතර, බිම් කොටස් 1,000 ක් ද බෙදා දෙන ලදී. මේ අතර, නාගරික ජනාවාස සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.ජ.සං.අ.) විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලුනාව, ලිඳුල හා හලාවන නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන් යටතේ නිවාස ඒකක 467 ක් ඉදිකෙරෙමින් පැවැතුණි. තවද, සමාජ ආර්ථික හා සංස්කෘතිකමය වශයෙන් අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාසවල ජීවත්වන ප්‍රජාව සවිබල ගැන්වීමේ අරමුණින් නා.ජ.සං.අ. විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ජනසෙවණ ස්වයංකාරී මානව සංවර්ධන වැඩසටහන, පවුල් 39,230 ක් ආවරණය වන පරිදි අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාස 394 ක් දක්වා පුළුල් කෙරිණි. මේ අතර, අඩු ආදායම් සහිත නාගරික ජනාවාසවල සිටින පුද්ගලයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.සං.අ.) යටතේ නිවාස ව්‍යාපෘති කිහිපයක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. වසර තුළ දී අඩු පහසුකම් සහිත නාගරික පවුල්වලට නිවාස ඒකක 872 ක් ලබා දෙමින් නා.සං.අ. විසින් ෆර්ගසන් පාර නිවාස ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කළ අතර, නිවාස ඒකක 14,509 කින් සමන්විත මහා පරිමාණ නිවාස ව්‍යාපෘති 17 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. තවද, නා.සං.අ. විසින් මහරගම,

හෝමාගම හා හංවැල්ල යන ප්‍රදේශවල නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් නිම කරන ලදී. ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන පනතේ විධිවිධාන යටතේ පිහිටුවන ලද ඉදිකිරීම් පිළිබඳ ජාතික උපදේශන කමිටුව විසින් ඉදිකිරීම් පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් කෙටුම්පත් කර ඇති අතර, එය කඩිනමින් අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

බස්නාහිර පළාත ඇතුළුව දිවයින පුරා නාගරික සංවර්ධනය සඳහා පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් රජය විසින් සිය 'මහා නගර සංවර්ධන සැලැස්ම' එළිදක්වන ලදී. බස්නාහිර කලාපය තුළ නගර ඒකරාශී වන ලෙස ප්‍රාදේශීය පරිවර්තනයක් ඇති කිරීම හා සමස්ත ජාතික ආර්ථිකයේ ව්‍යුහාත්මක පරිවර්තනයක් ළඟා කර ගැනීම මෙම සැලැස්මෙහි අරමුණ හා සංකල්පය වේ. ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම, වාණිජ හා මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් සඳහා උපකාරී වීමට භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙන්ම, ව්‍යාපාරික, නේවාසික, නවාතැන් පහසුකම්, සාප්පු හා ආහාරපාන සහ විනෝදාශ්වාදය වැනි කරුණු සඳහා පහසුකම් සලසන මහා පරිමාණ මිශ්‍ර සංවර්ධනයන් හඳුන්වා දීම ද මෙම ව්‍යාපෘතියට ඇතුළත් වන අතර, එමගින් කොළඹ ව්‍යාපාරික දිස්ත්‍රික්කය ලෝකයේ වඩාත් ආකර්ෂණීය නගරයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා හැකියාව සැලසෙනු ඇත. ව්‍යාපාරික අවස්ථා, ජීවන හා විනෝදාත්මක කටයුතු සඳහා නවීන ප්‍රජාවක් නිර්මාණය කිරීමට පරිසරය සලසා දෙමින් හා කලාපයට ආවේණික ගුණාංග ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් වරාය නගර ව්‍යාපෘතිය අඛණ්ඩව සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙල සහ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම

අභ්‍යන්තර ගැටුම් නිමවීමෙන් පසු තුළ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සහ ප්‍රදේශ අතර සංවලතාව ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ජාතික මට්ටමින් දරිද්‍රතාවය අඩු කිරීමේ කටයුතුවල සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන ඇත. ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල පදනම් කර ගනිමින් දිළිඳුකම මැනීම සඳහා පොදු දර්ශකයක් ලෙස භාවිතා කරන ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය, 2009/10 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 8.9 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසරේ දී සියයට 6.7 ක් ලෙස වාර්තා වී ඇත. ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය අනුව දරිද්‍රතා රේඛාවට පහළින් සිටින ජනගහනය 2009/10 වසරේ දී වාර්තා වූ මිලියන 1.8 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසරේ දී

ආසන්න වශයෙන් මිලියන 1.3 ක් විය. ලෝක බැංකුවට අනුව සංසන්දනාත්මක කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන එක් පුද්ගලයෙකුට එක් දිනකට එ.ජ. ඩොලර් 1.25 ක් (2005 ක්‍රයශක්ති සාමාන්‍යයට අනුව) වන අන්ත දරිද්‍රතා රේඛාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාව ඉතා අඩු මට්ටමක පවතී. එම නිර්වචනයට අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ අන්ත දරිද්‍රතාවය 2002 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 13 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසරේ දී සියයට 3 ක් දක්වා අඩු වී ඇත.

1990 සිට 2015 වන විට දරිද්‍රතාවය හරි අඩකින් අඩු කිරීමේ සහග්‍ර සංවර්ධන අභිමතාර්ථය සපුරා ගෙන ඇති ශ්‍රී ලංකාව වර්තමානයේ දී ප්‍රාදේශීය විෂමතාවයන් හා ආදායම් අසමානතාවයන් සඳහා විසඳුම් සොයන අතර තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථවල පළමු අභිමතාර්ථය වන සියලු ආකාරයේ දිළිඳුබව සියලු තැන්හිම දුරු කිරීමේ අභියෝගයට මුහුණපා සිටී. පසුගිය දශක කිහිපය තුළ ජාතික මට්ටමෙන් දිළිඳුකම පහත වැටී තිබුන ද, දිස්ත්‍රික් සහ එක් එක් අංශවල පුළුල් විෂමතා දැක ගත හැකි වේ. පෙර ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණවලට අනුව සියලු අංශවල දරිද්‍රතාවය අඩු වී ඇතත්, 2012/13 වසරේ දී වතු හා ග්‍රාමීය අංශ තුළ දරිද්‍රතා මට්ටම නාගරික අංශයට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ අගයක පවතී. පළාත් මට්ටමින් බැලීමේ දී අවම දරිද්‍රතා මට්ටම වූ සියයට 2.0 බස්නාහිර පළාතෙන් වාර්තා වූ අතර, උගව පළාතෙන් සියයට 15.4 ක් වූ ඉහළම දරිද්‍රතා මට්ටම වාර්තා විය. දරිද්‍රතා මට්ටම දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් සලකා බැලීමේ දී කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ දරිද්‍රතාවය සියයට 1.4 ක සිට මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කයේ දරිද්‍රතාවය සියයට 28.8 ක් දක්වා පරාසයක පවතී. සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් ගත් කල, රත්නපුර, කුරුණෑගල, ගාල්ල, මඩකලපුව, මොනරාගල හා බදුල්ල යන දිස්ත්‍රික්කවල විශාල දිළිඳු ජනගහනයක් වාර්තා වී ඇත. අභ්‍යන්තර ගැටුම් අවසන් වීමෙන් පසු නැවත යථා තත්වයට පත්වෙමින් පවතින උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල දරිද්‍රතාවය පිළිවෙළින් සියයට 10.9 ක් සහ සියයට 11.0 ක් ලෙස වාර්තා විය. මේ

3.12 සංඛ්‍යා සටහන ජනගහන දරිද්‍රතා දර්ශකය

අංශය	1995/96	2002	2006/07	2009/10	2012/13
ශ්‍රී ලංකාව	28.8	22.7	15.2	8.9	6.7
නාගරික	14.0	7.9	6.7	5.3	2.1
ග්‍රාමීය	30.9	24.7	15.7	9.4	7.6
වතු	38.4	30.0	32.0	11.4	10.9

මූලාශ්‍රය: ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

විශේෂ සටහන 6

නිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ

2015 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී නිව්යෝක් නුවර එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධාන ප්‍රධාන කාර්යාලයේ දී එක් රැස්වූ ලෝක නායකයින් විසින් වසර 2000 දී හඳුන්වා දෙන ලද සහග්‍ර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ (ස.සං.අ.) සඳහා අනුප්‍රාප්තික අභිමතාර්ථ ලෙස, තිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ¹ (කි.සං.අ.) එළිදැක්වන ලදී. ස.සං.අ. මෙන් නොව, එක්සත් ජාතීන්ගේ ක්‍රියාකාරී කමිටු ඇතුළු විවිධ රාජ්‍ය හා පුද්ගලික සංගම්වල පවත්වන ලද දීර්ඝ සහ සංකීර්ණ සාකච්ඡා වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කි.සං.අ. ඉදිරිපත් කර ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් සැලකූ විට, කි.සං.අ. ව්‍යුහය දිළිඳුකම පිටුදැකීම, පෘථිවිය ආරක්ෂා කිරීම සහ සැමට සෞභාග්‍ය උදාකිරීම සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මකි. දිළිඳුකම, තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා ඇති ප්‍රධානතම බාධකය ලෙස කි.සං.අ. හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒ අනුව, අන්ත දිළිඳුකම ඇතුළු සියළු ආකාරයේ දිළිඳු බව පිටුදැකීමට කි.සං.අ. විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇත. කි.සං.අ. ව්‍යුහය ලෝකය තිරසාර, ස්ථායී සංවර්ධන මාවතකට යොමු කිරීමට දායක වන පැහැදිලි පරිවර්තනාත්මක මුල්පිරීම රැසක් අරමුණු කර ඇත. එකිනෙකට තදින් බැඳී පවතින ඒකාබද්ධ කි.සං.අ., තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා ආර්ථික, සමාජීය සහ පාරිසරික යන ත්‍රිවිධ අංශයම සමබරව පවත්වාගෙන යන අතර ස.සං.අ. මත ගොඩනැගී ඇති ඒවා ස.සං.අ. යටතේ සාක්ෂාත් කරගැනීමට නොහැකි වූ අභිමතාර්ථ සපුරා ගැනීමට ද ප්‍රයත්න දරයි. මෙම අභිමතාර්ථ සහ ඉලක්ක මානව සංහතිය සහ පෘථිවියේ අභිවෘද්ධිය සඳහා ඉතා වැදගත්

පුළුල් පරාසයක් ආවරණය වන නව පියවර රැසකින් සමන්විත වන අතර ඒවා, පහත සංඛ්‍යා සටහනේ දැක්වා ඇති පරිදි, පුළුල් ක්ෂේත්‍ර පහක් යටතේ දැක්විය හැක.²

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 6.1 කි. සං. අ. යොමු වී ඇති පුළුල් ක්ෂේත්‍ර පහ

පුළුල් ක්ෂේත්‍රය	විස්තරය
ජනතාව	සියළු ආකාර මාන තුළ, දිළිඳුකම සහ සාගින්න අවසන් කිරීමට සහ සියළු මානව වර්ගයා ගෞරවය, සමානාත්මතාවය සහ සෞඛ්‍ය සම්පන්න පරිසරයක් තුළ තමන්ගේ කුසලතාවයන් සපුරාගත හැකි බව තහවුරු කිරීම
පෘථිවිය	වත්මන් සහ අනාගත පරපුරවල අවශ්‍යතා සඳහා සහාය විය හැකි වන පරිදි, තිරසාර පරිභෝජන සහ නිෂ්පාදන හරහා ස්වාභාවික සම්පත් තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය සහ දේශගුණික විපර්යාස සඳහා කඩිනම් පියවර ගනිමින්, පෘථිවිය ගෞරවනීය ලෙස ආරක්ෂා කිරීම.
සෞභාග්‍ය	සියළු මනුෂ්‍ය වර්ගයා සමෘද්ධිමත් හා තෘප්තිමත් ජීවිත භුක්ති විඳින බව සහ ආර්ථික, සාමාජීය සහ නාසැණික ප්‍රගතිය ස්වභාවධර්මය සමග එකමුතුව සිදුවන බව තහවුරු කිරීම.
සාමය	බිය හා ප්‍රචන්ඩත්වයෙන් තොර, සාමකාමී, සාධාරණ සහ සියළු දෙනා එක් කරගත් සමාජයක් සඳහා දොරටු ලබා දීම.
හවුල් කර සුදු	මෙම න්‍යායපත්‍රය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා ගැනීමට, ශෝච්‍ය සහයෝගිතාවය පදනම් කරගෙන දිළිඳුකම හා වඩාත් පීඩාවට ලක්වූ ජනතාව කෙරෙහි විශේෂ අවධානයකින් යුතුව, තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා බලපවත්වන ලද ශෝච්‍ය හවුල්කරුවන්ගෙන් හා සියළු රටවලින්, සියළු පාර්ශවකරුවන්ගෙන් හා සියළු ජනතාවගේ දායකත්වය ලබාගෙන ක්‍රියාත්මක වීම.

මූලාශ්‍රය: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

ඒ අනුව කි.සං.අ. න්‍යාය පත්‍රය, කි.සං.අ. 17 ක් ප්‍රකාශයට පත් කරමින් මෙම සහයෝගිතා ගමන්මග ආරම්භ කළ අතර මෙම සෑම අභිමතාර්ථයක්ම ඊට විශේෂිත වූ ඉලක්ක කිහිපයකින් සමන්විත වේ. තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ පුළුල් පරාසයක ගැටළු ආවරණය කෙරෙන මෙම ඉලක්ක වල එකතුව 169 ක් වේ.

1 පහත සඳහන් ප්‍රමුඛ අර්ථකථනය ද ඇතුළත්ව, තිරසාර සංවර්ධනය නිර්වචනය කරන විවිධ ක්‍රම තිබේ: “ස්වකීය පරපුරේ අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා අනාගත පරපුරට ඇති හැකියාව කැප නොකර වත්මන් අවශ්‍යතා සපුරා ගන්නා සංවර්ධනය තිරසාර සංවර්ධනයයි” - බ්‍රන්ට්ලන්ඩ් කොමිසම (1987)

2 වැඩි විස්තර සඳහා බලන්න : <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

නිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථ 17

මූලාශ්‍රය: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs>

අභිමතාර්ථ 1	සියළු ආකාරයේ දිළිඳුබව, සියළු තැන්හිම දුරු කිරීම	අභිමතාර්ථ 17	තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා ගෝලීය සහයෝගීතාවය ක්‍රියාත්මක කළහැකි විධික්‍රම හා නව පනගැන්වීම් ශක්තිමත් කිරීම.
අභිමතාර්ථ 2	කුසගින්න දුරුකිරීම, ආහාර සුරක්ෂිතාව සහ පෝෂණ වැඩිදියුණුව ලබා ගැනීම, සහ තිරසාර කෘෂිකාර්මික ප්‍රවර්ධනය.	බහුවිධ අන්තර් සම්බන්ධතා	සහිතව කි.සං.අ. ඒකාබද්ධ ස්වභාවයකින් පැවතීම තිරසාර සංවර්ධනයේ විවිධාකාර පැතිකඩ සාක්ෂාත් කරගැනීමට ඉතා වැදගත් වේ. එබැවින්, කි.සං.අ. ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ඒවා ජාතික/කලාපීය සැලසුම් ප්‍රමුඛතා සහ ප්‍රකාශනවලට ඒකාබද්ධ කිරීම අවශ්‍ය වනු ඇති අතර, කි.සං.අ. 17 ම ඉතා සම්බන්ධිත බැවින් හා එකිනෙකින් හුදකලාව ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි බැවින් විවිධ අංශ ඒකාබද්ධවී කටයුතු කිරීම දිරිමත් කළ යුතු වේ. ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම හා වාර්තා කිරීමේ දී අවශ්‍යතා හා ධාරිතාවන් සපුරාලීම ද අවශ්‍ය වේ. විවිධ මට්ටමේ රාජ්‍ය හා පාර්ශවකාර කණ්ඩායම් අතර ප්‍රමුඛතාව මත සහයෝගීතා හා දායකත්ව පියවර ගැනීම ද අවශ්‍ය වනු ඇත. සියල්ලන්ගේ ජීවිත සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ නැංවීමට නම්, සියළු මට්ටම්වලින් ගනු ලබන ප්‍රයත්නයන් සමස්ත කි.සං.අ. න්‍යාය පත්‍රය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සිදු කළ යුතුව ඇත.
අභිමතාර්ථ 3	සෑම වයසකම සියළු දෙනාටම, සෞඛ්‍ය සම්පන්න දිවියක් තහවුරු කරන අතර යහපැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.	මුළු සංඛ්‍යාව	169 ක් වන සම්පූර්ණ කි.සං.අ. ඉලක්ක අතරින් කිහිපයක්, විශේෂයෙන්ම මාතෘ, ළමා සහ ළදරු මරණ සම්බන්ධයෙන් වන ඉලක්කයන් ශ්‍රී ලංකාව දැනටමත් සම්පූර්ණ කර ඇත. තවද, රජය විසින් හඳුන්වා දී ඇති නිල-හරිත සංවර්ධන උපාය මාර්ගය වැනි නව මුල්පිරීම්, පාරිසරික ගැටළු විසඳන අතර, අදාළ කි.සං.අ. සපුරා ගැනීමට දායක වනු ඇත. මෙවන් ප්‍රගතියක් ලබා තිබුණ ද, 2030 දී රට තුළ කි.සං.අ. සපුරාගැනීම සඳහා, සෑම පාර්ශවයකම සහභාගිත්වයක් ඇතිව සාමූහික ශක්තිමත් ප්‍රයත්නයක් දැරිය යුතුව ඇත.
අභිමතාර්ථ 4	සියල්ලන් සඳහා පරිපූර්ණ හා සාධාරණ ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් සහතික කිරීම හා දිවිය පුරාම ඉගෙනුම් අවස්ථා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.	මූලාශ්‍ර :	World Commission on Environment and Development (the Brundtland Commission), <i>Our Common Future</i> , Oxford University Press (1987).
අභිමතාර්ථ 5	ස්ත්‍රී - පුරුෂ සමානාත්මතාවය ලබා කර ගැනීම සහ සියළුම කාන්තාවන් හා ගැහැනු ළමුන් සවිබල ගැන්වීම.	https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld	http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
අභිමතාර්ථ 6	සෑමට ජලය හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ලබා ගත හැකි බව හා තිරසාර කළමනාකරණය සහතික කිරීම.	https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs	
අභිමතාර්ථ 7	දැරිය හැකි, විශ්වාසනීය, තිරසාර හා නවීන බලශක්ති ප්‍රවේශය සියළු දෙනා සඳහා තහවුරු කිරීම.		
අභිමතාර්ථ 8	සියළු දෙනා සඳහා කල්පවත්නා, පූර්ණ සහ තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් සම්පූර්ණ හා ඵලදායී රැකියා හා ගෞරවනීය රැකියා අවස්ථා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.		
අභිමතාර්ථ 9	ඕරොන්තුදෙන යටිතල පහසුකම් ඉදිකිරීම, පූර්ණ සහ තිරසාර කාර්මිකකරණය සහ නව නිපැයුම් ප්‍රවර්ධනය.		
අභිමතාර්ථ 10	රටවල් ඇතුළත හා රටවල් අතර අසමානතාවය අඩු කිරීම.		
අභිමතාර්ථ 11	නගර හා මානව ජනාවාස, පූර්ණ, ආරක්ෂිත, ඕරොන්තු දෙන, තිරසාර තත්වයට පත් කිරීම.		
අභිමතාර්ථ 12	පාරිභෝජන හා නිෂ්පාදන රටාවන්හි තිරසාරත්වය සහතික කිරීම.		
අභිමතාර්ථ 13	දේශගුණික විපර්යාස සහ ඒවායේ බලපෑම් වලට එරෙහිව හදිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.		
අභිමතාර්ථ 14	තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා සාගර, මුහුදු හා සාගර සම්පත් සුරක්ෂිතව, කල් පවත්නා පරිදි භාවිතා කිරීම.		
අභිමතාර්ථ 15	ගොඩබිම් පරිසර පද්ධති තිරසාර ලෙස භාවිතා කිරීම, ප්‍රවර්ධනය කිරීම, ආරක්ෂා කිරීම හා පිළිසකර කිරීම, වනාන්තර තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කිරීම, කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමට කටයුතු කිරීම හා ඉඩම් අවභාවිතය නැවැත්වීම හා පිළිසකර කිරීම සහ ජෛව විවිධත්වයට හානිවීම නතර කිරීම.		
අභිමතාර්ථ 16	තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා සාමකාමී සහ සියළුදෙනා ඇතුළත් වූ සමාජයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම, සියළු දෙනාටම යුක්තිය සඳහා ප්‍රවේශයක් සැලසීම සහ ඵලදායී, වගකීමක් සහිත හා පූර්ණ ආයතන සියළු මට්ටම් සඳහා ඇති කිරීම.		

අතර, ගෘහ ඒකක ආදායම මත පදනම්ව නිර්ණය කරන ගිනි සංගුණකය 2009/10 වසරේ පැවති 0.49 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසරේ දී සියයට 0.48 ක් ලෙස වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ ද, ගෘහ ඒකක වියදම මත පදනම්ව නිර්ණය කරන ගිනි සංගුණකය 2009/10 වසරේ දී පැවති සියයට 0.37 ට සාපේක්ෂව 2012/13 වසරේ දී සියයට 0.40 ක් ලෙස වාර්තා වී ඇත.

ජනගහනයේ දිළිඳු සහ ආර්ථික අවදානම් සහිත අංශවල ජීවනෝපාය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය විසින් සමාජ ආරක්ෂණ ජාල යෝජනා ක්‍රම තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. රට තුළ අඩු ආදායම්ලාභීන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණ ඇතිව රජය විසින් 2015 වසර තුළ සමාදේශී/දිවිනැගුම හරහා ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන් සඳහා අඩුකඩව සම්පත් යොමු කර ඇත. 2015 ජනවාරි මාසයේ සිට

3.13 සංඛ්‍යා සටහන

ප්‍රධාන සුභසාධන වැඩසටහන් සහනාධාරණී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම

වසර	දිවිනැගුම / සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන		පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන		වියළි සලකා වැඩසටහන
	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන) (ආ)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	වටිනාකම (රු. මිලියන)
2011	1,541,575	9,043	44,739	360	100
2012	1,549,107	10,553	55,299	250	54
2013	1,477,313	15,256	40,403	204	33
2014	1,479,811	15,042	47,858	279	28
2015	1,453,078	39,994	ලැ.නො.	2,422	118

(අ) වර්ෂය අවසානයේ දී
(ආ) භූමිතෙල් සහනාධාරය ද ඇතුළත්ව

මූලාශ්‍රය: දිවිනැගුම සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව කාර්තා හා ළමා කටයුතු අමාත්‍යාංශය මුදල් අමාත්‍යාංශය

සමෘද්ධි සහනාධාරය මසකට රුපියල් 1,500 සිට මසකට රුපියල් 3,000 දක්වා සියයට සියයකින් ඉහළ නංවන ලදී. 2015 අප්‍රේල් මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මෙය මසකට රුපියල් 3,500 ක් දක්වා තවදුරටත් ඉහළ දමන ලදී. දිවිනැගුම ප්‍රජා මූල බැංකු හරහා “දිවිනැගුම දිවිය සවිය” විශේෂ ණය යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක විය. මේ වන විට සමෘද්ධි/දිවිනැගුම බැංකු සංගම් 35,896 ක් හා සමෘද්ධි/දිවිනැගුම මහා සංගම් 332 ක් පවතී. තවද, 1,074 ක් වන ප්‍රජා මූල බැංකු ශාඛා මගින් වසර තුළ දී ණය යෝජනා ක්‍රම 14 ක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. දිවිනැගුම සහනාධාර වැඩසටහන යටතේ 2015 වසර තුළ දී වෙන් කරන ලද මුළු අරමුදල් ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 40.0 ක් වූ අතර, එය රටේ සමස්ත ජනගහනයෙන් සියයට 27 ක් නියෝජනය කරන අඩු ආදායම් ලබන පවුල් මිලියන 1.45 ක් ඉලක්ක කර ගනිමින් වෙන්කර ඇත. තවද, පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන යටතේ රුපියල් බිලියන 2.4 ක මුළු වියදමින් ගැබ්නී මව්වරුන් සඳහා එක් අයෙකුට රුපියල් 20,000 ක් බැගින් වටිනා ආහාර ඇසුරුම් මල්ලක් ලබා දෙන ලදී. දිවිනැගුම සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන යටතේ ප්‍රතිලාභී පවුල් 330,443 ක් වෙනුවෙන් රුපියල් මිලියන 831 ක් වෙන්කර ඇත. තවද, දිවිනැගුම වැඩසටහන මගින් ජීවනෝපාය වැඩසටහන්වල ඵලදායීතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ග්‍රාමීය හා ප්‍රාදේශීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කරන ලදී.

පරිසරය

පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම හා රැක ගැනීම අද වන විට අන් කවරදාටත් වඩා වැදගත් බවට පත් වී තිබේ. ගෝලීය උණුසුම ඉහළ යෑම, පිරිසිදු ජලය හිඟ වීම, ජෛව විවිධත්වය අඩු වීම සහ ඕසෝන් ස්ථරය

ක්ෂය වීම ගෝලීය වශයෙන් පරිසරයට බලපාන මූලික තර්ජන ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. අනෙකුත් බොහෝ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් මෙන් ශ්‍රී ලංකාව ද ප්‍රධාන වශයෙන් සිය ආර්ථික සංවර්ධනය සමඟ සම්බන්ධිත පුළුල් පරාසයක පවතින පාරිසරික අභියෝගවලට මුහුණ පා සිටී. දැඩි භූමි හානිය, ජල සම්පත් දුර්වල ලෙස කළමනාකරණය කිරීම, මහා පරිමාණ වන විනාශය හා වන ජීවීන් හා ශාක විනාශ කිරීමෙන් ඇති වන බලපෑම, ජෛව විවිධත්වය අහිමි වීම, වෙරළ ධාදනය, ජල හිඟය, වායු දූෂණය, අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම සහ කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතාවය අහිමි වීම යන කරුණු ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසරය සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේ දී පවතින ප්‍රමුඛ ගැටලු අතරට ඇතුළත් වේ. රටේ පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම, සංරක්ෂණය හා වැඩිදියුණු කිරීමේ වගකීම රජය වෙත පැවරී තිබුණ ද, ඊට අනුපූරකව සෑම ශ්‍රී ලාංකිකයෙකුම ස්වභාවධර්මය ආරක්ෂා කිරීමට හා සම්පත් සංරක්ෂණය කිරීමට බැඳී සිටී.

2015 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයේ දී හඳුන්වා දුන් එක්සත් ජාතීන්ගේ නිරසාර සංවර්ධන අභිමතාර්ථවලට අනුකූලව, ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය තුළ පරිසරය හා ස්වාභාවික සම්පත් ආරක්ෂා කිරීම කෙරෙහි වන අවධානය අඛණ්ඩව ශක්තිමත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර පාරිසරික ගිවිසුම් හා කෙටුම්පත් කිහිපයකට අත්සන් තබා ඇති අතර, ඒ අනුව රටේ සංවර්ධන න්‍යාය පත්‍රය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ආර්ථික වර්ධනය හා පාරිසරික සුරක්ෂිතභාවය අතර මනා තුලනයක් පවත්වා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගෙන ඇත. ඉහළ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් වනාන්තර ආවරණය අඩු වීම, වෙරළ ධාදනය, වායු දූෂණය, මිරිදිය හා කරදිය ජලය දූෂණය, පරිසර පද්ධති

වද වී යෑම, භූමි භායනය සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම වැනි පාරිසරික අභියෝග ප්‍රමුඛ ගැටලු බවට පත්ව ඇති අතර, ඒ සඳහා අනාගතයේ දී අධිණිඛ අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත.

පාර්ශ්වකරුවන්ගේ උපදෙස් මත අදාළ පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කිරීම, බෙදා හැරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව සක්‍රියව කටයුතු කරමින් සිටී. පරිසරය සංරක්ෂණය කිරීම ඉලක්ක කරගත් පුනරුදය (2016-2018) කඩිනම් ජාතික වැඩසටහන සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය හිමි වී ඇත. පරිසර දූෂණය පාලනය කිරීම, වනාන්තර සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය කිරීම, තිරසාර භූමි කළමනාකරණය, වන සතුන් හා මිනිසුන් අතර ඇති වන ගැටුම් නිරාකරණය, ජෛව සම්පත් සංරක්ෂණය හා පාරිසරික සංරක්ෂණ කටයුතුවල යෙදී සිටින ආයතන ප්‍රවර්ධනය හා ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම වැනි ප්‍රධාන පාරිසරික ප්‍රශ්න හා ගැටලු කිහිපයක් පිළිබඳව මෙම වැඩසටහනින් අවධානය යොමු කරයි. පවතින රාමුව සංවර්ධනය කිරීම මෙන්ම පාරිසරික හානිය සඳහා දායක වන සමාජ ව්‍යාධීන් තුරන් කිරීම ද මෙමගින් අරමුණු කරයි. සමස්ත සැලැස්මට අනුව, පාරිසරික අභියෝග කළමනාකරණයේ දී අංශ විශේෂිත කලාප හඳුනා ගැනෙනු ඇත. මෙම අංශ එකිනෙක යටතේ විවිධ පරිපූරක වැඩසටහන් හඳුනාගෙන ඇති අතර, ඒ අතරින් 'වනාන්තර සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය' වැඩසටහන යටතේ වන රෝපා, වන අරණ රැකවරණ හා වන සරණ වැනි වැඩසටහන් දැනටමත් ක්‍රියාත්මක වේ. දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ පාරිසරික කාර්යයන් සැලසුම් කිරීම ද ඇතුළුව සෑම වැඩසටහනක් සඳහාම විශේෂිත කාල ඉලක්ක වෙන් කර ඇත. මේ අතර, 2015 වසරේ දී හරිත ලංකා වැඩසටහනේ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම යටතේ මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් විවිධ මූලපිරීම් සිදු කර ඇත. ඒ අනුව, භූමි භායනය පිටු දැකීම සඳහා වන ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සංශෝධනය කර, එය කාන්තාරකරණය පිටු දැකීමේ එක්සත් ජාතීන්ගේ සම්මුතියේ දස අවුරුදු උපායමාර්ගික සැලැස්ම හා රාමුව සමඟ අනුකූල කරන ලදී. කර්මාන්තශාලා වඩාත් පරිසර හිතකාමී බවට පත් කිරීමේ මූලික පියවර ලෙස ඕසෝන් වියන ක්ෂය කිරීමට දායක වන ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ මොන්ට්‍රියල් කෙටුම්පත ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතුවල ජාතික ඕසෝන් ඒකකය නිරත වූ අතර, වසර තුළ දී ඕසෝන් වියනට හානිකර ද්‍රව්‍ය මුදා නොහරින වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර හා ගෝලීය උණුසුම ඉහළ නැංවීමේ හැකියාව අඩු ශීතකරණ හඳුන්වා දීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී.

තිරසාර හා දිගුකාලීන පැවැත්ම තහවුරු වන සංවර්ධනයක් කරා රටේ පවතින ස්වාභාවික සම්පත් වඩා ඵලදායී ලෙස භාවිතා කිරීම ඉලක්ක කර ගනිමින් එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කයන්ට අනුව රජය 2016 ජනවාරි මාසයේ දී නීල-හරිත සංවර්ධන යුගයක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. 2015 වසර අවසානයේ දී පැරිසියේ පවත්වනු ලැබූ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ රාමුගත සම්මුතියේ පාර්ශ්වයන්හි සමුළුවේ 21 වන සැසිවාරය සඳහා සහභාගි වූ ලෝක නායකයින් විසින් වසර 2100 වන විට ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යෑම සෙල්සියස් අංශක 2 කට වඩා අඩුවෙන් පවත්වා ගැනීම සඳහා හැකි සියලු පියවර ගන්නා බව තීරණය කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාව මෙම සම්මුතීන් සඳහා අත්සන් තබා ඇති රටක් ලෙස වර්තමාන හා අනාගත පරම්පරාවලට වඩා ඵලදායී, සතුටුදායක සහ නිරෝගී ජීවනෝපායක් සැපයීම වෙනුවෙන් රටේ තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා නීල-හරිත සංවර්ධන ජාතික උපායමාර්ගය ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. මෙම ප්‍රවේශය තුළ, නීල ආර්ථිකය මගින් නව්‍ය ප්‍රවේශයන් ඔස්සේ වැඩිදියුණු වූ වෙරළ හා සාගර සම්පත්වලින් සමන්විත සාගරික ආර්ථිකයක තිරසාර වර්ධනය පෙන්නුම් කරන අතර, හරිත ආර්ථිකය මගින් බලශක්ති, ප්‍රවාහන, ඉදිකිරීම් ඇතුළු ක්ෂේත්‍රවල අඩු කාබන් විමෝචන ක්‍රම භාවිතය ඉහළ නැංවීම සහිත කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික භාවිතයන් ඇතුළත් පරිසර හිතකාමී ආර්ථිකයක් පෙන්නුම් කරයි. සාගර පරිසරය සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරන අතර, සාගරික මත්ස්‍ය/සාගර ජීව විද්‍යාත්මක සම්පත්, සාගර බනිජ සම්පත්, සාගර නාවික යාත්‍රා කිරීම් හා වරාය පහසුකම්, වෙරළ හා සාගරික සම්පත් උපයෝගී කර ගනිමින් සංචාරක කර්මාන්තයේ සංවර්ධනය කිරීම සහ සාගරික බලශක්ති උත්පාදනය වැනි සංවර්ධන අවස්ථා කිහිපයක් නීල ආර්ථිකය යටතේ හඳුනා ගෙන ඇත. එසේම, හරිත ආර්ථික සංවර්ධන උපායමාර්ගය මගින් කාර්මික නිෂ්පාදනය, කෘෂිකර්මාන්තය, බලශක්ති, ඉදිකිරීම් හා ප්‍රවාහන වැනි ක්ෂේත්‍රවල පරිසර හිතකාමී ප්‍රවේශයන් පිළිබඳව අවධාරණය කරයි.

ජනතා සහභාගිත්වය, ක්‍රියාත්මක කිරීම, දියුණු තාක්ෂණික මැදිහත්වීම් සිදු කිරීම සහ පාරිසරික අධ්‍යාපනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින් පරිසරයේ ගුණාත්මකභාවය ආරක්ෂා කිරීම හා කළමනාකරණය කිරීම අරමුණු කරගත් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය (ම.ප.අ.) 2015 වසරේ දී පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා විවිධ පියවර ආරම්භ කර ඇත. 'පාරිසරික දූෂණය පාලනය හා කළමනාකරණය' පිළිබඳ සහතික පත්‍ර පාඨමාලාව, 'ශ්‍රී ලංකාවේ මදුරු උවදුර පාලනය කිරීම

සඳහා නව විකල්ප සොයා ගැනීම' පිළිබඳ වැඩමුළුව, පාරිසරික කළමනාකරණය හා සැලසුම්කරණය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය, ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 6.8 ක් එකතු කරන ලද ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය අඩු කිරීමේ වැඩසටහන සහ 1980 අංක 47 දරණ ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම වැනි පුළුල් පරාසයක පවතින වැඩසටහන් රැසක් ම.ප.අ. විසින් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. යෝජිත ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් ඇති විය හැකි පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම සඳහා ම.ප.අ. විසින් පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම හා මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ සහතිකපත් නිකුත් කරයි. ඒ අනුව, 2015 වසරේ දී ම.ප.අ. විසින් පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් සහතිකපත්‍ර දෙකක් හා මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ සහතිකපත්‍ර 334 ක් නිකුත් කරන ලදී. ජාතික පාරිසරික පනතේ විධිවිධාන යටතේ කර්මාන්ත හා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමට ම.ප.අ. අඛණ්ඩව කටයුතු කළේය. ඒ අනුව, වසර තුළ දී ම.ප.අ. විසින් නව පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර 3,065 ක් නිකුත් කර ඇති අතර, බලපත්‍ර 5,751 ක් අලුත් කිරීම ද සිදු කරන ලදී. පාරිසරික ගැටලුවලට අදාළ ජාතික මට්ටමේ ප්‍රමිති නිර්ණායක හා මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීම සිය විධි නියෝගයේ කොටසක් වන ම.ප.අ. විසින් 2015 වසරේ දී රෙගුලාසි

ගණනාවක් කෙටුම්පත් කරන ලදී. පරිසර නියමු ජනාධිපති පදක්කම් ප්‍රදානය කිරීම, ලෝක පරිසර දින සැමරුම, ජාතික හරිත සම්මාන යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළු පාරිසරික ප්‍රවර්ධන/අධීක්ෂණ කටයුතුවල ම.ප.අ. අඛණ්ඩව නිරත විය. පරිභෝජනයෙන් පසු ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමේ ජාතික වැඩසටහන සහ සභා අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පහසුකම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය වසර තුළ දී තවදුරටත් පුළුල් කරන ලද අතර, කැළණි ගඟේ ජලයේ තත්ත්වය පරීක්ෂා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සහ හරිත උද්‍යාන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථාන ව්‍යාපෘතිය වසර තුළ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. රටේ සභා අපද්‍රව්‍ය ගැටලුවට පිළියම් සෙවීම අරමුණු කරගත් "පිළිසරු" ජාතික සභා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය, අපද්‍රව්‍ය එක් වීම හැකි උපරිම අයුරින් අඩු කිරීමට සහ පරිසර හිතකාමී අයුරින් අවශේෂ අපද්‍රව්‍ය සඳහා පිළියම් යෙදීමට හා ඒවා බැහැර කිරීමට දිරිමත් කරමින් කළමනාකරණය කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ඉහළ යන නාගරීකරණය හමුවේ, නව තාක්ෂණය භාවිතයෙන් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතු සවිමත් කිරීම සඳහා වන වැඩසටහන් වේගවත් කිරීම හා පරිසර හිතකාමී ක්‍රමවේද හඳුන්වා දෙමින් මහජන ඇතුම්වත්භාවය ඉහළ නැංවීම මෙන්ම පාරිසරික නීති හා රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම ශක්තිමත් කිරීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ.